

**ΤΜΗΜΑ
ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ & ΑΝΑΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ-ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΩΝ**

***Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ
ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΕΤΙΑ 1998 - 2002***

**ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ :
ΓΚΟΒΑΡΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ (SAS00014)
ΡΩΜΑΝΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ (SAS00056)**

ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ : Κος ΑΝΔΡΙΤΣΑΚΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

- ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ 2005-

Περιεχόμενα

Πρόλογος	3
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 : Έτος 1998	5
1.1 Πρόλογος.....	5
1.2 Ασφαλίσεις Ζωής.....	5
1.3 Κλάδος αυτοκινήτων.....	6
1.4 Λοιποί κλάδοι ζημιών.....	8
1.5 Στοιχεία κόστους.....	9
1.6 Οι πρώτες εταιρίες.....	9
1.7 Στοιχεία παραγωγής έτους 1998.....	12
1.8 Αποτελέσματα για συγκεκριμένες εταιρίες.....	21
1.9 Εταιρίες που πτώχευσαν.....	23
1.10 Τελικά συμπεράσματα.....	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Έτος 1999	26
2.1 Πρόλογος.....	26
2.2 Ασφαλίσεις Ζωής.....	26
2.3 Κλάδος αυτοκινήτων.....	28
2.4 Λοιποί κλάδοι ζημιών.....	29
2.5 Γενικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως.....	30
2.6 Κόστος ασφαλιστικών εργασιών.....	31
2.7 Στοιχεία παραγωγής έτους 1999.....	33
2.8 Συνολική παραγωγή ασφαλιστρων.....	33
2.9 Παράγοντες που συντέλεσαν στην αύξηση κερδών.....	55
2.10 Σεισμός του 1999.....	56
2.11 Συγκεκριμένα για τις εισηγμένες στο ΧΑΑ.....	57
2.12 Αποτελέσματα για συγκεκριμένες εταιρίες.....	58
2.13 Τελικά συμπεράσματα.....	63
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : Έτος 2000	65
3.1 Πρόλογος.....	65
3.2 Η χρηματιστηριακή πορεία των εταιριών.....	65
3.3 Ασφαλίσεις ζωής.....	66
3.4 Λοιποί κλάδοι ζημιών – Κλάδος αυτοκινήτων.....	67
3.5 Αποτελέσματα χρήσεως.....	67
3.6 Οι πρώτες εταιρίες.....	68
3.7 Αποτελέσματα για συγκεκριμένες εταιρίες.....	69
3.8 Ο σημαντικότερος λόγος των αρνητικών αποτελεσμάτων του 2000.....	74
3.9 Τελικά συμπεράσματα.....	75
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Έτος 2001	76
4.1 Γενικά στοιχεία.....	76
4.2 Στοιχεία παραγωγής έτους 2001.....	79

4.3 Πως κινήθηκαν οι Ευρωπαϊκές ασφαλιστικές εταιρείες.....	86
4.4 Οι 10 πρώτες εταιρείες σε κέρδη.....	86
4.5 Αποτελέσματα για συγκεκριμένες εταιρίες.....	87
4.6 Το τρομοκρατικό χτύπημα της 11 ^{ης} Σεπτεμβρίου.....	88
4.7 Ασφαλιστικές εταιρείες και χρηματιστήριο.....	90
4.8 Τελικά συμπεράσματα.....	91
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : Έτος 2002.....	92
5.1 Γενικά στοιχεία.....	92
5.2 Κλάδος αυτοκινήτων.....	94
5.3 Κλάδος αυτοκινήτων 2000-2002.....	96
5.4 Πλημμύρα 2002 στην Ελλάδα.....	97
5.5 Φυσικές καταστροφές εξωτερικού.....	97
5.6 Οι 15 πρώτες εταιρείες σε κέρδη.....	99
5.7 Αποτελέσματα για συγκεκριμένες εταιρείες.....	102
5.8 Τελικά συμπεράσματα.....	105
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : Οικονομία και ασφαλιστικές εταιρείες 1998-2002.....	106
6.1 Γενικά στοιχεία.....	106
6.2 Σημαντικές συγκρίσεις με τη βοήθεια του γενικού δείκτη τιμών του ΧΑΑ	108
Βιβλιογραφία.....	114

Πρόλογος

Μιλώντας για τα “αποτελέσματα χρήσης” μιας ασφαλιστικής εταιρείας αναφερόμαστε στα κέρδη ή ζημιές, τον αριθμό των ασφαλιστών, τις επενδύσεις, τα έξοδα και σε γενικές γραμμές σε οποιοδήποτε οικονομικό και ποσοτικό μέγεθος της ασφαλιστικής επιχείρησης σε μια συγκεκριμένη χρονική περίοδο ή περιόδους.

Στόχος αυτής της εργασίας δεν είναι τόσο η απλή αναφορά αυτών των αποτελεσμάτων, αλλά κυρίως η εύρεση των αιτιών που οδήγησαν στα λογιστικά αυτά στοιχεία, η διεξαγωγή συμπερασμάτων και οι συγκρίσεις ανά έτη, στα αποτελέσματα των ασφαλιστικών επιχειρήσεων. Η επιλογή της συγκεκριμένης πενταετίας, 1998-2002, δεν είναι τυχαία, καθώς μέσα στο χρονικό αυτό διάστημα συνέβησαν γεγονότα “σταθμός”, που επηρέασαν τη συνολική οικονομία της χώρας, αλλά και διεθνώς.

Περιληπτικά, το 1998 οι εταιρίες εμφάνισαν πολύ καλά αποτελέσματα, κυρίως λόγω της πολύ καλής πορείας του χρηματιστηρίου, που οδήγησε στην αύξηση των κερδών, αλλά και στην κάλυψη ζημιών από προηγούμενα έτη. Ως αρνητικό μπορεί να χαρακτηριστεί το γεγονός ότι δεν κατάφεραν οι εταιρείες να μειώσουν το υψηλό κόστος παραγωγής.

Το 1999, μπορεί να χαρακτηριστεί και ως “έτος του χρηματιστηρίου”, καθώς παρουσίασε άνοδο-ρεκόρ και σύμφωνα με τα στοιχεία, οι αυξήσεις σε τζίρους και κέρδη των ασφαλιστικών, ξεπέρασαν κατά πολύ τη μέση αύξηση του συνόλου των εταιριών του κλάδου. Ο σεισμός όμως της ίδιας χρονιάς, που είχε ως αποτέλεσμα να καταστραφούν εκατοντάδες σπίτια, να καταρρεύσουν βιομηχανικές μονάδες, να σκοτωθούν και να τραυματιστούν εκατοντάδες άτομα, σταμάτησε την όλο και αυξανόμενη κερδοφορία των εταιριών, καθώς κλήθηκαν να δώσουν αποζημιώσεις του ύψους των 2 δις. δρχ.

Το επόμενο έτος τα αποτελέσματα ήταν αντιστρόφως ανάλογα των προσδοκιών και δε συνεχίστηκε η όλο και αυξανόμενη κερδοφορία, καθώς είχαμε την κατακόρυφη πτώση των μετοχών των εταιριών που

ήταν εισηγμένες. Στο εξωτερικό είχαμε ένα μεγάλο κύμα εξαγορών, συγχωνεύσεων και συνεργασιών σε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Το 2000 θα πρέπει να χαρακτηριστεί ως ένας από τους χειρότερους χρόνους της ασφαλιστικής αγοράς.

Το 2001 τα αποτελέσματα όλο και χειροτερεύουν και η ελληνική ασφαλιστική αγορά βρίσκεται σε μία από τις κρισιμότερες περιόδους της. Δεν αυξάνεται η παραγωγή, δεν υπάρχουν έσοδα από επενδύσεις, οι ζημιές αυξάνονται, όπως και τα έξοδα. Εκτός αυτών, το τρομοκρατικό χτύπημα της Νέας Υόρκης, έρχεται να δώσει ακόμη ένα χτύπημα, αφού επηρέασε την οικονομία και τις εταιρείες παγκοσμίως.

Το 2002 η κρίση συνεχίζεται. Μετά το τρομοκρατικό χτύπημα έχουν πληγεί και οι μεγαλύτερες αντισφαλιστικές στον κόσμο, εκτός των ασφαλιστικών, και έτσι η κατάσταση γίνεται όλο και χειρότερη. Οι πλημμύρες την ίδια χρονική περίοδο στην Ευρώπη θα έλεγε κανείς ότι ήταν το τελειωτικό χτύπημα στις ήδη αποδυναμωμένες εταιρίες.

Τέλος, θα πρέπει να αναφέρουμε ότι στην πτυχιακή μας συμπεριλάβαμε κυρίως τα σημαντικότερα στοιχεία της κάθε χρονιάς, δηλαδή εκείνα στα οποία υπήρξε σημαντική διαφορά από τα αποτελέσματα του προηγούμενου έτους.

Επίσης, πριν προχωρήσουμε στο κυρίως θέμα της εργασίας, θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά την κυρία Πετρέλη Νικολίνα, για την πολύτιμη βοήθεια της.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Έτος 1998

1.1 Πρόλογος

Παρατηρώντας τα συγκεντρωτικά στοιχεία του 98 κρίνουμε ότι ο γενικός απολογισμός είναι θετικός για τις ασφαλιστικές εταιρίες. Ήταν μία αρκετή καλή χρονιά και αυτό οφείλεται κατά πολύ στο χρηματιστήριο που βοήθησε στην αύξηση των κερδών των εταιριών και στην κάλυψη κάποιων ζημιών που είχαν δημιουργηθεί από προηγούμενες χρονιές.

1.2 Ασφαλίσεις ζωής

Τα ασφάλιστρα του Κλάδου Ζωής παρουσιάζουν αύξηση 16,8% έναντι 15,4% το 1997.

Το μικτό αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεως των Ασφαλίσεων Ζωής παρουσιάζεται θετικό, φθάνοντας τα 54 δις δρχ. έναντι 44,7 δις δρχ. το 1997 (αυξημένο αν το υπολογίσουμε κατά 20,8%).

Οι παράγοντες που συνέτειναν σε αυτή την αλματώδη αύξηση ήταν οι παρακάτω:

- Η μείωση του εμμέσου κόστους (αμοιβές, τέλη, διάφορα έξοδα κ.α.) κατά 8,2% από το 1997, με μεγαλύτερη συνεισφορά σε αυτό από τη μείωση των διαφόρων εξόδων κατά 64%.
- Παρ' όλο που το άμεσο κόστος των Ασφαλίσεων Ζωής αυξήθηκε κατά 20,5% (κυρίως λόγω αύξησης των καταβληθεισών αποζημιώσεων και παροχών κατά 24,4%), η αρνητική του

επίδραση αντισταθμίστηκε από την αύξηση των εσόδων από επενδύσεις κατά 22,3%. Σ' αυτό βοήθησε πολύ, όπως προαναφέραμε, και η καλή πορεία του χρηματιστηρίου που είχε σαν αποτέλεσμα κέρδη από τις επενδύσεις των ασφαλιστικών εταιριών.

Επίσης από τις Ασφαλίσεις Ζωής, οι Ασφαλίσεις Υγείας πέτυχαν υπερδιπλασιασμό της παραγωγής τους το 1998, φτάνοντας τα 2,5 δις δρχ.. (Το 1998 έγινε φανερή η απήχηση των προγραμμάτων υγείας, που συμπληρώνουν τις αντίστοιχες καλύψεις των κοινωνικών ταμείων).

Τέλος όμως, παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο όγκο των ασφαλιστρων Ζωής συγκεντρώνουν τα παραδοσιακά ασφαλιστήρια Ζωής, με 221,7 δις. δρχ. παραγωγή το 1998, αν και η αύξηση τους σε σχέση με το 1997 ήταν οριακή (2,66%).

1.3 Κλάδος αυτοκινήτων

Μικτή εικόνα παρουσιάζει η Αστική Ευθύνη Οχημάτων το 1998. Οι αποζημιώσεις αυξήθηκαν κατά 16,9% και δημιούργησαν πρόβλημα στις ασφαλιστικές εταιρίες, αλλά αυτό το υψηλό ποσοστό αντισταθμίστηκε με την αύξηση των ασφαλιστρων κατά 11,73%, ενώ τα έσοδα επενδύσεων είχαν μια ανοδική πορεία της τάξεως του 27,3%. Εξετάζοντας τώρα πιο προσεκτικά, πρώτα την πλευρά των εσόδων, βλέπουμε ότι τα ασφάλιστρα έφθασαν τα 191 δις δρχ. έναντι 160 δις δρχ. το 1997 (αύξηση 19,3%), ενώ τα δικαιώματα συμβολαίων από 17,8 δις. δρχ. το 1997 έφθασαν τα 24,8 δις δρχ. (αύξηση 38,76%). Συνεπώς το μέσο ποσοστό δικαιωμάτων επί ασφαλιστρων, από 11,17% το 1997 για το σύνολο της αγοράς, έφθασε το 13,87% το 1998, επιβεβαιώνοντας έτσι την αύξηση των δικαιωμάτων επί ασφαλιστρων σε ποσοστό άνω του 10%, από όλο και περισσότερες εταιρίες.

Η ίδια κράτηση επί των ασφαλιστρων παρέμεινε για ακόμη μία χρονιά μεγάλη. Το ποσοστό των εκχωρηθέντων αντισφαλιστρων επί των ασφαλιστρων από πρωτασφαλίσεις ήταν 5,97% το 1998 και 6,05% το

1997, δίνοντας έτσι ποσοστό ίδιας κράτησης 94,03% το 1998 έναντι 93,95% το 1997.

Τα έσοδα από τις επενδύσεις που αντιστοιχούν στον κλάδο έφθασαν τα 32 δις. δρχ. από 25,9 δις. δρχ. το 1997 (αύξηση 27,31%). Τα μισά σχεδόν έσοδα (15,8 δις. δρχ.) προήλθαν από την κατηγορία « Διαφορές από πώληση συμμετοχών και χρεογράφων», η οποία παρουσίασε αύξηση 45,3% από το 1997. Τη μεγαλύτερη όμως αύξηση (275%) παρουσίασαν τα «Έσοδα μετοχών», τα οποία από 608 εκατομμύρια δρχ. το 1997 έφθασαν τα 2,3 δις. δρχ. το 1998.

Από την πλευρά των εξόδων τώρα, οι αποζημιώσεις που δόθηκαν έφθασαν τα 125,4 δις. δρχ. έναντι 125 δις. δρχ. το 1997, παρουσιάζοντας πολύ μικρή αύξηση. Η συμμετοχή των αντασφαλιστών στις αποζημιώσεις ήταν 13,1 δις. δρχ. το 1998 (10.5 δις. δρχ. το 1997), αφήνοντας έτσι μεγάλη ίδια κράτηση για τις εταιρίες και στις αποζημιώσεις: 91,08% το 1998 και 91,61% το 1997.

Πολύ αυξημένες, κατά 19,3%, παρουσιάζονται το 1998 και οι προμήθειες, οι οποίες, από 20,8 δις. δρχ. το 1997, έφθασαν τα 24,9 δις. δρχ. το 1998, με αποτέλεσμα την αύξηση του μέσου ποσοστού τους επί των ασφαλιστρών του κλάδου, από 13,03% το 1997, σε 13,91% το 1998. Η κατηγορία του εμμέσου κόστους ασφαλιστικών εργασιών παρουσίασε συγκρατημένη αύξηση (5,86%), φθάνοντας τα 30 δις. δρχ., έναντι 28,4 δις. δρχ. το 1997, με τελικό αποτέλεσμα την ελαφρά μείωση του ποσοστού του εμμέσου κόστους επί των ασφαλιστρών του κλάδου, από 17,77% το 1997, σε 16,84% το 1998. Αξίζει να αναφερθεί ότι τα σημαντικά κονδύλια κόστους «Αμοιβές και έξοδα προσωπικού» και «Λοιπές αμοιβές - παροχές τρίτων», παρουσίασαν οριακή αύξηση κατά 3,1% και 2,1% αντίστοιχα.

Όσον αφορά τη ζημιά της Αστικής Ευθύνης Οχημάτων (το αλγεβρικό άθροισμα των μικτών κερδών μείον τις μικτές ζημιές εκμεταλλεύσεως) μειώθηκε κατά 58,9% με αποτέλεσμα από -7,3 δις δρχ. το 1997 να φθάσει στα -3 δις δρχ. το 1998.

Κυριότερος παράγων στη μείωση της ζημιάς ήταν η μεγάλη αύξηση των εσόδων από επενδύσεις . Η αύξηση κατά 14,28% των εσόδων από

ασφαλιστικές εργασίες αντισταθμίστηκε πλήρως από την αύξηση κατά 16,9% των καταβληθεισών αποζημιώσεων. Θετική, τέλος, επίδραση είχε και η μικρή αναλογικά αύξηση κατά 5,9% του εμμέσου κόστους.

Τα θετικά αποτελέσματα του 1998 στηρίζονται σε κάποιες ενέργειες, οι οποίες αύξησαν τα κέρδη σε αυτό το τομέα και μείωσαν τις ζημιές, οι οποίες είναι οι παρακάτω:

- Η μείωση των ανασφάλιστων οχημάτων
- Η ενεργοποίηση των αρμοδίων φορέων, αλλά και του ευρύτερου κοινού για την πρόληψη των ατυχημάτων (π.χ. αλκοτέστ, οργάνωση ημερίδων για την πρόληψη από την αρμόδια επιτροπή της ένωσης κ.λ.π.)
- Η θέσπιση κανόνων για την αντιμετώπιση της υποαποθεματοποίησης (δηλαδή της απόκλισης μεταξύ της εκτίμησης των εκκρεμών ζημιών κατά το πρώτο έτος της δήλωσης και της υλοποίησης της σχετικής αποζημίωσης τα επόμενα χρόνια), η οποία έβαλε σε κίνηση τις δυνάμεις εκείνες που οδηγούν στην απάλειψη διαφόρων στρεβλωτικών φαινομένων που ταλαιπωρούσαν την αγορά. (Όπως θα δούμε και παρακάτω το 1998 και το 1999 ήταν τα μοναδικά έτη που έγινε προσπάθεια εξυγίανσης της υποαποθεματοποίησης).

1.4 Λοιποί κλάδοι ζημιών

Τα ασφάλιστρα των Γενικών Κλάδων αυξήθηκαν κατά 8,6% έναντι 8,5% το 1997.

Το μικτό κέρδος εκμεταλλεύσεως των Λοιπών Κλάδων Ζημιών, παρουσίασε αύξηση κατά 12,8% φθάνοντας τα 39,9 δις δρχ. από 35,1 δις δρχ. το 1997.

Κι εδώ ο κυριότερος παράγων κερδοφορίας ήταν τα έσοδα από επενδύσεις τα οποία αυξήθηκαν κατά 31,9% ενώ θετική επίδραση είχε και η μικρή αναλογικά αύξηση του εμμέσου κόστους κατά 8,7%. Ιδιαίτερη εντύπωση προκαλεί η μεγάλη αύξηση των καταβληθεισών αποζημιώσεων κατά 58,6%. Η επίδραση τους, όμως, στο άμεσο κόστος

μετριάζεται από την αναλογικά μεγαλύτερη συμμετοχή των αντασφαλιστών. Ως αποτέλεσμα, το άμεσο κόστος είναι μικρότερο, ως απόλυτο μέγεθος, από τα έσοδα ασφαλιστικών εργασιών.

1.5 Στοιχεία κόστους

Επίσης θα πρέπει να αναφέρουμε τα στοιχεία κόστους που μεταφέρονται στους αποτελεσματικούς λογαριασμούς (όπως έξοδα διοικητικής λειτουργίας, έξοδα λειτουργίας -διαθέσεως κ.α.) καθώς και τα έκτακτα και ανόργανα έξοδα. Φαίνεται πως αυτά τα στοιχεία εξακολουθούν να επηρεάζουν αρνητικά την κερδοφορία των εταιριών, αφού οι αυξήσεις τους το 1998 ήταν αρκετά μεγάλες: 16,1% για τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας 9,75% και 24,8% για τα Λοιπά Έξοδα Εκμεταλλεύσεως.

1.6 Οι πρώτες εταιρίες

Υψηλή συγκέντρωση παραγωγής δείχνουν τα στοιχεία για το 1998. Οι μεγαλύτερες εταιρίες σε κάθε κλάδο φαίνεται ότι συγκεντρώνουν όλο και μεγαλύτερα μερίδια επί της παραγωγής ασφαλιστρών κάθε χρόνο.

Πράγματι, η παραγωγή ασφαλιστρών για το 1998, από την εξέταση των μεριδίων αγοράς, τόσο στις Ασφαλίσεις Ζημιών όσο και στις Ασφαλίσεις Ζωής, είναι οι παρακάτω:

- Στις Ασφαλίσεις Ζημιών, σε σύνολο 87 εταιριών που παρουσίασαν παραγωγή το 1998, οι πρώτες δέκα συγκέντρωσαν το 61,1% της αγοράς. Το έτος 1997 έφτασε το 59,23%.
- Στις Ασφαλίσεις Ζωής, σε σύνολο 33 εταιριών, οι πρώτες δέκα συγκέντρωσαν το 88,2% της αγοράς. Το καταγραφόμενο μερίδιο

αγοράς των δέκα μεγαλύτερων εταιριών στις Ασφαλίσεις Ζωής το 1997 έφτανε το 85,81%.

Η εξέταση όμως των μεριδίων αγοράς για μερικούς από τους σημαντικότερους κλάδους δείχνει ακόμη μεγαλύτερες συγκεντρώσεις παραγωγής.

Στις Ασφαλίσεις Αυτοκινήτων κατ' αρχήν, στον Κλάδο Αστικής Ευθύνης Οχημάτων, οι δέκα μεγαλύτερες εταιρίες συγκεντρώνουν το 64,4% της παραγωγής ασφαλίσεων, ενώ στον Κλάδο των Χερσαίων Οχημάτων οι δέκα μεγαλύτερες συγκεντρώνουν το 73% της παραγωγής.

Στις Ασφαλίσεις Πυρός και συγκεκριμένα στον Κλάδο Πυρκαγιάς, οι δέκα μεγαλύτερες εταιρίες συγκεντρώνουν το 73,9% της παραγωγής, ενώ στον Κλάδο Λοιπών Ζημιών, οι δέκα μεγαλύτερες συγκεντρώνουν το 71,8%.

Στον Κλάδο Ατυχημάτων, οι δέκα πρώτες εταιρίες συγκεντρώνουν το 72,4%, στον Κλάδο Μεταφορών το 61,3%, ενώ στον Κλάδο της Γενικής Αστικής Ευθύνης οι δέκα πρώτες συγκεντρώνουν το 68,7%.

Στις Ασφαλίσεις Ζωής παρατηρούνται ακόμα μεγαλύτερες συγκεντρώσεις. Στον Κλάδο Ζωής οι δέκα μεγαλύτερες εταιρίες συγκεντρώνουν το 92,6% της παραγωγής ασφαλίσεων, ενώ στον Κλάδο Ασφαλίσεων Ζωής Συνδεδεμένων με Επενδύσεις οι δέκα πρώτες συγκεντρώνουν το 99,9% της παραγωγής.

Άρα, η κατανομή της παραγωγής ασφαλίσεων το 1998 παρουσιάζει υψηλές συγκεντρώσεις στις μεγαλύτερες εταιρίες, με ιδιαίτερα μεγάλα ποσοστά στις Ασφαλίσεις Ζωής και ελαφρά χαμηλότερα στις Ασφαλίσεις Ζημιών.

Οι συγχωνεύσεις και οι εξαγορές των ασφαλιστικών επιχειρήσεων τα τελευταία χρόνια, σε συνδυασμό με τις ανακατατάξεις των καρτοφυλακίων τους και την επιθετική πολιτική πρόσκτησης μεριδίου αγοράς, είναι οι σημαντικότερες αιτίες που οδήγησαν στις πιο πάνω διαπιστώσεις.

Συγκεκριμένα, ο αυξανόμενος ρυθμός των συγχωνεύσεων και εξαγορών στον ασφαλιστικό χώρο από το 1995 και μετά είναι αδιαμφισβήτητος, τόσο στις ευρωπαϊκές χώρες όσο και στην Ελλάδα. Στην Ευρωπαϊκή

Ένωση δείχνουν ότι οι εγχώριες συγχωνεύσεις και εξαγορές υπερτερούν σε μέγεθος των διεθνών(δηλαδή η ασφαλιστική εταιρία αγοραστής συνηθέστερα δραστηριοποιείται στην ίδια επικράτεια με την υπό εξαγορά εταιρία), καθώς και οι εντός του Κλάδου συγχωνεύσεις και εξαγορές (τόσο ο αγοραστής όσο και η υπό εξαγορά εταιρία είναι ασφαλιστικές) υπερτερούν των εκτός του Κλάδου (η μία εκ των δύο εταιριών είναι διαφορετικού Κλάδου, π.χ. τράπεζα).

Ο ασφαλιστικός τομέας έχει να επιδείξει αρκετά παραδείγματα εξαγορών και συγχωνεύσεων από το 1995 έως το 2004, όπως χαρακτηριστικά μπορούν να αναφερθούν:

- Η συγχώνευση των θυγατρικών ασφαλιστικών εταιριών του ομίλου της Εθνικής Τράπεζας
- Οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις του Ομίλου Allianz
- Οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις του Ομίλου Ασπίς-Πρόνοια
- Οι εξαγορές και οι συγχωνεύσεις της Ιντεραμέρικαν καθώς επίσης της Αγροτικής Ασφαλιστικής και της Alpha κ.τ.λ.

Γενικότερα οι μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρίες της χώρας μας έχουν προβεί σε κάποια συγχώνευση ή κάποια εξαγορά. Αυτό το κύμα εξαγορών και συγχωνεύσεων έχει ξεκινήσει από το εξωτερικό και ακολούθησαν και οι ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες . Οι βασικότεροι λόγοι για τους οποίους συγχωνεύονται οι επιχειρήσεις είναι:

- Για να έχουν οφέλη από την συνέργεια
- Για να αποκομίσουν φορολογικά πλεονεκτήματα
- Για να μειώσουν το συνολικό κίνδυνο της επιχείρησης
- Για να βελτιώσουν τη διάρθρωση των κεφαλαίων της επιχείρησης
- Για να αποκτήσουν την τεχνογνωσία ή το συγκριτικό πλεονέκτημα της εταιρίας-στόχου

Η συνέργεια οφείλεται στην αποτελεσματικότερη διαφήμιση και την καλύτερη ποιότητα των προϊόντων που οδηγούν σε ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα και υψηλότερες πωλήσεις. Επίσης, απορρέει από τις οικονομίες κλίμακας που δημιουργούνται, την ανατίμηση των παγίων στοιχείων και την αυξημένη ταμιακή ροή των εταιριών, όταν λειτουργούσαν ξεχωριστά.

Ο δείκτης της δανειακής επιβάρυνσης της εταιρίας βελτιώνεται αν η εξαγορασμένη εταιρία έχει χαμηλότερο δείκτη δανειακής επιβάρυνσης από την εταιρία που κάνει την εξαγορά, με αποτέλεσμα την βελτίωση της διάρθρωσης των κεφαλαίων της νέας επιχείρησης.

Ο συνολικός κίνδυνος που αναλαμβάνει η επιχείρηση είναι αναλογικά μικρότερος σε σχέση με τα αυξημένα οικονομικά μεγέθη της νέας επιχείρησης, μετά από συγχώνευση ή εξαγορά.

Θα πρέπει όμως να επισημανθεί ότι, βραχυπρόθεσμα, είναι δυνατόν η αύξηση των κερδών ανά μετοχή της συγχωνευμένης εταιρίας να πέσει κάτω από το επίπεδο της αύξησης που είχε η εταιρία, η οποία έκανε την εξαγορά, πριν την συγχώνευση. Χρειάζεται κάποιος χρόνος για να συνεργαστούν οι εταιρίες αρμονικά. Όταν γίνεται μία συγχώνευση με σκοπό τα βραχυπρόθεσμα κέρδη, δεν καταλήγει απαραίτητα στη μεγιστοποίηση του πλούτου της επιχείρησης. Η εξαγορά και η συγχώνευση δικαιώνονται μακροπρόθεσμα.

1.7 Στοιχεία παραγωγής έτους 1998

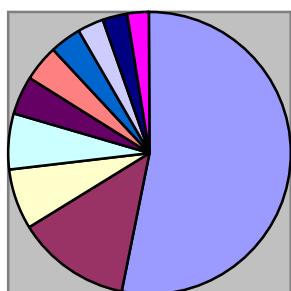
A. Ασφαλίσεις κατά ζημιών

Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις

Ατυχήματα

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1. Alico	38,3%
2. Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α	9,4%
3. AGF Κόσμος Γ.Α.Α.Ε	5,2%
4. Nordstern Colonia Hellas	4,5%

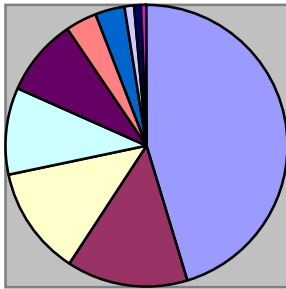
5. Alpha A.A.E	3,2%
6. Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε	3,1%
7. Ιντεραμερικαν Ε.Ε.Α Ζημιών	2,5%
8. Διεθνής Ένωση Α.Α.Ε.	2,2%
9. Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Α.Ζ	2,0%
10. Άμυνα Α.Ε.Γ.Α	1,9%
Σύνολο	72,4%

■ Alico	■ Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α
□ AGF Κόσμος Γ.Α.Α.Ε	□ Nordstern Colonia Hellas
■ Alpha Α.Α.Ε	■ Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε
■ Ιντεραμερικαν Ε.Ε.Α Ζημιών	□ Διεθνής Ένωση Α.Α.Ε.
■ Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Α.Ζ	■ Άμυνα Α.Ε.Γ.Α

Ασθένειες

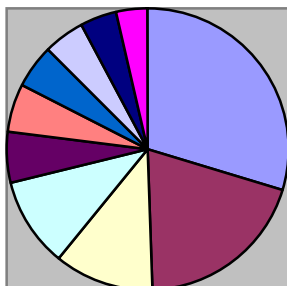
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1.Ιντεραμερικαν Ε.Α.Ε Βοήθειας	44,65%
2.Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε	13,7%
3.Ολυμπιακή-Victoria Ζημιών	12,5%
4.Metrolife-Εμπορική Α.Ε.Α.Ε.Ζ	9,8%
5.Ευρωγκρουπ Α.Ε.Α.Ε	9,0%
6.Ιντεραμερικαν Ε.Ε.Α Ζημιών	3,4%
7.International Hellas Α.Ε.	3,3%
8.Metrolife Α.Ε.Γ.Α.	1,0%
9. Interlife Α.Α.Ε.Γ.Α	0,9%
10.Ευρωπαϊκή Ένωση Α.Ε.Ε.Γ.Α.	0,6%
Σύνολο	98,8%

- 1.Ιντεραμέρικαν Ε.Α.Ε Βοήθειας
- 2.Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε
- 3.Ολυμπιακή-Victoria Ζημιών
- 4.Metrolife-Εμπορική Α.Ε.Α.Ε.Ζ
- 5.Ευρωγκρουπ Α.Ε.Α.Ε
- 6.Ιντεραμέρικαν Ε.Ε.Α Ζημιών
- 7.International Hellas Α.Ε.
- 8.Metrolife Α.Ε.Γ.Α.
- 9. Interlife Α.Α.Ε.Γ.Α
- 10.Ευρωπαϊκή Ένωσης Α.Ε.Ε.Γ.Α.

Πυρκαγιά και στοιχεία της φύσεως

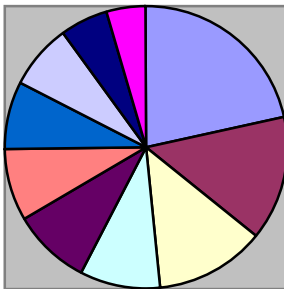
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1.Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	21,9%
2.Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε	14,5%
3.Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	8,4%
4.Alpha Α.Α.Ε	7,7%
5.Nordstern Colonia Hellas	4,3%
6.Allianz Α.Ε.Γ.Α.	4,1%
7.Ιντεραμέρικαν Ε.Ε.Α Ζημιών	3,7%
8.Nationale Nederlanden	3,4%
9.National Union	3,1%
10.AGF Κόσμος Γ.Α.Α.Ε	2,7%
Σύνολο	73,9%

- 1.Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 2.Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε
- 3.Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 4.Alpha Α.Α.Ε
- 5.Nordstern Colonia Hellas
- 6.Allianz Α.Ε.Γ.Α.
- 7.Ιντεραμέρικαν Ε.Ε.Α Ζημιών
- 8.Nationale Nederlanden
- 9.National Union
- 10.AGF Κόσμος Γ.Α.Α.Ε

Λοιπές ζημιές αγαθών

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1.Εθνική Α.Α.Ε.Γ.Α.	15,5%
2.Ιντεραμερικαν Ε.Ε.Α Ζημιών	10,3%
3.Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	8,9%
4. Allianz Α.Ε.Γ.Α.	6,6%
5.Generali Hellas Α.Ε.Α.Ζ	6,4%
6.Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε	5,9%
7.Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.	5,7%
8.Sun Alliance Ins. (Hellas) S.A.	5,4%
9.Alpha Α.Α.Ε.	4,0%
10.Nordstern Colonia Hellas	3,1%
Σύνολο	71,8%

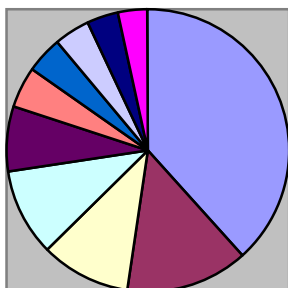
- 1.Εθνική Α.Α.Ε.Γ.Α.
- 2.Ιντεραμερικαν Ε.Ε.Α Ζημιών
- 3.Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 4.Allianz Α.Ε.Γ.Α.
- 5.Generali Hellas Α.Ε.Α.Ζ
- 6.Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε
- 7.Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α.
- 8.Sun Alliance Ins. (Hellas) S.A.
- 9.Alpha Α.Α.Ε.
- 10.Nordstern Colonia Hellas

Αστική ευθύνη οχημάτων

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1.Εθνική Α.Α.Ε.Γ.Α.	24,7%
2.Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε	8,9%
3.AGF Κόσμος Γ.Α.Α.Ε	6,6%
4.Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	6,5%
5.Ιντεραμερικαν Ε.Ε.Α Ζημιών	4,9%
6.Ευρωπαϊκή Ένωσης Α.Ε.Ε.Γ.Α.	3,0%

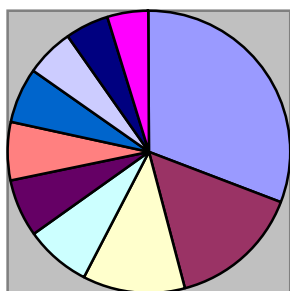
7.Nordstern Colonia Hellas	2,7%
8.Διεθνής Ένωσης Α.Α.Ε.	2,6%
9.Helvetia Α.Ε.Γ.Α	2,3%
10.General Accident	2,2%
Σύνολο	64,4%

- 1.Εθνική Α.Α.Ε.Γ.Α.
- 2.Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε
- 3.AGF Κόσμος Γ.Α.Α.Ε
- 4.Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 5.Ιντεραμερικαν Ε.Ε.Α Ζημιών
- 6.Ευρωπαϊκή Ένωσης Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 7.Nordstern Colonia Hellas
- 8.Διεθνής Ένωσης Α.Α.Ε.
- 9.Helvetia Α.Ε.Γ.Α
- 10.General Accident

Γενική αστική ευθύνη

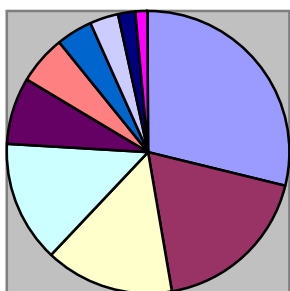
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1.Ιντεραμερικαν Ε.Ε.Α Ζημιών	21,2%
2.Alpha Α.Α.Ε	10,4%
3.Εθνική Α.Α.Ε.Γ.Α.	7,9%
4.Nordstern Colonia Hellas	5,2%
5.Allianz Α.Ε.Γ.Α.	4,6%
6.Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε	4,6%
7.Gerling Konzern Allgemeine	4,3%
8.Nationale Nederlanden	3,9%
9.Οριζων Α.Ε.Γ.Α	3,4%
10.National Union	3,3%
Σύνολο	68,7%

- 1. Interamerican E.E.A. Ζημιών
- 2. Alpha A.A.E.
- 3. Εθνική Α.Α.Ε.Γ.Α.
- 4. Nordstern Colonia Hellas
- 5. Allianz A.E.Γ.Α.
- 6. Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε.
- 7. Gerling Konzern Allgemeine
- 8. Nationale Nederlanden
- 9. Ορίζων Α.Ε.Γ.Α.
- 10. National Union

Νομική προστασία

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1. D.S.A- Hellas A.A.E.Γ.Ν.Π.	26,8%
2. Εθνική Α.Α.Ε.Γ.Α.	17,0%
3. Interamerican E.E.A Ζημιών	13,6%
4. Arag Hellas	12,9%
5. Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α	7,1%
6. Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε	5,1%
7. Διεθνής Ένωσης Α.Α.Ε	4,0%
8. Helvetia Α.Ε.Γ.Α	3,1%
9. Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	1,6%
10. Nationale Nederlanden	1,4%
Σύνολο	92,5%

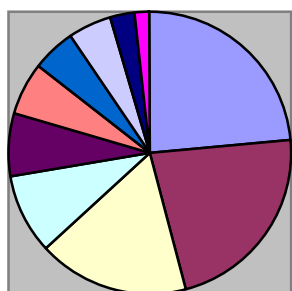
- 1. D.S.A- Hellas Α.Α.Ε.Γ.Ν.Π.
- 2. Εθνική Α.Α.Ε.Γ.Α.
- 3. Interamerican E.E.A Ζημιών
- 4. Arag Hellas
- 5. Ευρωπαϊκή Πίστη Α.Ε.Γ.Α
- 6. Φοίνιξ Γ.Α.Ε.Α.Ε
- 7. Διεθνής Ένωσης Α.Α.Ε
- 8. Helvetia Α.Ε.Γ.Α
- 9. Αγροτική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 10. Nationale Nederlanden

Β. Ασφαλίσεις ζωής

Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις

Ζωής

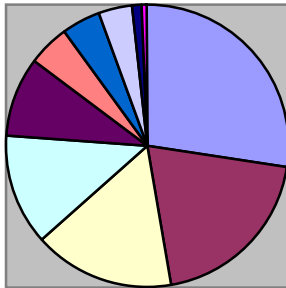
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1.Ιντεραμέρικαν Ε.Α.Ε Ζωής	21,9%
2.Nationale Nederlanden	20,4%
3.Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	16,0%
4.Alico	8,5%
5.Αγροτική ζωής	6,7%
6.Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α	5,6%
7.Metrolife Εμπορική Α.Ε.Α.Ε.Ζ	4,7%
8.AGF Κόσμος Ζωής Α.Ε.	4,6%
9.Generali Life Α.Ε.Α.Ζ.	2,5%
10.Alpha Α.Α.Ε.	1,5%
Σύνολο	92,6%

- 1.Ιντεραμέρικαν Ε.Α.Ε Ζωής
- 2.Nationale Nederlanden
- 3.Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 4.Alico
- 5.Αγροτική ζωής
- 6.Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α
- 7.Metrolife Εμπορική Α.Ε.Α.Ε.Ζ
- 8.AGF Κόσμος Ζωής Α.Ε.
- 9.Generali Life Α.Ε.Α.Ζ.
- 10.Alpha Α.Α.Ε.

Ζωής συνδεδεμένες με επενδύσεις

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1.Scoplife A.E.A.E.Z.	27,5%
2.Ιντεραμερικαν Ε.Α.Ε Ζωής	19,7%
3.Commercial Union Life A.E.A.Z	16,1%
4. Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	12,6%
5.Allianz A.E.A.Z	9,3%
6. Metrolife Εμπορική Α.Ε.Α.Ε.Ζ	4,7%
7. Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α	4,4%
8.Helvetia A.E.A.Z	4,0%
9.International Life A.E.A.Z	1,1%
10.AGF Κόσμος Ζωή Α.Ε.	0,5%
Σύνολο	100,0%

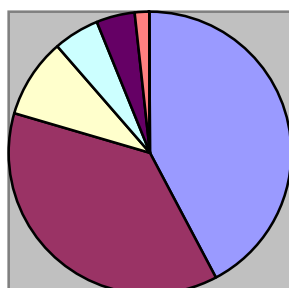

- 1.Scoplife A.E.A.E.Z.
- 2. Interamerican E.A.E Ζωής
- 3.Commercial Union Life A.E.A.Z
- 4. Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 5.Allianz A.E.A.Z
- 6. Metrolife Εμπορική Α.Ε.Α.Ε.Ζ
- 7. Ασπίς Πρόνοια Α.Ε.Γ.Α
- 8.Helvetia A.E.A.Z
- 9.International Life A.E.A.Z
- 10.AGF Κόσμος Ζωή Α.Ε.

Υγείας

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1.Ευρωπαϊκή Πίστης Α.Ε.Γ.Α	42,4%
2. Nordstern Colonia Hellas Ζωής	37,1%
3. Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.	9,2%
4.Ατλαντική ένωση Α.Ε.Γ.Α.	5,4%
5.Ακμή Α.Ε. ζωής	4,4%

6. La Vie A.E.A.E.Z.	1,5%
7.Εστία	0,1%
Σύνολο	100,0%

- 1.Ευρωπαϊκή Πίστης Α.Ε.Γ.Α
- 2. Nordstern Colonia Hellas Ζωής
- 3. Εθνική Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 4.Ατλαντική ένωση Α.Ε.Γ.Α.
- 5.Ακμή Α.Ε. ζωής
- 6. La Vie Α.Ε.Α.Ε.Ζ.
- 7.Εστία

Επίσης παρατηρούμε συγκρίνοντας τα στοιχεία του 97 και του 98 ότι στον Κλάδο Ζωής κέρδισαν μερίδιο αγοράς οι εξής εταιρίες: Allianz, Ασπίς Πρόνοια, Commercial Union, Εθνική, Metrolife, Nordstern Colonia και Scorlife. Αντιθέτως, μερίδιο αγοράς έχασαν οι εξής εταιρίες: Αγροτική, AGF Κόσμος, Alico, Άλφα Ασφαλιστική, Generali, International και NN.

Όπως φαίνεται και από τους παραπάνω πίνακες, συγκεκριμένα κατά κλάδο, η πρώτη εταιρία στον Κλάδο Ζωής είναι η Ιντεραμερικαν Ζωής, της οποίας τα κέρδη αναπήδησαν απ' τα 2,2, δις δρχ. το 1997 στα 6,9 δις δρχ. το 1998 (αύξηση κατά 211,9%). Ισχυρή επίσης κερδοφορία επέδειξαν η Αγροτική Ζωής και η International Life.

Στις ζημιές τώρα, αξιοσημείωτη είναι η μεγάλη απώλεια μεριδίου της Εθνικής. Γενικώς, μερίδιο αγοράς έχασαν οι εξής εταιρίες: Εθνική, Εστία, Ευρωπαϊκή Πίστη, ενώ κέρδισαν οι : Αγροτική Ζημιάς, Allianz Ζημιάς, Άλφα Ασφαλιστική, Ασπίς-Πρόνοια, Ατλαντική Ένωση, Generali Hellas, Ιντεραμερικαν Ζημιών, Ιντερσαλόνικα, Φοίνιξ κ.α.

Στην ομάδα των Εταιριών Ζημιών των οποίων η κερδοφορία τράβηξε προς τα επάνω την κερδοφορία όλης της ομάδας είναι η Generali Hellas (από 169,8 εκατ. δρχ. το 1997 σε 1.284,2 εκατ. δρχ. το 1998) και η Ιντεραμερικαν Ζημιών (από 1.245,1 εκατ. δρχ. σε 2.609,7 εκατ. δρχ.)

Τέλος, στην ομάδα των Μεικτών ξεχωρίζει η κερδοφορία της Εθνικής, η οποία αναπήδησε στα 6.326 εκατ. δρχ. από 1.857,8 εκατ. δρχ. το 1997. Ο Φοίνιξ επίσης πήγε καλά καθώς υπερδιπλασίασε τα κέρδη του. Αντιθέτως η Metrolife και η Ευρωπαϊκή Πίστη δεν πήγαν καλά, παρουσιάζοντας σημαντικά μειωμένα κέρδη.

Συνολικά, το μεγαλύτερο μερίδιο αγοράς εξακολουθεί να κατέχει η Ιντεραμερικαν (με 19,8%), ακολουθούμενη από την Εθνική (17,1%), την NN (13,75%), την Alico (9,6%) και την Scoplife (6,5%)

Στις εταιρίες με παραγωγή Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων και Λοιπών Κλάδων Ζημιών, ο όγκος κερδών βάσει των εταιριών, (θυμίζουμε, το 1997 παρήγαγαν το 85% της συνολικής παραγωγής του κλάδου) αυξήθηκε κατά 30%. Αξιόλογη αύξηση κερδών το 1998 κατέγραψαν η Εθνική (από 1.858 εκατ. δρχ. σε 6.326 δρχ.), η Generali Hellas (από 170 εκατ. δρχ. σε 1.284 δρχ.), η Ιντεραμερικαν Ζημιών (από 1.245 εκατ. δρχ. σε 2.610 δρχ.).

1.8 Αποτελέσματα για συγκεκριμένες εταιρίες

Ιντεραμερικαν: Το 1996 και το 1997 η κατάταξη των 4 πρώτων εταιριών έδινε πρώτη την Ελληνοβρετανική και τέταρτη την Ιντεραμερικαν, το 1998 η κατάταξη άλλαξε: πρώτη πέρασε η Ιντεραμερικαν, καθώς χρειάστηκε να βελτιώσει τα οικονομικά της στοιχεία λόγω της εισόδου της στο Χρηματιστήριο το 1999 και λόγω της καλής διαχείρισης του δικτύου Πωλήσεων.

Alpha: Το 1996 και το 1997 παρότι η Alpha Ασφαλιστική δεν ήταν μέσα στις τέσσερις πρώτες εταιρίες, το 1998 κατάφερε να φτάσει στην τέταρτη θέση. Ο λόγος αυτής της ξαφνικής ανόδου ήταν η συγχώνευση που έκανε, με αποτέλεσμα ο ισολογισμός που παρουσίασε στο τέλος της χρονιάς να είναι προϊόν συγκερασμού των ισολογισμών της Ελληνοβρετανικής και της Εμπορικής Ασφαλιστικής.

Εθνική (μείωση στον κλάδο ζημιών): Οφείλεται

- 1) Στην ορθολογικοποίηση της διαδικασίας ανάληψης κινδύνων
- 2) Στην πολιτική που ασκήθηκε για την αύξηση του χαρτοφυλακίου Ζωής, προκειμένου η εταιρία να οδηγηθεί σταδιακά στην καθιέρωση της και σε αυτό τον τομέα.
- 3) Από τα έξοδα της εταιρίας που δεν μπόρεσαν να μειωθούν για ακόμη ένα χρόνο.

AGF Kosmos: Το 1998 προκαλείται η μεγάλη πτώση της AGF Kosmos, που κατέλαβε την τελευταία θέση (από 8^η το 1996 και 21 το 1997) και μάλιστα με πολύ χαμηλό αρνητικό νούμερο. Η εξέλιξη αυτή αποδίδεται από στελέχη της εταιρίας στο ότι, λόγω της εξαγοράς της απ' την Allianz και εν όψει της απορροφήσεως της πρώτης απ' την δεύτερη, αφ' ενός το δίκτυο της AGF Kosmos αδράνησε, αφ' ετέρου μέρος της παραγωγής των u/k της κατεγράφη ως παραγωγή της Allianz. Κι αυτός είναι ένας λόγος που βλέπουμε μία μεγάλη άνοδο στους περισσότερους κλάδους της εταιρίας.

Ασις Πρόνοια: Προχώρησε το 1998 στην εξαγορά τεσσάρων άλλων ασφαλιστικών εταιριών: της Gothaer (μεικτή), της Nordstern Colonia Hellas ΑΕΑΖ (ζωής), της Nordstern Colonia Hellas ΑΕΓΑ (ζημιών) και της Commercial Union Life (ζωής).

Αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση κυρίως του μεριδίου αγοράς και όχι της χρηματοοικονομικής βελτίωσης. Επίσης βοήθησαν πολύ και οι σημαντικές επιτυχίες στο χρηματιστήριο.

International life: Αύξηση οφειλόμενη:

- 1) Στην αύξηση παραγωγής
- 2) Στις αποδόσεις των επενδύσεων
- 3) Στην σωστή διαχείριση των λειτουργικών εξόδων.

Allianz: Τα θετικά στοιχεία του 1998 οφείλονται, όπως αναφέραμε και πιο πριν, στη συγχώνευση της Allianz με την AGF Kosmos και την Helvetia.

Generalli: Τα γεγονότα που επηρέασαν πιο πολύ την Generalli ήταν η λήξη της συνεργασίας του Ομίλου με την Alpha Πίστεως και η εξαγορά του υποκαταστήματος της Zurich Insurance στην Ελλάδα.

Αγροτική Ζωής: Ο σημαντικότερος παράγοντας που συνέτεινε στην κυριάρχηση της Αγροτικής μέσα στις πρώτες εταιρίες το έτος 1998 ήταν η εισαγωγή της στο Χρηματιστήριο.

Και όπως είναι γνωστό, η καλή πορεία του χρηματιστηρίου είχε σαν αποτέλεσμα τα κέρδη από επενδύσεις στο σύνολο των ασφαλιστικών εταιριών .

1.9 Εταιρίες που πτώχευσαν

Το πρώτο πράγμα που παρατηρήθηκε ήταν η μείωση του αριθμού των εταιριών σε σχέση με τις άλλες χρονιές. Ενώ έως το 1996 ο αριθμός τους κυμαινόταν μεταξύ 139 και 145, το 1997 μειώθηκε στις 131 και το 1998 στις 116. Οι παράγοντες που ώθησαν σ' αυτή την εξέλιξη ήταν δύο:

- Η ανάκληση των αδειών 8 εταιριών από το Υπουργείο Ανάπτυξης, των οποίων η λειτουργία είχε ξεφύγει από τα όρια και τον ορισμό της επιχείρησης Ιδιωτικής Ασφάλισης.
- Οι συγχωνεύσεις εταιριών και ο σχηματισμός μεγάλων οικονομικών μονάδων με υγιείς κεφαλαιακές βάσεις, εκτεταμένα χαρτοφυλάκια και αναπτυγμένο δίκτυο.

Πρέπει να πούμε όμως ότι αυτή η εξέλιξη λειτούργησε εξυγιαντικά για την αγορά, αφού ο ανταγωνισμός άρχισε να τίθεται σε σωστές βάσεις προς όφελος τόσο των εταιριών όσο και των καταναλωτών.

1.10 Τελικά συμπεράσματα

Το 1998 ήταν μία πολύ καλή χρονιά σχεδόν για όλες τις εταιρίες, εκτός φυσικά από αυτές που δεν έκαναν σωστή διαχείριση των εξόδων τους και δεν ακολούθησαν σωστή στρατηγική, παρότι η χρονιά ήταν ευνοούμενη από πολλές απόψεις.

Πολλές εταιρίες, ακόμη και μεγάλες κρατικές, είχαν άσχημη οικονομική κατάσταση και αναγκάζονταν να μειώσουν τα αποθεματικά τους, για να δείξουν κάποια υποφερτά αποτελέσματα. Η κατάσταση αυτή βελτιώθηκε και καλύφθηκαν οι ζημιές, χάρη στην καλή πορεία του Χρηματιστηρίου.

Επίσης, η όλη εξέλιξη είχε ευνοϊκές επιπτώσεις στη τιμή των μετοχών εταιριών που ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Βοήθησε ακόμη να αντλήσουν νέα κεφάλαια και άλλες που δεν ήταν εισηγμένες, για να εισαχθούν.

Τέλος, βοήθησε πολύ η οικονομική άνοδος του πληθυσμού, η δημιουργία αναγκών και η βελτίωση της ποιότητας ζωής που έφερε τις ασφαλιστικές εταιρίες ένα βήμα πιο ψηλά.

Το μόνο αρνητικό όμως ήταν ότι δεν κατάφεραν να μειώσουν το υψηλό κόστος παραγωγής, το οποίο παρότι είχε τάσεις μείωσης δεν ήταν στο ποσοστό που θα ήταν επιθυμητό.

Συνοψίζοντας, παρατηρούμε ότι η παραγωγή ασφαλιστρών παρουσίασε την μεγαλύτερη αύξηση των τελευταίων τριών ετών (14,75%), όταν ο μέσος πληθωρισμός το 1998 ήταν 4,8%. Τα ασφαλιστρα του Κλάδου Ζωής παρουσίασαν ακόμη μεγαλύτερη αύξηση (17,9%), με αποτέλεσμα να ξεπεράσουν (για πρώτη φορά στην Ελλάδα) τα ασφαλιστρα των Γενικών Κλάδων (που αυξήθηκαν από την προηγούμενη χρονιά κατά 11,6%)

Ακόμη πιο εντυπωσιακή όμως ήταν η μεγάλη αύξηση των κερδών χρήσεως στα 22 δις δρχ. έναντι 12 δις δρχ. το 1997 και 8,4 δις δρχ. το 1996.

Επίσης θα πρέπει να αναφέρουμε ότι το 1998 έγινε προσπάθεια από τις ασφαλιστικές εταιρίες αφενός μεν να αυξηθεί ο κύκλος εργασιών

τους, αφειτέρου δε να κρατηθεί χαμηλό το έμμεσο κόστος, κι αυτή η προσπάθεια απέδωσε.

Θα πρέπει να πούμε ότι οι μεγάλες αυξήσεις παραγωγής ασφαλίσεων το 1998 οδήγησαν σε πραγματική μεγέθυνση της Ιδιωτικής Ασφάλισης, ενώ ταυτόχρονα λειτούργησαν πολλαπλασιαστικά (μέσω των επενδύσεων) για την Ελληνική Οικονομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 : Έτος 1999

2.1 Πρόλογος

Το 1999 υπήρξε ιδιαίτερος κερδοφόρος για πολλές ασφαλιστικές εταιρίες, λόγω των πολύ μεγάλων έκτακτων κερδών που αποκόμισαν από τα έσοδα εξ αγοραπωλησιών μετοχών, καθώς το Χρηματιστήριο στο έτος αυτό είχε άνοδο- ρεκόρ.

2.2 Ασφαλίσεις ζωής

Η παραγωγή πρωτασφαλίσεων από 331 δις δρχ. το 1998 έφτασε στα 436 δις δρχ. το 1999, ήτοι κατά 31,7% αύξηση (με πληθωρισμό περί το 2,7%).

Έτος	1998	1999	Μεταβολή
Ασφάλιστρα	331 δις. δρχ.	436 δις. δρχ.	31,7%

Η βελτίωση της εικόνας του κλάδου, όμως, δεν περιορίζεται στην παραγωγή, αλλά επεκτείνεται και στα αποτελέσματα χρήσεως. Οι εταιρίες βελτίωσαν τα αποτελέσματά τους κατά 105%, πηγαινοντας από τα 54 στα 111 δις δρχ.

Έτος	1998	1999	Μεταβολή
Χρήσεις	54 δις. δρχ.	111 δις. δρχ.	105%

Στρεφόμενοι στον λογαριασμό εκμεταλλεύσεως του κλάδου ζωής, συμπεραίνουμε ότι το 1999 τα έσοδα από επενδύσεις αποτέλεσαν το 39% των συνολικών εσόδων του λογαριασμού (ασφάλιστρα, λοιπά και επενδυτικά έσοδα). Το 1998 το αντίστοιχο ποσοστό υπήρξε 22,3%, που σημαίνει ότι το 1999 αυξήθηκε η εξάρτηση των εσόδων των εργασιών ζωής από επενδυτικά έσοδα και μειώθηκε η εξάρτηση από παραγωγή

ασφαλίστρων. Η μεγάλη αύξηση των εσόδων από επενδύσεις έπαιξε και αυτή, όπως η αύξηση της παραγωγής, σημαντικό ρόλο στο σχηματισμό των μεγάλων κερδών του 1999.

Αυξήθηκαν επίσης οι αποζημιώσεις κατά 45% (από 146 σε 211 δις δρχ.), αρκετά περισσότερο υπογραμμίζουμε, απ' το 31,7% με το οποίο αυξήθηκε η παραγωγή πρωτασφαλίστρων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να συνεχίσουν να υπάρχουν οι πιέσεις επί του κλάδου για αύξηση των εσόδων, είτε από παραγωγή, είτε από επενδύσεις, ώστε να αντιμετωπιστεί η δυσανάλογα αυξανόμενη κοστολογική πίεση.

Τέλος, αυξήθηκε για τον κλάδο ο λόγος επενδύσεων προς ασφαλιστικές προβλέψεις, από 97,4% το 1998 σε 100,5% το 1999. Αυξήθηκαν επίσης τα ποσά, που αφορούν επενδύσεις στις οποίες οι ασφαλισμένοι φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο, από 69 δις δρχ. το 1998 σε 223 δις το 1999. Μειώθηκε, από την άλλη, το ποσοστό των ομολογιών και τίτλων σταθερού εισοδήματος επί του συνόλου των επενδύσεων των εταιρειών, από 53% σε 44%. Αξίζει να αναφερθεί ότι η απόδοση των μέσων επενδύσεων των εταιρειών υπήρξε 26% το 1999, έναντι 17% το 1998. Εξ' άλλου μειώθηκε τόσο ο λόγος των χρεωστών ασφαλίστρων επί του συνόλου του ενεργητικού, από 9% το 1998 σε 6,5% το 1999, όσο και ο λόγος χρεωστών ασφαλίστρων ληξιπρόθεσμων δόσεων επί του αθροίσματος χρεωστών ασφαλίστρων και χρεωστών ληξιπρόθεσμων δόσεων, από 19% το 1998 σε 16% το 1999. Σημειώνουμε, επίσης, την παρατηρηθείσα αύξηση στα ίδια κεφάλαια των εταιρειών από 143 δις δρχ. το 1998 σε 307 δις δρχ. το 1999 (δηλαδή κατά 114%). Σε ποσοστό επί του παθητικού, το γεγονός μεταφράζεται σε αύξηση από 11% σε 16% περίπου.

Συνολικά, το 1999 έκλεισε με σαφή βελτίωση του Κλάδου Ζωής σε παραγωγή, κέρδη, λόγω επενδύσεων προς προβλέψεις, απόδοση επενδύσεων και άλλα μεγέθη.

2.3 Κλάδος αυτοκινήτων

Το έτος 1999, τα δημοσιευμένα στατιστικά στοιχεία του Κλάδου των Αυτοκινήτων δείχνουν ότι η αγορά ισορροπούσε μεταξύ θετικών και αρνητικών αποτελεσμάτων. Έτσι, ενώ τα αποτελέσματα χρήσεων και τα ασφάλιστρα παρουσιάστηκαν σαφώς αυξημένα σε σχέση με το 1998, αντιθέτως είχαμε και αύξηση στην καταβολή των αποζημιώσεων, γεγονός το οποίο ζημιώνει κατά πολύ τον κλάδο.

Συγκεκριμένα, το αποτέλεσμα χρήσεως της Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτων το 1999 παρουσιάστηκε σαφώς αυξημένο συγκριτικά με αυτό του 1998, καθώς ξεπεράστηκαν τα 5 δις δρχ. , έναντι του αρνητικού αποτελέσματος της προηγούμενης χρονιάς, αυτού του -3 δις δρχ., δηλαδή είχαμε μια θεαματική μεταβολή της τάξεως του 266%.

Έτος	1998	1999	Μεταβολή
Χρήσεις	-3 δις δρχ.	5 δις δρχ.	266%

Τα εγγεγραμμένα ασφάλιστρα του κλάδου ξεπέρασαν τα 233 δις. δρχ. ,παρουσιάζοντας αύξηση 22% από το 1998, που είχαν φτάσει στα 191 δις δρχ.

Έτος	1998	1999	Μεταβολή
Ασφάλιστρα	191 δις δρχ.	233 δις. δρχ.	22%

Όμως οι καταβολές αποζημιώσεων του κλάδου έφτασαν τα 151 δις. δρχ. ,αυξημένες κατά 20,8% από το προηγούμενο έτος, οι οποίες ξεπέρασαν τα 125 δις δρχ.

Έτος	1998	1999	Μεταβολή
Αποζημιώσεις	125 δις δρχ.	151 δις. δρχ.	20,8%

Επίσης, θετική εξέλιξη που αξίζει να αναφερθεί είναι η μεγάλη αύξηση, περίπου στο 78%, που παρουσίασαν τα έσοδα από επενδύσεις στο τέλος της χρήσης, έναντι αυτών της προηγούμενης χρονιάς, καθώς τα έσοδα ξεπέρασαν τα 57 δις δρχ. έναντι των 32 δις δρχ. της προηγούμενης χρονιάς ,γεγονός το οποίο οφείλεται στην θεαματική άνοδο του Χρηματιστηρίου.

Έτος	1998	1999	Μεταβολή
Έσοδα Επενδύσεων	32 δις δρχ.	57 δις δρχ.	78%

2.4 Λοιποί κλάδοι ζημιών

Οι εταιρείες με λογαριασμούς εκμεταλλεύσεως Κλάδων Ζημιών αύξησαν το 1999 την παραγωγή τους στους κλάδους αυτούς κατά 60% (από 39,9 δις δρχ. σε 64 δις δρχ.).

Έτος	1998	1999	Μεταβολή
Χρήσεις	39,9 δις δρχ.	64 δις δρχ.	60%

Σε μερίδιο αγοράς, πρώτη υπήρξε η Εθνική Ασφαλιστική με 13 δις δρχ. (20% του συνόλου των αποτελεσμάτων). Ακολουθήθηκε, στις Λοιπές Ζημιές, απ' τον Φοίνικα με 9,4 δις δρχ. (14,6%), την Ιντεραμερικαν Ζημιών με 6,4 δις δρχ. (10%), την Αγροτική Ζημιών με 4,7 δις δρχ. (7,3%) και την Ασπίς με 3,3 δις δρχ. (5%).

Τα ίδια κεφάλαια των εταιρειών με λογαριασμούς ζημιών (όπου, βεβαίως, ορισμένες έχουν και λογαριασμούς ζωής, είναι δηλαδή μεικτές εταιρείες) αυξήθηκαν κατά 89%, δηλαδή από 143 δις δρχ. το 1998 σε 270 δις δρχ. το 1999. Οι επενδύσεις αυξήθηκαν κατά 42% και οι ασφαλιστικές προβλέψεις κατά 36%. Ο λόγος επενδύσεων προς προβλέψεις το 1999 υπήρξε 96% έναντι 92% για το 1998, άρα

σημειώθηκε βελτίωση στην ικανότητα της “μέσης” εταιρείας να καλύπτει τις ασφαλιστικές της προβλέψεις από επενδύσεις.

Από το σύνολο των επενδύσεων, το 86% ήταν χρηματοοικονομικές και από αυτές το 2,5% ήταν επενδύσεις σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις (δηλ. το 2% του συνόλου) και το 54% ήταν επενδύσεις σε ομολογίες (δηλ. το 46% το συνόλου).

Ενδιαφέρον έχει η σύγκριση της μείωσης της παραγωγής με την αύξηση των αποζημιώσεων. Στον λογαριασμό Λοιπών Ζημιών η παραγωγή μειώθηκε από τα 22,87 δις δρχ. το 1998 σε 21 δις δρχ. το 1999. Αντίθετα στην καταβολή αποζημιώσεων είχαμε αύξηση της τάξης του 32%, αφού από τα 28 δις δρχ. που καταβλήθηκαν το 1998, το επόμενο έτος φτάσαμε στα 37 δις δρχ.. Πρόκειται για μια αρνητική εξέλιξη για τις εταιρείες, καθώς η παραγωγή μειώθηκε, ενώ ταυτοχρόνως αυξήθηκαν οι αποζημιώσεις.

Συνολικά όμως, όπως και για τις εταιρείες με λογαριασμό εκμεταλλεύσεως ζωής, το 1999 υπήρξε ευνοϊκό για τις εταιρείες με λογαριασμό ζημιών. Ασφαλώς σε πολλές περιπτώσεις τα μεγάλα κέρδη του 1999 οφείλονται κατά μείζονα λόγο σε υλοποίηση υπεραξίας μετοχών, αφού το 1999 υπήρξε έτος Χρηματιστηρίου.

2.5 Γενικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως

Γνωρίζουμε ότι τα γενικά έξοδα των Ασφαλιστικών εταιριών παίζουν σημαντικό ρόλο στην παραπέρα πορεία τους και την επιβίωση τους στην μελλοντική παγκοσμιοποιημένη αγορά. Γενικώς η ελληνική αγορά πάσχει σ’ αυτό τον τομέα. Τα γενικά έξοδα είναι πολύ υψηλά σε σχέση με το μέσο όρο προηγμένων ασφαλιστικά χωρών και κινούνται σε επίπεδα διπλάσια και τριπλάσια από τα παραδεκτά. Ο ανταγωνισμός στις επενδύσεις και το σχεδιασμό προϊόντων είναι πολύ σκληρός και αποφασιστικός.

Για να αναλύσουμε καλύτερα το συγκεκριμένο πρόβλημα θα δούμε τα δημοσιευμένα στοιχεία από τους ισολογισμούς χρήσης του 1999

τεσσάρων μεγάλων εταιρειών, της Εθνικής Ασφαλιστικής, της Ιντεραμερικαν Ζωής, του Φοίνικα και της Metrolife – Εμπορική.

2.6 Κόστος ασφαλιστικών εργασιών

ΕΤΑΙΡΙΑ (Ποσά σε εκατ. δρχ.)	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΩΝ		ΕΜΜΕΣΟ ΚΑΙ ΑΜΕΣΟ ΚΟΣΤΟΣ		ΠΟΣΟΣΤΟ ΚΟΣΤΟΥΣ ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ	
	1999	1998	1999	1998	1999	1998
ΕΘΝΙΚΗ	155948	124677	218084	163521	139,8 %	131,2 %
INTEPAM	109261	66176	169792	85271	155,4 %	128,9 %
ΦΟΙΝΙΞ	37593	31825	50487	40929	134,4 %	128,6 %
METROL.	17469	12769	26400	16270	151,7 %	127,5 %

Σύμφωνα με τα στοιχεία των ισολογισμών και οι τέσσερις ασφαλιστικές εταιρείες αύξησαν το κόστος ως ποσοστό επί της παραγωγής παρά την επίσης αύξηση της παραγωγής τους, παρουσίασαν όμως κερδοφόρους ισολογισμούς αφού κάλυψαν τα έξοδα από τα κέρδη που εμφάνισαν οι επενδύσεις.

Γεννάται όμως το ερώτημα γιατί οι ασφαλιστικές εταιρείες δεν κατάφεραν να μειώσουν τα έξοδά τους;

Στα πλαίσια μιας παγκοσμιοποιημένης οικονομίας, όπου ο ανταγωνισμός διεθνοποιείται, είναι φυσικό να υπάρχει πίεση στα ασφαλιστρα με ταυτόχρονη μείωση των περιθωρίων κέρδους. Μέσα σε αυτόν τον αναδυόμενο ανταγωνισμό θα επικρατήσουν εκείνες οι εταιρείες

που θα μπορέσουν να μειώσουν σημαντικά τα έξοδά τους και ιδιαίτερα τα έξοδα κτήσεως.

Τέσσερις είναι οι κύριοι λόγοι της μη-μείωσης των εξόδων των ασφαλιστικών εταιρειών και είναι οι εξής:

1. ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ

Η λειτουργία των υποκαταστημάτων είναι πολυδάπανη λόγω ενοικίων, μισθών, εξόδων συντήρησης...κ.τ.λ. Τα υποκαταστήματα πρέπει να αντικατασταθούν με τη χρήση της τεχνολογίας.

2. ΔΙΚΤΥΟ

Στην Ελλάδα, εξακολουθεί ακόμη να είναι στις δόξες του το Agency System. Σε μια περίοδο που σ' όλες τις χώρες του κόσμου το δίκτυο μειώνεται σημαντικά και οι εταιρείες αυξάνουν την παραγωγή τους μέσω άλλων πηγών, στη χώρα μας παραμένουν προσκολλημένοι στο πλέον πολυδάπανο σύστημα. Επιπλέον, στην Ελλάδα γίνεται ακόμη πιο δαπανηρό, αν ληφθούν υπόψη τα έξοδα κινήτρων που παρέχονται (ταξίδια, συνέδρια, bonus...) καθώς και οι πολύ υψηλές υπερπροσπάθειες. Σε όλο τον κόσμο οι εταιρείες προσπαθούν να εξασφαλίζουν τη νέα εργασία μέσω άλλων πηγών, όπως είναι οι ανεξάρτητοι χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι, το Internet, τα μεγάλα supermarkets και κυρίως τα τραπεζικά υποκαταστήματα.

3. ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Σε κλάδους οι οποίοι είναι υποχρεωτικοί, οι προμήθειες είναι, συνήθως, πολύ χαμηλές. Ούτε αυτό ισχύει στην Ελλάδα. Οι προμήθειες στον Κλάδο Αυτοκινήτων, αλλά και στις άλλες ασφάλειες Γενικών Κλάδων θεωρούνται πάρα πολύ υψηλές. Είναι επιτακτική ανάγκη να συμφωνήσουν οι εταιρείες μεταξύ τους και να προβούν σε μείωσή τους, για να μπορέσουν να επιβιώσουν. Στον Κλάδο Ζωής, η κατάσταση είναι ακόμη χειρότερη, γιατί εκτός από τις υψηλές προμήθειες, τις υπερπρομήθειες, τα bonus, τα άλλα κίνητρα είναι τα υψηλά έξοδα εκπαίδευσης και κατάρτισης του δικτύου.

4. ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ – ΜΙΣΘΟΙ

Το μεγαλύτερο κόστος μιας εταιρείας είναι το μισθολόγιο. Στην χώρα μας, στις περισσότερες εταιρείες και ιδίως στις κρατικές, το προσωπικό είναι τουλάχιστον δύο φορές περισσότερο από ότι θα έπρεπε να ήταν. Αυτό οφείλεται στο απαρχαιωμένο τρόπο εργασίας και στη μη αξιοποίηση της τεχνολογίας. Σε όλο το σύστημα διοίκησης διαπιστώνουμε ότι υπάρχουν πάρα πολλές βαθμίδες, ενώ θα μπορούσαν να ήταν πολύ λιγότερες.

2.7 Στοιχεία παραγωγής έτους 1999

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιριών προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

α) Η μεγάλη αύξηση (24,25%) της παραγωγής των ασφαλιστρών του έτους σε σύγκριση με το 1998 (η οποία αναλύεται σε αύξηση 31,72% για τις ασφαλίσεις ζωής και 16,2% για τις ασφαλίσεις ζημιών).

β) Η εντυπωσιακή αύξηση (135%) του Κλάδου Ασφαλίσεων Ζωής συνδεδεμένων με επενδύσεις (προϊόντα Unit Linked) .

Στα παραπάνω στοιχεία συμπεριλαμβάνονται τόσο οι Ασφαλίσεις κατά Ζημιών, όσο και οι Ασφαλίσεις Ζωής και αφορούν την εγχώρια παραγωγή ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις και αντασφαλίσεις κατά κλάδο ασφάλισης. Δε συμπεριλαμβάνονται επομένως σε αυτά τα στοιχεία ούτε τα ασφάλιστρα ασφαλιστηρίων εκδοθέντων στο εξωτερικό, ούτε τα δικαιώματα συμβολαίων.

2.8 Συνολική παραγωγή ασφαλιστρών

Όσον αφορά τη συνολική παραγωγή ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις, των ασφαλιστικών επιχειρήσεων που έλαβαν μέρος στην έρευνα, έφτασε

το 1999 τα 792,6 δις δρχ., ενώ η αντίστοιχη παραγωγή ασφαλιστρών από αντασφαλίσεις τα 10,6 δις δρχ.

Η παραγωγή ασφαλιστρών των ασφαλίσεων κατά ζημιών έφθασε τα 356,7 δις δρχ. (ή ποσοστό 45% του συνόλου), ενώ των Ασφαλίσεων Ζωής έφθασε τα 435,9 δις δρχ. (ή ποσοστό 55% του συνόλου).

Στοιχεία παραγωγής ασφαλιστρών έτους 1999

(Ποσά σε δρχ.)	Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις	Ποσοστό συμμετοχής
Ασφαλίσεις κατά Ζημιών	356.703.215.680	45.00%
Ασφαλίσεις Ζωής	435.938.082.125	55.00%
Γενικό σύνολο ασφαλίσεων	792.641.297.805	100.00%

Η παραγωγή ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις των ανώνυμων εταιριών έφθασε τα 792,64 δις δρχ. (356,7 δις δρχ. Ασφαλίσεις κατά Ζημιών και 435,93 δις δρχ. Ασφαλίσεις Ζωής), ενώ η αντίστοιχη παραγωγή των υποκαταστημάτων των αλλοδαπών ασφαλιστικών επιχειρήσεων έφθασε τα 64,87 δις δρχ. (29,43 δις δρχ. ασφαλίσεις κατά ζημιών και 35,44 δις δρχ. Ασφαλίσεις Ζωής).

Ετήσια μεταβολή παραγωγής ασφαλιστρών

(Ποσά σε δρχ.)	1999	1998	Μεταβολή
Ασφαλίσεις κατά Ζημιών	356.703.215.680	306.983.666.003	16,2%
Ασφαλίσεις Ζωής	435.938.082.125	330.955.006.217	31,72%
Γενικό Σύνολο	792.641.297.805	637.938.672.220	24,25%

Από τα στοιχεία της ενώσεως επί της παραγωγής ασφαλίσεων έτους 1999, σε σύγκριση με τα στοιχεία του 1998, παρατηρούμε αύξηση 24,25% στο σύνολο της παραγωγής. Οι Ασφαλίσεις Ζωής παρουσιάζουν τη μεγαλύτερη αύξηση (31,72%), σε αντίθεση με τις Ασφαλίσεις Ζημιών που παρουσιάζουν μικρότερη αύξηση (16,2%).

Ασφαλίσεις Ζημιών

Η αναλυτική εξέταση της παραγωγή Ασφαλίσεων Ζημιών των εταιρειών-μελών της ενώσεως, με το ποσοστό συμμετοχής κάθε κλάδου στο σύνολο, παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα.

Παραγωγή ασφαλίσεων κλάδων ζημιών έτους 1999

(Ποσά σε δρχ.)	Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις	Ποσοστό συμμετοχής
1.Ατυχήματα	12.579.050.555	3,53%
2.Ασθένειες	2.803.355.055	0,79%
3.Χερσαία οχήματα	37.155.371.249	10,42%
4.Αεροσκάφη	985.617.368	0,28%
5.Πλοία	3.156.513.973	0,88%
6.Μεταφερόμενα Εμπορεύματα	10.894.261.028	3,05%
7.Πυρκαϊά και Στοιχεία της Φύσεως	50.002.463.573	14,02%
8.Λοιπές Ζημιές Αγαθών	17.343.814.421	4,86%
9.Αστική Ευθύνη Χερσαίων Οχημάτων	196.710.646.952	55,15%
10.Αστική Ευθύνη Αεροσκαφών	1.171.423.180	0,33%

11.Αστική Ευθύνη Πλοίων	855.333.354	0,24%
12.Γενική Αστική Ευθύνη	6.671.402.389	1,87%
13.Πιστώσεις	1.877.614.356	0,53%
14.Εγγυήσεις	2.155.714.885	0,60%
15.Διάφορες Χρηματικές Απώλειες	2.421.132.140	0,68%
16.Νομική Προστασία	3.381.178.844	0,95%
17.Βοήθεια	6.538.322.358	1,83%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΗΜΙΩΝ	356.703.215.680	100,00%

Ο κλάδος 9. *Αστική Ευθύνη Χερσαίων Οχημάτων* είναι ο μεγαλύτερος Κλάδος Ασφαλίσεων Ζημιών, με 196,7 δις δρχ. παραγωγή ή ποσοστό 55,15% επί των ασφαλιστρών κατά ζημιών (στην αντίστοιχη έρευνα του 1998 ο κλάδος είχε παρουσιάσει 171,9 δις δρχ. παραγωγή ή ποσοστό 56% των ασφαλιστρών κατά ζημιών).

Δεύτερος σε μέγεθος παραγωγής είναι ο κλάδος 7. *Πυρκαγιά και Στοιχεία της Φύσεως* με 50 δις δρχ. παραγωγή ή 14,02% ποσοστό των ασφαλιστρών κατά ζημιών (στην αντίστοιχη έρευνα του 1998 ο κλάδος είχε παρουσιάσει 44,16 δις δρχ. παραγωγή ή ποσοστό 14,38% των ασφαλιστρών κατά ζημιών).

Τρίτος σε μέγεθος είναι ο κλάδος 3. *Χερσαία οχήματα* με 37,15 δις δρχ. παραγωγή ή ποσοστό 10,42% των ασφαλιστρών κατά ζημιών (το 1998 ο κλάδος είχε παρουσιάσει 29 δις δρχ. ή ποσοστό 9,45% των ασφαλιστρών κατά ζημιών).

Τέταρτος σε μέγεθος παραγωγής είναι ο κλάδος 8. *Λοιπές ζημιές αγαθών* με 17,34 δις δρχ. παραγωγή ή ποσοστό 4,86% των ασφαλιστρών κατά ζημιών (το 1998 ο κλάδος είχε παρουσιάσει 13,9 δις δρχ. παραγωγή ή ποσοστό 4,54% των ασφαλιστρών κατά ζημιών).

Συνεπώς, αν αθροίσουμε το σύνολο των καλύψεων των Χερσαίων Οχημάτων (κλάδοι 9. Αστική Ευθύνη Χερσαίων Οχημάτων και 3. Χερσαία Οχήματα) παρατηρούμε μια συγκέντρωση παραγωγής ασφαλιστρών της τάξεως των 233,87 δις δρχ. ή ποσοστό 65,56% του συνόλου των ασφαλίσεων κατά ζημιών (τα αντίστοιχα μεγέθη της έρευνας του 1998 ήταν 200,9 δις δρχ. παραγωγή ή ποσοστό 65,46%).

Κατ' αντίστοιχο τρόπο, το σύνολο των καλύψεων Πυρός και Συμπληρωματικών (κλάδοι 7. Πυρκαγιά και Στοιχεία της Φύσεως και 8. Λοιπές Ζημιές Αγαθών) συγκέντρωσε παραγωγή ασφαλιστρών 67,34 δις δρχ. ή ποσοστό 18,88% του συνόλου (τα αντίστοιχα μεγέθη της έρευνας του 1998 ήταν 58,1 δις δρχ. παραγωγή ή ποσοστό 18,92%).

Οι υπόλοιποι 13 Κλάδοι Ασφαλίσεων κατά Ζημιών συγκεντρώνουν παραγωγή ασφαλιστρών 55,5 δις δρχ. ή ποσοστό 15,56% του συνόλου των Ασφαλίσεων κατά Ζημιών(15,62% το 1998).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει το ποσοστό ετήσιας μεταβολής της παραγωγής ασφαλιστρών από προασφαλίσεις για κάθε κλάδο ασφαλίσεων ζημιών, σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας μας.

Ετήσια μεταβολή παραγωγής ασφαλιστρών Κλάδων Ζημιών

(Ποσά σε δρχ.)	Ασφάλιστρα 1999	Ασφάλιστρα 1998	Ποσοστό μεταβολής
1.Ατυχήματα	12.579.050.555	12.539.656.143	0,31%
2.Ασθένειες	2.803.355.055	1.634.532.628	71,51%
3.Χερσαία Οχήματα	37.155.371.249	29.022.743.729	28,02%
4.Αεροσκάφη	985.617.368	584.027.679	68,76%
5.Πλοία	3.156.513.973	3.874.438.567	-18,53%
6.Μεταφερόμενα Εμπορεύματα	10.894.261.028	9.862.837.703	10,46%
7.Πυρκαϊά και Στοιχεία της	50.002.463.573	44.157.130.265	13,24%

Φύσεως			
8.Λοιπές ζημιές Αγαθών	17.343.814.421	13.929.523.016	24,51%
9.Αστική Ευθύνη Χερσαίων Οχημάτων	196.710.646.952	171.911.194.474	14,43%
10.Αστική Ευθύνη Αεροσκαφών	1.171.423.180	866.173.779	35,24%
11.Αστική Ευθύνη Πλοίων	855.333.354	923.952.320	-7,43%
12.Γενική Αστική Ευθύνη	6.671.402.389	4.845.367.325	37,69%
13.Πιστώσεις	1.877.614.356	1.132.876.858	65,74%
14.Εγγυήσεις	2.155.714.885	1.079.668.612	99,66%
15.Διάφορες Απώλειες	2.421.132.140	1.656.172.404	46,19%
16.Νομική Προστασία	3.381.178.844	3.071.044.153	10,10%
17.Βοήθεια	6.538.322.358	5.892.326.348	10,96%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΗΜΙΩΝ	356.703.215.680	306.983.666.003	100,00%

Ο κλάδος 9. *Αστική Ευθύνη Χερσαίων Οχημάτων* παρουσίασε το 1999 αύξηση 14,43% έναντι του 1998, ενώ ο κλάδος 7. *Πυρκαγιά και Στοιχεία της Φύσεως* παρουσίασε αύξηση 13,24%. Εντυπωσιακές είναι οι αυξήσεις των κλάδων 14. *Εγγυήσεις* (99,66%), 2. *Ασθένειες* (71,5%), και 4. *Αεροσκάφη* (68,76%). Μειώσεις παραγωγής παρουσίασαν οι Κλάδοι 5. *Πλοία* (-18,53%) και 11. *Αστική Ευθύνη Πλοίων* (-7,43%).

Ασφαλίσεις Ζωής

Στον παρακάτω πίνακα, παρουσιάζεται η αναλυτική εξέταση της παραγωγής Ασφαλίσεων Ζωής, των εταιρειών-μελών της ένωσης, με το ποσοστό του κάθε κλάδου στο σύνολο.

Παραγωγή ασφαλιστρων Κλάδων Ζωής έτους 1999

(Ποσά σε δρχ.)	Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις	Ποσοστό συμμετοχής
Κλάδος Ζωής	215.864.728.769	49,52%
Κλάδος Ασφ. Ζωής συνδ. με επενδύσεις	176.180.744.096	40,41%
Κλάδος Ασφάλισης Υγείας	5.426.598.770	1,24%
Κλάδος Κεφαλαιοποίησης	124.755.708	0,03%
Κλάδος Διαχείρισης ομαδ. συνταξ. ταμείων	38.341.254.782	8,80%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ	435.938.082.125	100,00%

Ο Κλάδος Ζωής συγκεντρώνει την πλειοψηφία της παραγωγής ασφαλιστρων των Ασφαλίσεων Ζωής, με 215,86 δις δρχ. ή ποσοστό 49,52% των Ασφαλίσεων Ζωής (το 1998 ο κλάδος παρουσίασε 221,7 δις δρχ. παραγωγή ή ποσοστό 66,98%, σύμφωνα με την αντίστοιχη έρευνα της ένωσης). Δεύτερος σε μέγεθος παραγωγής είναι ο Κλάδος Ασφαλίσεων Ζωής συνδεδεμένων με επενδύσεις με 176,18 δις δρχ. ή ποσοστό 40,41% των Ασφαλίσεων Ζωής (το 1998 ο κλάδος είχε παρουσιάσει 74,97 δις δρχ. παραγωγή ή ποσοστό 22,65% των Ασφαλίσεων Ζωής).

Ο πίνακας που ακολουθεί, παρουσιάζει το ποσοστό ετήσιας μεταβολής της παραγωγής ασφαλιστρών από πρωτασφαλίσεις για κάθε Κλάδο Ασφαλίσεων Ζωής, για τα έτη 1998 και 1999.

Ετήσια μεταβολή παραγωγής ασφαλιστρών Κλάδων Ζωής

(Ποσά σε δρχ.)	Ασφάλιστρα 1999	Ασφάλιστρα 1998	Ποσοστό μεταβολής
Κλάδος Ζωής	215.864.728.769	221.685.188.531	-2,63%
Κλάδος Ασφ. Ζωής συνδ. με επενδύσεις	176.180.744.096	74.970.552.476	135,00%
Κλάδος Ασφάλισης Υγείας	5.426.598.770	2.439.770.315	122,42%
Κλάδος Κεφαλαιοποίηση	124.755.708	172.523.088	-27,69%
Κλάδος Διαχείρισης Ομαδ. Συνταξ. Ταμείων	38.341.254.782	27.745.999.351	38,19%
Κλάδος Ομαδικών Προγραμμ. Πρόνοιας	0	3.940.972.456	-100,00%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΖΩΗΣ	435.938.082.125	330.955.006.217	31,72%

Εντυπωσιακές είναι οι αυξήσεις των Κλάδων Ασφαλίσεων Ζωής συνδεδεμένων με επενδύσεις (135%) και Ασφαλίσεων Υγείας (122,42%), οι οποίοι υπερδιπλασίασαν την παραγωγή τους. Ο Κλάδος Ζωής παρουσίασε οριακή μείωση σε σχέση με το 1998 (-2,63%).

Ασφάλιστρα από αντασφαλίσεις

Στον επόμενο πίνακα καταγράφεται η παραγωγή ασφαλιστρων από αντασφαλίσεις έτους 1999 των εταιριών-μελών της ένωσης, κατά Κλάδο Ασφάλισης Ζημιών, με το ποσοστό συμμετοχής κάθε κλάδου στο σύνολο.

Παραγωγή ασφαλιστρων από αντασφαλίσεις **(για τον κλάδο ζημιών)**

(Ποσά σε δρχ.)	Ασφάλιστρα από αντασφαλίσεις	Ποσοστό συμμετοχής
1.Ατυχήματα	1.784.809.909	17,42%
2.Ασθένειες	447.653	0,004%
3.Χερσαία Οχήματα	171.932.573	1,68%
4.Πλοία	667.883.982	6,52%
5.Μεταφερόμενα Εμπορεύματα	435.691.812	4,25%
6.Πυρκαϊά και Στοιχεία της Φύσεως	2.817.309.706	27,50%
7.Λοιπές Ζημιές Αγαθών	406.069.621	3,96%
8.Αστική Ευθύνη Χερσαίων Οχημάτων	727.003.329	7,10%
9.Αστική Ευθύνη Πλοίων	147.163.698	1,44%
10.Γενική Αστική Ευθύνη	313.141.344	3,06%
11.Εγγυήσεις	23.227.340	0,23%
12.Χρηματ. Απώλειες	200.678.678	1,96%
13.Νομική Προστασία	61.794.302	0,60%
14.Βοήθεια	2.486.965.497	24,28%
ΣΥΝΟΛΟ	10.244.119.444	100,00%

Ο κλάδος 6. Πυρκαγιά και Στοιχεία της Φύσεως συγκέντρωσε 2,8 δις δρχ. παραγωγή ασφαλιστρων από αντασφαλίσεις ή ποσοστό 27,5% των Κλάδων Ζημιών (το 1998 ο κλάδος συγκέντρωσε 2,74 δις δρχ. ή ποσοστό 22,32%). Δεύτερος σε μέγεθος είναι ο κλάδος 14. Βοήθεια με 2,5 δις δρχ. ή ποσοστό 24,28% των Κλάδων Ζημιών (το 1998 ο κλάδος συγκέντρωσε 1,86 δις δρχ. ή ποσοστό 15,21%).

Ο επόμενος πίνακας παρουσιάζει την παραγωγή των ασφαλιστρων από αντασφαλίσεις για τον Κλάδο Ζωής κατά το 1999.

Παραγωγή ασφαλιστρων από αντασφαλίσεις (για τον Κλάδο Ζωής)

(Ποσά σε δρχ.)	Ασφάλιστρα από αντασφαλίσεις	Ποσοστό συμμετοχής
Κλάδος Ζωής	327.219.028	99,09%
Κλάδος Ασφ. Ζωής συνδ. με επενδύσεις	2.733.554	0,83%
Κλάδος Ασφάλισης Υγείας	273.800	0,08%
ΣΥΝΟΛΟ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΥΓΕΙΑΣ	330.226.382	100,00%

Παρατηρούμε ότι το σύνολο σχεδόν των ασφαλιστρων από αντασφαλίσεις (99,09%) των Ασφαλίσεων Ζωής ανήκει στον Κλάδο Ζωής (327,2 εκατ. δρχ. το 1999 έναντι 194,5 εκατ. δρχ. το 1998) .

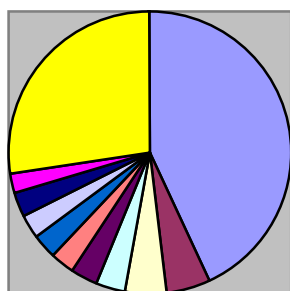
Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται τα μερίδια της αγοράς από την παραγωγή ασφαλιστρων από πρωτασφαλίσεις των βασικών κλάδων της ασφάλισης, έτσι όπως προκύπτουν από την επεξεργασία των στοιχείων των στοιχείων των εταιριών-μελών της ένωσης.

Α. Ασφαλίσεις κατά ζημιών

Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις

Ατυχήματα

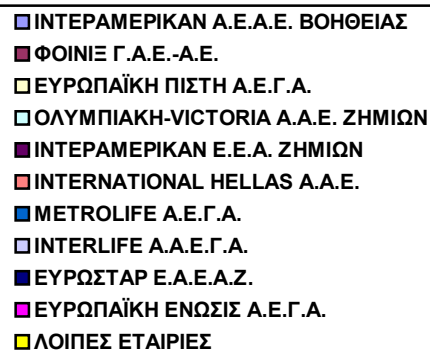
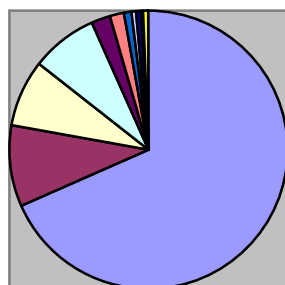
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
ALICO AIG LIFE	43,1%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α	4,9%
NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α	4,8%
ΦΟΙΝΙΞ- Γ.Α.Ε Α.Ε.	3,2%
ΑΜΥΝΑ Α.Ε.Γ.Α	3,1%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	2,9%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ Α.Α.Ε.	2,8%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Γ.Α.	2,8%
ΑΛΦΑ Α.Α.Ε.	2,6%
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ.	2,4%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	27,4%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

- ALICO AIG LIFE
- ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α
- ΝΟΡΔΣΤΕΡΝ ΚΟΛΟΝΙΑ ΗΕΛΛΑΣ Α.Ε.Γ.Α
- ΦΟΙΝΙΞ- Γ.Α.Ε Α.Ε.
- ΑΜΥΝΑ Α.Ε.Γ.Α
- ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
- ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ Α.Α.Ε.
- ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Γ.Α.
- ΑΛΦΑ Α.Α.Ε.
- ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α.Ζ.
- ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

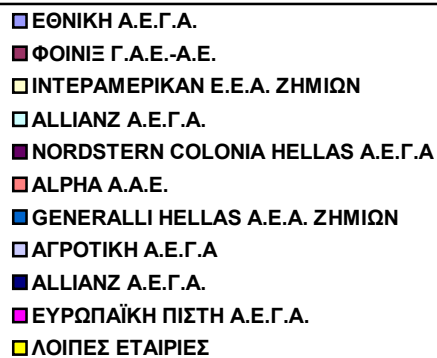
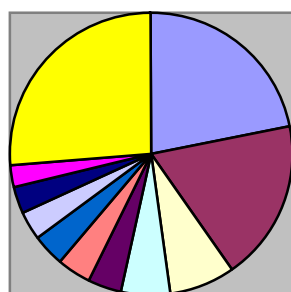
Ασθένειες

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
INTEPAMEPIKAN A.E.A.E. ΒΟΗΘΕΙΑΣ	68,3%
ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε.-Α.Ε.	9,5%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	7,9%
ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ-VICTORIA Α.Α.Ε. ΖΗΜΙΩΝ	7,7%
INTEPAMEPIKAN Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	2,2%
INTERNATIONAL HELLAS Α.Α.Ε.	1,8%
METROLIFE Α.Ε.Γ.Α.	0,8%
INTERLIFE Α.Α.Ε.Γ.Α.	0,6%
ΕΥΡΩΣΤΑΡ Ε.Α.Ε.Α.Ζ.	0,4%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Γ.Α.	0,4%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	0,5%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

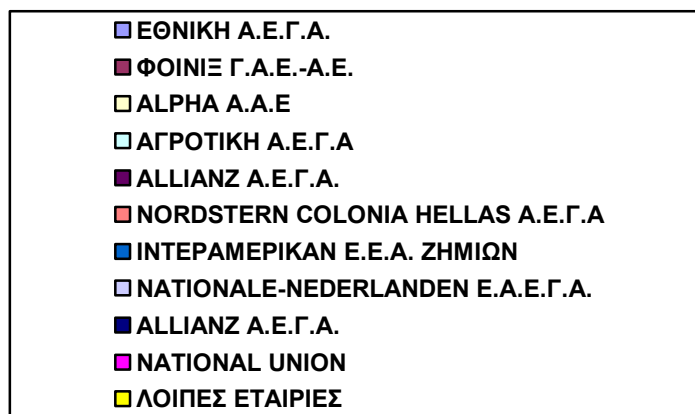
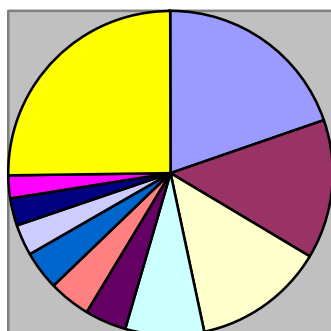
Χερσαία οχήματα

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α.	22,0%
ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε.-Α.Ε.	18,2%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	7,5%
ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	5,5%
NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α	4,0%
ALPHA Α.Α.Ε.	3,9%
GENERALLI HELLAS Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	3,7%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α	3,2%
ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	3,2%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	2,3%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	26,5%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

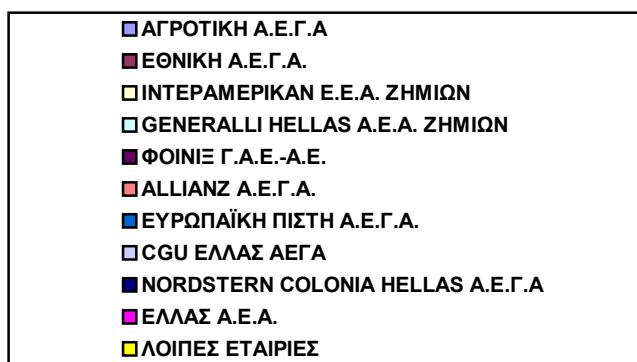
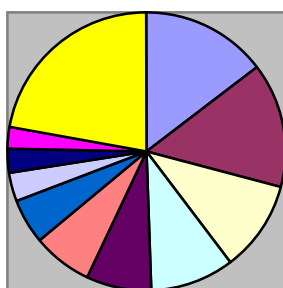
Πυρκαγιά και στοιχεία της φύσεως

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α.	19,6%
ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε.-Α.Ε.	14,1%
ALPHA Α.Α.Ε	13,1%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α	7,7%
ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	4,2%
NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α	4,1%
INTEPAMEΡΙKAN Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	3,8%
NATIONALE-NEDERLANDEN Ε.Α.Ε.Γ.Α.	3,2%
ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	2,6%
NATIONAL UNION	2,3%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	25,3%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

Λοιπές ζημιές αγαθών

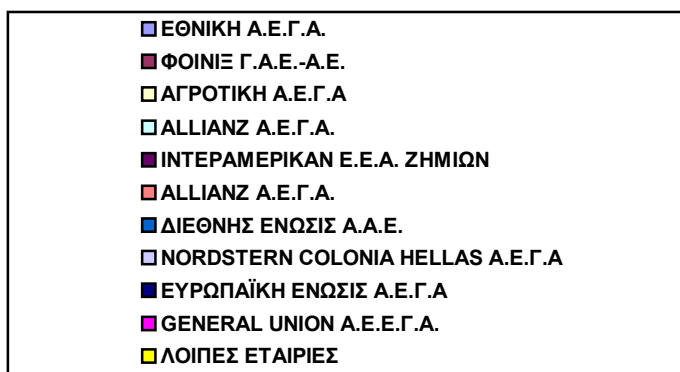
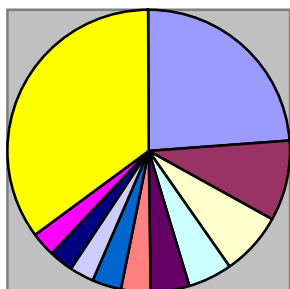
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α	14,8%
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α.	14,5%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	10,5%
GENERALLI HELLAS Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	9,8%
ΦΟΙΝΙΘ Γ.Α.Ε.-Α.Ε.	7,3%
ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	7,1%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	5,24%
CGU ΕΛΛΑΣ ΑΕΓΑ	3,4%
NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α	2,8%
ΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α.	2,5%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	22,2%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

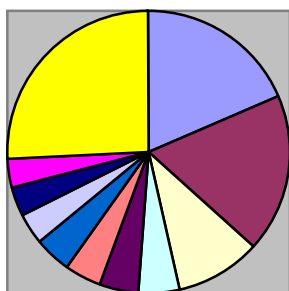
Αστική ευθύνη οχημάτων

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α.	23,9%
ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε.-Α.Ε.	9,0%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α	7,3%
ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	5,0%
INTEPAMΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	4,38%
ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	3,3%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ Α.Α.Ε.	3,3%
NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α	2,8%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Γ.Α	2,7%
GENERAL UNION Α.Ε.Ε.Γ.Α.	2,7%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	35,3%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

Γενική αστική ευθύνη

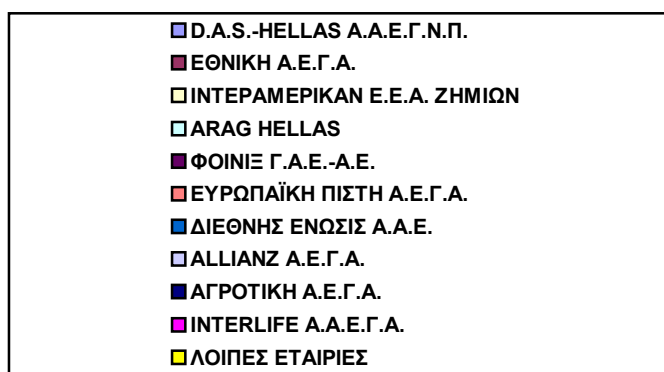
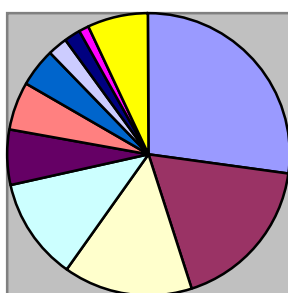
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
ALPHA Α.Α.Ε.	18,7%
INTEPAMEΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	17,9%
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α.	9,9%
ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	4,71%
ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε.-Α.Ε.	4,4%
NORDSTERN COLONIA HELLAS	4,3%
GENERALI HELLAS Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	4,01%
GERLING KONZERN ALL.	3,6%
NATIONAL UNION	3,5%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α.	3,2%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	25,9%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

- ALPHA Α.Α.Ε.
- INTEPAMEΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
- ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α.
- ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.
- ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε.-Α.Ε.
- NORDSTERN COLONIA HELLAS
- GENERALI HELLAS Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
- GERLING KONZERN ALL.
- NATIONAL UNION
- ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α.
- ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Νομική προστασία

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
D.A.S.-HELLAS Α.Α.Ε.Γ.Ν.Π.	27,3%
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α.	17,7%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	14,6%
ARAG HELLAS	11,9%
ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε.-Α.Ε.	6,2%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	5,7%
ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΝΩΣΙΣ Α.Α.Ε.	4,4%
ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	2,2%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Γ.Α.	2,0%
INTERLIFE Α.Α.Ε.Γ.Α.	1,0%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	7,0%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

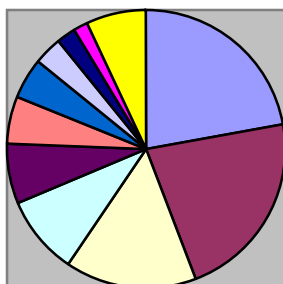

Β. Ασφαλίσεις ζωής

Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις

Ζωής

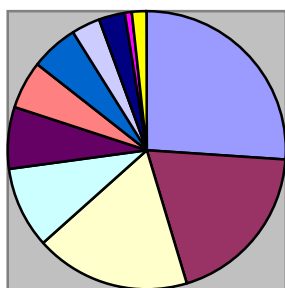
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
NATIONALE-NEDERLANDEN	22,2%
INTEPAMERIKAN E.A.E. ΖΩΗΣ	22,1%
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	15,1%
ALICO AIG LIFE	9,1%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ	7,1%
METROLIFE-ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε.Ζ.	5,4%
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.	4,7%
ALPHA Α.Α.Ε.	3,5%
GENERALI LIFE Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	2,2%
NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	1,7%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	6,9%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

■	NATIONALE-NEDERLANDEN Ε.Α.Α.Ε.Ζ.
■	INTEPAMERIKAN Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ
■	ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
■	ALICO AIG LIFE
■	ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ
■	METROLIFE-ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε.Ζ.
■	ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.
■	ALPHA Α.Α.Ε.
■	GENERALI LIFE Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ
■	NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ
■	ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Ζωής συνδεδεμένες με επενδύσεις

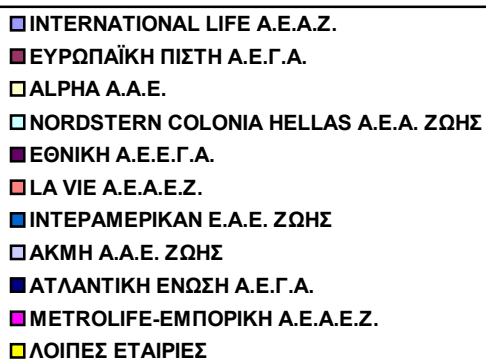
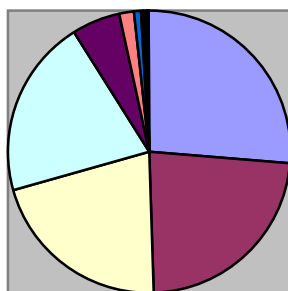
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
INTEPAMΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ	26,2%
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	18,9%
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.	18,3%
SCOPLIFE Α.Ε.Α.Ε.Ζ.	9,2%
ALLIANZ Α.Ε.Α.	7,2%
COMMERCIAL UNION LIFE	5,6%
ALLIANZ ΖΩΗΣ	5,5%
METROLIFE-ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε.Ζ.	3,4%
INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Α.Ζ.	3,0%
ALICO AIG LIFE	0,8%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	1,8%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

- INTERPAMΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ
- ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.
- SCOPLIFE Α.Ε.Α.Ε.Ζ.
- ALLIANZ Α.Ε.Α.
- COMMERCIAL UNION LIFE
- ALLIANZ ΖΩΗΣ
- METROLIFE-ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε.Ζ.
- INTERNATIONAL LIFE Α.Ε.Α.Ζ.
- ALICO AIG LIFE
- ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

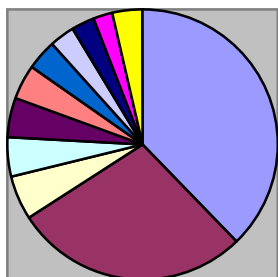
Υγείας

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
INTERNATIONAL LIFE A.E.A.Z.	26,4%
ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	22,9%
ALPHA A.A.E.	21,3%
NORDSTERN COLONIA HELLAS A.E.A. ΖΩΗΣ	20,6%
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	5,3%
LA VIE A.E.A.E.Z.	1,7%
INTEPAMΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ	0,8%
ΑΚΜΗ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ	0,4%
ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Γ.Α.	0,3%
METROLIFE-ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε.Ζ.	0,25%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	0%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

Διαχείριση ομαδικών συνταξιοδοτικών ταμείων

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
ALICO AIG LIFE	37,9%
ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	27,9%
ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ	5,4%
ALPHA Α.Α.Ε.	4,7%
ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.	4,6%
ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ	4,3%
ALLIANZ Α.Ε.Α.	3,5%
GENERALI LIFE Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	3,2%
ΟΡΙΖΩΝ Α.Ε.Γ.Α.	2,7%
ALLIANZ ΖΩΗΣ	2,3%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	3,6%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

- ALICO AIG LIFE
- ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ
- ALPHA Α.Α.Ε.
- ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.
- ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ
- ALLIANZ Α.Ε.Α.
- GENERALI LIFE Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ
- ΟΡΙΖΩΝ Α.Ε.Γ.Α.
- ALLIANZ ΖΩΗΣ
- ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

2.9 Παράγοντες που συντέλεσαν στην αύξηση των κερδών

Μετά και την παρουσίαση των αναλυτικών οικονομικών μεγεθών, είδαμε ότι οι ασφαλιστικές επιχειρήσεις παρουσίασαν μεγάλη αύξηση της κερδοφορίας τους το 1999. Ποιοι παράγοντες όμως οδήγησαν στην αυξημένη κερδοφορία, καθώς και ποια η βαρύτητά τους στην τελική διαμόρφωση των αποτελεσμάτων χρήσης; Με άλλα λόγια, υπήρξαν βήματα για πιο ορθολογική οργάνωση και λειτουργία των ασφαλιστικών εταιρειών, ή το γεγονός ήταν τυχαίο και συγκυριακό;

Φυσικά, καθοριστικός παράγοντας για την κερδοφορία των επιχειρήσεων ήταν η βελτίωση του οικονομικού κλίματος της χώρας μας (μείωση πληθωρισμού, πτώση τραπεζικών επιτοκίων) και η μεγάλη άνοδος των τιμών στο Χρηματιστήριο, που είχαν σαν αποτέλεσμα το διπλασιασμό των εσόδων από επενδύσεις των ασφαλιστικών εταιρειών από 183,2 δις δρχ. το 1998, έφτασαν τα 380,5 δις δρχ. το 1999.

Ιδιαίτερα σημαντική για τη βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων ήταν και η μεγάλη αύξηση του κύκλου εργασιών: η συνολική παραγωγή των ασφαλιστρών αυξήθηκε κατά 24,25%, ενώ η παραγωγή των ασφαλιστρών Ζωής αυξήθηκε κατά 31,7%. Όμως, εκτός από τη μεγάλη αύξηση των εγγεγραμμένων ασφαλιστρών, φαίνεται ότι αυξήθηκαν πολύ περισσότερο και τα εισπραχθέντα ασφάλιστρα : το ποσοστό των χρεωστών ασφαλιστρών και ληξιπρόθεσμων δόσεων παρουσίασε μείωση, αφού από 28,2% επί των ασφαλιστρών του 1998, έφτασε το 25,6% επί των ασφαλιστρών του 1999.

Όμως και από την πλευρά των εξόδων, είναι πολύ σημαντικό να αναφερθεί ότι το έμμεσο κόστος ασφαλιστικών εργασιών (αμοιβές και γενικά έξοδα) αυξήθηκε κατά 14,62% (πολύ μικρότερο ποσοστό αύξησης από την αύξηση της παραγωγής), με αποτέλεσμα να μειωθεί ο δείκτης του εμμέσου κόστους επί των ασφαλιστρών, από 16,1% το 1998 σε 14,8% το 1999. Βέβαια, σ' αυτό το λογαριασμό δεν έχουν καταγραφεί τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας (αποτελεσματικοί λογαριασμοί), όμως και

αυτά παρουσίασαν παρόμοια αύξηση (15,2%), δηλαδή μικρότερη από την αύξηση της παραγωγής.

Τέλος, άλλοι τρεις παράγοντες, που, συνέβαλαν στην αύξηση της κερδοφορίας των ασφαλιστικών εταιριών (αν και με μικρή βαρύτητα ο καθένας) :

- Τετραπλασιάστηκαν τα λοιπά έσοδα εκμεταλλεύσεως
- Αυξήθηκαν κατά 50% τα έκτακτα και ανόργανα έσοδα
- Μειώθηκαν κατά 27% τα έκτακτα και ανόργανα έξοδα

Είναι επομένως φανερό ότι η βελτίωση των οικονομικών αποτελεσμάτων των ασφαλιστικών επιχειρήσεων το 1999 δεν ήταν συγκυριακό γεγονός, οφειλόμενο αποκλειστικά και μόνο σε κάποιον εξωγενή παράγοντα (π.χ. άνοδος του Χρηματιστηρίου). Αντίθετα, ήταν αποτέλεσμα ενός πλήθους παραγόντων, όπως η αύξηση της παραγωγής και των εσόδων εκμεταλλεύσεως με την ταυτόχρονη συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων, που οδήγησαν την κερδοφορία σε πιο ορθολογικά πλαίσια, συγκρινόμενη με τα προηγούμενα χρόνια.

2.10 Σεισμός 1999

Ακόμη ένα γεγονός το οποίο έπληξε την ελληνική ασφαλιστική αγορά ήταν και ο σεισμός του 1999 ο οποίος είχε σαν αποτέλεσμα να πάθουν ανεπανόρθωτες ζημιές εκατοντάδες σπίτια και βιομηχανικές μονάδες να σκοτωθούν και να τραυματιστούν εκατοντάδες άτομα.

Τις μεγαλύτερες ζημιές τις υπέστησαν οι βιομηχανικές μονάδες ΦΑΡΑΝ, ΦΟΥΡΛΗΣ, ΡΙΚΟΜΕΞ και ΠΑΠΟΥΤΣΑΝΗΣ τις οποίες είχαν αναλάβει οι παρακάτω ασφαλιστικές εταιρίες: Τη Φαράν η Ευρώπη, η Lloyd's, η Guardian, η Trenwick και η NN η οποία κάλυπτε την ομαδική ασφάλιση του προσωπικού, ενώ το ασφαλιζόμενο κεφάλαιο έφτανε στο σύνολο τα 5.311.180.800 δρχ.. Την Φουρλής κάλυπτε 100% η Allianz, πλην των εμπορευμάτων όπου συμμετείχε η Alpha με ποσοστό 50%. Την Ρικομέξ κάλυπτε η Γκοταέρ, ο Φοίνικας, η Alpha και η Allianz

,η οποία κάλυπτε την ομαδική ασφάλιση. Τέλος η βιομηχανική μονάδα Παπουτσάνης ήταν καλυμμένη από τις εταιρίες Ορίζων, Alpha, και Εθνική.

Οι αποζημιώσεις που έπρεπε να καταβάλει ο ασφαλιστικός κλάδος και ειδικότερα οι εταιρίες που δραστηριοποιούνταν στον Κλάδο των Γενικών Ασφαλίσεων, ήταν πάνω από 75 δις δρχ., από τα οποία τα 40 με 50 δις δρχ. έπρεπε να καταβληθούν από τις 10-12 μεγαλύτερες εταιρίες του χώρου, όπως ο Φοίνικας, η Εθνική, η Αγροτική, η Ιντεραμερικαν, η AGF και η Alpha Ασφαλιστική. Το ποσό των 75 δις δρχ. ήταν διπλάσιο της συνολικής παραγωγής ασφαλιστών του Κλάδου Πυρός, Φυσικών Καταστροφών για το 1998 και έφτασε το 1/3 του συνολικού τζίρου των εταιριών του Κλάδου Ζημιών για το 1998. Παρόλο το υπέρογκο ποσό που προαναφέραμε, οι αποζημιώσεις των ασφαλιστικών εταιριών δεν ξεπέρασαν τα 2 δις δρχ., ενώ το μεγαλύτερο μέρος καταβλήθηκε από τις αντασφαλιστικές εταιρίες.

2.11 Συγκεκριμένα για τις εισηγμένες στο ΧΑΑ

Μια από τις καλύτερες χρονιές ήταν το 1999 για τις μεγάλες εισηγμένες ασφαλιστικές εταιρείες, τουλάχιστον από πλευράς κερδοφορίας. Σύμφωνα με τα στοιχεία, οι αυξήσεις σε τζίρους και κέρδη των ασφαλιστικών, ξεπέρασαν κατά πολύ τη μέση αύξηση του συνόλου των εταιριών του κλάδου.

Η χρηματιστηριακή αξία των εταιριών ανέβηκε με ιλιγγιώδη ταχύτητα, αποτέλεσμα της συνεχής ανόδου που πραγματοποιούσε το ελληνικό χρηματιστήριο το 1999. Από τις αρχές του έτους, στο σύνολό τους οι ασφαλιστικές κατέγραψαν υπεραξίες που ξεπέρασαν το 1,5 τρις. δρχ., ενώ η κεφαλαιοποίηση τους είχε τετραπλασιαστεί και προσέγγισε τα 2,5 τρις. δρχ.

2.12 Αποτελέσματα για συγκεκριμένες εταιρίες

- **Εθνική**

Το 1999 έκλεισε καλά για την Εθνική Ασφαλιστική. Κατέγραψε αύξηση παραγωγής, σε όλους τους κλάδους, της τάξεως του 25%, αλλά και κερδών της τάξεως του 105%.

Συνοπτική Εικόνα Εθνικής Ασφαλιστικής

	1999	1998
Μετοχικό Κεφάλαιο	17, 9 δις. δρχ.	14, 9 δις. δρχ.
Ίδια κεφάλαια	54,5 δις. δρχ.	22,8 δις. δρχ.
Σύνολο προβλέψεων	297,7 δις. δρχ.	230,4 δις. δρχ.
Σύνολο επενδύσεων	275, 7 δις. δρχ.	199, 7 δις. δρχ.
Λόγος επενδ./προβλ.	108%	115,4%
Χρεώστες ασφαλιστρων	49, 5 δις. δρχ.	43, 8 δις. δρχ.
Χρεώστες ασφ. Ληξιπρ. δόσεων	4, 7 δις. δρχ.	7, 5 δις. δρχ.
Ασφάλιστρα ζωής	81, 5 δις. δρχ.	57, 2 δις. δρχ.
Μερίδιο αγοράς ζωής	18,5%	17,0%
Ασφάλιστρα αυτοκινήτων	47, 1 δις. δρχ.	42, 5 δις. δρχ.
Ασφάλιστρα λοιπών ζημιών	27, 4 δις. δρχ.	24, 9 δις. δρχ.
Μερίδιο αγοράς ζημιών	20,1%	21,0%
Κέρδη	12, 9 δις. δρχ.	6, 3 δις. δρχ.
Απόδοση μέσων ιδίων κεφ.	33,3%	28,5%
Έσοδα επενδύσεων	67, 7 δις. δρχ.	42, 7 δις. δρχ.
Απόδοση μέσων επενδύσεων	28,5%	23,3%

Η ανωτέρω εικόνα είναι πράγματι καλή: αύξηση κερδών, παραγωγής, ιδίων κεφαλαίων, εσόδων εξ επενδύσεων, αποδόσεως επενδύσεων και ιδίων κεφαλαίων, μείωση χρεωστών ασφαλιστρών ληξιπρόθεσμων δόσεων. Παρατηρούμε επίσης ότι μειώθηκε ο λόγος επενδύσεων προς ασφαλιστικές προβλέψεις, ωστόσο παραμένει πάνω από την μονάδα.

Αν υπάρχει κάποια αδυναμία, αυτή εντοπίζεται στην πολύ μεγάλη εξάρτηση της εταιρείας από έσοδα εκ πωλήσεως συμμετοχών και χρεογράφων. Αρκεί να σημειώσουμε πως αν αυτά τα έσοδα είχαν πραγματοποιηθεί μόλις κατά τα $\frac{3}{4}$ (δηλαδή αν αντί για 39,6 δις δρχ. είχαν εισρεύσει 29,7 δις. δρχ.), η εταιρεία θα είχε κλείσει το 1999 με κέρδος μόλις 3 δις. δρχ. αντί 12,9 δις. δρχ. Αναλόγως θα είχαν διαμορφωθεί οι δείκτες αποδόσεως ιδίων κεφαλαίων και αποδόσεως επενδύσεων, δηλαδή επί το δυσμενέστερον.

Πάντως, η σημειωθείσα εξάρτηση από έσοδα εκ πωλήσεως μετοχών επιτάσσει ν' αναζητήσουμε τις πηγές των κοστολογικών πιέσεων που αντιμετωπίζει η Εθνική. Έτσι, στο λογαριασμό λοιπών ζημιών βλέπουμε ότι το άθροισμα αντιασφαλιστρών, προμηθειών παραγωγής, ασφαλιστικών αποζημιώσεων, αμοιβών προσωπικού και λοιπών αμοιβών ήταν 28,3 δις. δρχ. ή 103,3% των ασφαλιστρών. Το σύνολο αυτών των ποσών ήταν 30 δις. δρχ. το 1998 (120,5% των ασφαλιστρών ζωής 1998), άρα μεταξύ των δύο ετών είχαμε μείωση (βελτίωση) κατά 5,7%. Στο λογαριασμό Αστικής Ευθύνης Οχημάτων το άθροισμα των ιδίων στοιχείων κόστους ήταν 53,7 δις. δρχ. το 1999 (114% των ασφαλιστρών) και 48,9 δις. δρχ. το 1998 (115% των ασφαλιστρών). Τέλος, στο λογαριασμό ζωής το αντίστοιχο άθροισμα ήταν 55,4 δις δρχ. το 1999 (68% των ασφαλιστρών) και 45,9 δις δρχ. το 1998 (80% των ασφαλιστρών), άρα είχαμε αύξηση κατά 21%.

Εφ' όσον ο λόγος του ανωτέρω αθροίσματος στοιχείων κόστους προς τα ασφάλιστρα έπεσε μεταξύ των δύο ετών (από 100,2% στο 88,1%), η μεγαλύτερη κοστολογική πίεση για την Εθνική Ασφαλιστική πρέπει να αναζητηθεί αλλού, δηλαδή στις αυξήσεις ασφαλιστικών προβλέψεων. Πράγματι, η κατά 10% αύξηση των ασφαλιστρών Λοιπών Κλάδων Ζημιών συνοδεύτηκε από την κατά 58% αύξηση των σχετικών προβλέψεων (η κατά 11% αύξηση των ασφαλιστρών συνοδεύτηκε από 107% αύξηση των

προβλέψεων και η κατά 42% αύξηση των ασφαλιστρών ζωής συνοδεύτηκε από την κατά 173% αύξηση των αντίστοιχων προβλέψεων).

Το 1999 λοιπόν, η Εθνική φάνηκε τυχερή ώστε να καταγράψει σημαντικά κέρδη από πωλήσεις μετοχών. Βεβαίως οι παραπάνω συνετές κινήσεις της ,όσον αφορά στα αποθεματικά, έδειξαν ότι η εταιρεία είναι ενήμερη της εξαρτήσεως της από τέτοια έσοδα και παίρνει μέτρα θωρακίσεώς της. Άλλωστε, όσον αφορά στα εκτός προβλέψεων έξοδά της, έπεισε με τη διαχείριση του 1999 ότι είναι σε θέση να τα ελέγχει και να τα περιορίζει. Το αυτό φαίνεται αν ρίξουμε μια ματιά στα έξοδα διοικητικής και λειτουργίας διαθέσεως, τα οποία εντός του 1999 αυξήθηκαν από 8,3 δις σε 9,2 δις (κατά 10,8%).

Στρεφόμενοι στην διάρθρωση των επενδύσεων της Εθνικής Ασφαλιστικής παρατηρούμε ότι μεταξύ 1998/99 αυτή άλλαξε υπέρ μετοχών και καταθέσεων προθεσμίας και κατά ακινήτων και ομολογιών :

	1999	1998
Ακίνητα	5,8%	7,8%
Συμμετοχές	0,4%	0,5%
Μετοχές	29,8%	22,3%
Ομολογίες	52,6%	65,2%
Καταθέσεις προθεσμίας	10,1%	2,4%
Λοιπά	1,3%	1,8%

Παρά τη σημειωθείσα αλλαγή , η διάρθρωση των επενδύσεων της Εθνικής παρέμεινε καλή, παρά την μείωση των ομολογιών (επιβεβλημένη), χαρακτηριζόμενη από ισορροπία μεταξύ σιγουριάς (ομολογίες) και ρίσκου (μετοχές). Κλείνοντας, δεν μπορούμε να μην υποδείξουμε τη μεγάλη αύξηση που κατέγραψε η εταιρεία για λογαριασμό ασφαλισμένων ζωής που φέρουν τον επενδυτικό κίνδυνο: από 7,5 δις δρχ. το 1998 σε 35,5 δις δρχ. το 1999. Οι υπεραξίες , που αυτές οι επενδύσεις επέτυχαν, ήταν 0,7 δις δρχ. το 1998 και 8,7 δις δρχ. το 1999.

- **Ιντεραμερικαν**

Η Ιντεραμερικαν έκλεισε το 1999, με τις εταιρείες Ζωής, Γενικών Ασφαλειών, Βοήθειας και Οδική, να παρουσιάζουν εισπραχθέντα ασφαλιστρα 146,5 δις. δρχ. και αύξηση 52%. Τα ενοποιημένα αποτελέσματα ξεπέρασαν τα 65 δις. δρχ., από 12 δις. δρχ. το 1998, ήτοι αύξηση 442%. Τα ασφαλιστικά αποθέματα ήταν περίπου 300 δις. δρχ. και μαζί με τα υπό διαχείριση κεφάλαια της Intertrust, τα συνολικά υπό διαχείριση κεφάλαια του ομίλου για λογαριασμό των πελατών ξεπέρασαν το 1,5 τρις. δρχ., ενώ τα ίδια κεφάλαια της βασικής και εισηγμένης εταιρείας (Ιντεραμερικαν Ζωής) πλησίασαν τα 55 δις. δρχ.

Αναλυτικότερα η Νέα Παραγωγή Ζωής το 1999 έφθασε τα 53,5 δις. δρχ., με αύξηση 257,2%, τα εισπραχθέντα ασφαλιστρα Γενικών Ασφαλειών τα 24,3 δις. δρχ., με αύξηση 18%, ενώ οι νέες πωλήσεις Αμοιβαίων Κεφαλαίων της Intertrust έφθασαν τα 766,8 δις. δρχ., με αύξηση 163,5%. Το ενεργητικό της Intertrust άγγιξε το 1,3 δις. δρχ., κατατάσσοντας την δεύτερη εταιρεία σε όλη την αγορά Αμοιβαίων Κεφαλαίων.

Παράλληλα, το 1999, η είσοδος της εταιρείας στο ΧΑΑ, σηματοδότησε την αφετηρία μιας νέας εποχής για τον Όμιλο με στρατηγικό άξονα τις συμμαχίες και συνεργασίες σε ένα ευρύτατο επιχειρηματικό πεδίο, όπως το ΙΑΤΡΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ στον τομέα υγείας, τις ΜΙΝΩΙΚΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ, την ΑΛΦΑ TV στην ψηφιακή τηλεόραση, τον διεθνή τραπεζικό όμιλο της Πορτογαλίας BCP στις τραπεζικές υπηρεσίες με τη δημιουργία της NOVA BANK, την PANAΦON στην κινητή τηλεφωνία και μεγάλους οργανισμούς μέσω της εταιρικής κοινοπραξίας ΣΥΝΕΡΓΕΙΑ, για την ανάληψη του management του κτιρίου του Μετοχικού Ταμείου Στρατού.

- **Φοίνιξ**

Σημαντική ανάπτυξη στην παραγωγική της δραστηριότητα σημείωσε το 1999 η ΦΟΙΝΙΞ- ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε. , καθώς το σύνολο των καθαρών ασφαλιστρων ανήλθε στα 37 δις δρχ., έναντι 31 δις

δρχ. το 1998, σημειώνοντας αύξηση κατά 17%, ποσοστό υψηλότερο από το μέσο όρο ανάπτυξης της αγοράς.

Επίσης, σε εντυπωσιακά επίπεδα κινήθηκε η κερδοφορία της εταιρείας το 1999: Πρώτον, περαιτέρω αύξηση του μεριδίου της εταιρείας στην Ελληνική Ασφαλιστική Αγορά, η οποία εκτιμάται ότι αναπτύχθηκε σε χαμηλότερους ρυθμούς, ειδικότερα στους Γενικούς Κλάδους. Δεύτερον, περαιτέρω βελτίωση του τελικού αποτελέσματος χρήσης με παράλληλη ενίσχυση των ασφαλιστικών προβλέψεων και ιδιαίτερα του τεχνικού αποθέματος εκκρεμών ζημιών του Κλάδου Αυτοκινήτων.

Παράλληλα, η εταιρεία διατήρησε και το 1999 τη δεύτερη θέση στην αγορά των Γενικών Ασφαλίσεων, δίνοντας έτσι δυναμικά το παρόν στην Ελληνική Ασφαλιστική Αγορά. Εξάλλου, ικανοποιητική ήταν η σύνθεση της παραγωγής με συμμετοχή της Αστικής Ευθύνης Αυτοκινήτου στο σύνολο των Γενικών Κλάδων κατά 50%, ποσοστό ιδιαίτερα ικανοποιητικό σε σύγκριση με την Αγορά.

- **AIG**

Στο υψηλότερο σημείο όλων των εποχών έφθασαν τα Καθαρά Κέρδη του American International Group, Inc. (AIG) κατά το 1999.

Συγκεκριμένα, τα καθαρά κέρδη για το 1999 ανήλθαν σε 5,06 δις δολάρια, σημειώνοντας μια αύξηση της τάξεως του 18,1% σε σχέση με το 1998. Τα κέρδη προ φόρων αυξήθηκαν από 6,28 δις δολάρια το 1998 σε 7,51 δις δολάρια το 1999 (μεταβολή 19,7%). Τα έσοδα έφθασαν τα 40,66 δις δολάρια, έναντι 35,72 δις δολάρια του προηγούμενου έτους (αύξηση 13,8%). Όσον αφορά το Κλάδο Ζωής, σημειώθηκε αύξηση 22,8% στα κέρδη προ φόρων, τα οποία από 2,45 δις δολάρια το 1998, έφθασαν το 1999 τα 3,01 δις δολάρια. Ακόμη, το σύνολο των ασφαλιστρών στον κλάδο ανήλθε σε 11,94 δις δολάρια, έναντι 10,29 δις δολάρια το 1998, ενώ παράλληλα το καθαρό εισόδημα από επενδύσεις έφθασε τα 6,21 δις δολάρια, σημειώνοντας αύξηση 19,3%. Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι το σύνολο ενεργητικού του AIG ανέρχεται σε 268,2 δις δολάρια, γεγονός που αντιπροσωπεύει μια αύξηση της τάξεως του 14,7% σε σχέση με το 1998.

	1999	1998
ΚΑΘΑΡΑ ΚΕΡΔΗ	5,06	4,28
ΚΕΡΔΗ ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ	7,51	6,28
ΕΣΟΔΑ	40,66	35,72
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	268,24	233,68

2.13 Τελικά συμπεράσματα

Συμπερασματικά, λοιπόν, μπορούμε να πούμε ότι το 1999 ήταν μια πολλή ευνοϊκή χρονιά για τις ασφαλιστικές εταιρίες.

Όσον αφορά τον Κλάδο Ζωής, το έτος έκλεισε με σαφή βελτίωση του κλάδου σε παραγωγή, κέρδη, λόγω επενδύσεων προς προβλέψεις, απόδοση επενδύσεων και άλλα μεγέθη.

Για τον Κλάδο των Αυτοκινήτων, όμως, τα αποτελέσματα δεν ήταν καθόλου ικανοποιητικά, αφού η αρνητική πορεία του δείκτη ζημιών της Αστικής Ευθύνης Οχημάτων (συγκεντρώνει το 86% των ασφαλίσεων του κλάδου και το 92% της καταβολής των αποζημιώσεων), τον οδήγησε σε μια ακόμη άσχημη χρονιά, με μοναδική θετική εξέλιξη στη μεγάλη αύξηση που παρουσίασαν τα αποθέματα εκκρεμών ζημιών στο τέλος της χρήσης, έναντι της προηγούμενης χρονιάς.

Οι εταιρίες με λογαριασμούς εκμεταλλεύσεως Κλάδων Ζημιών αύξησαν το 1999 την παραγωγή τους κατά 16,2% (από 307 δις δρχ. σε 356 δις δρχ.). Αναλυτικότερα, η αύξηση ήταν 21% στον κλάδο (από 123 δις δρχ. σε 149 δις δρχ.), έτσι όπως για τις εταιρίες με λογαριασμούς εκμεταλλεύσεως ζωής, έτσι και για τον Κλάδο Ζημιών το έτος 1999 ήταν πολύ ευνοϊκό.

Ο κυριότερος λόγος που οδήγησε στην κερδοφορία αυτή των επιχειρήσεων ήταν φυσικά η μεγάλη άνοδος των τιμών στο Χρηματιστήριο, που είχαν σαν αποτέλεσμα το διπλασιασμό των εσόδων από επενδύσεις των ασφαλιστικών εταιριών: από 183,2 δις δρχ. το 1998, έφτασαν τα 380,5 δις δρχ. το 1999. Επίσης, καθοριστικό

παράγοντα στην αύξηση των κερδών κατείχαν και η αύξηση της παραγωγής και των εσόδων εκμεταλλεύσεως με την ταυτόχρονη συγκράτηση των λειτουργικών εξόδων, που οδήγησαν την κερδοφορία σε πιο ορθολογικά πλαίσια, συγκρινόμενη με τα προηγούμενα χρόνια.

Τέλος θα πρέπει να αναφέρουμε και το σεισμό του 1999 που ήταν το πιο σημαντικό και καταστροφικό γεγονός αυτής της χρονιάς και επηρέασε εν μέρει την κερδοφορία των μεγαλύτερων ασφαλιστικών εταιριών της χώρας μας. Το ποσό που είναι αναγκασμένες οι εταιρίες να καταβάλλουν είναι περίπου 2 δις. δρχ. και μπορούμε να φανταστούμε ποια θα ήταν η κερδοφορία τους (λόγω καλής πορείας χρηματιστηρίου) εάν δεν συμπεριλαμβάνονταν και οι ζημιές που είχαν από το σεισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3 : Έτος 2000

3.1 Πρόλογος

Στην περίοδο αυτή παρατηρούνται θεαματικές αλλαγές στο χώρο της χρηματοοικονομικής και ασφαλιστικής αγοράς στην Ελλάδα, αλλά και διεθνώς. Ένα μεγάλο κύμα εξαγορών, συγχωνεύσεων και συνεργασιών σαρώνει κάθε κλάδο οικονομικής δραστηριότητας. Οι διακυμάνσεις των τιμών των μετοχών και οι φυσικές καταστροφές αλλάζουν τα δεδομένα των ασφαλιστικών εταιριών. Βρισκόμαστε μπροστά σε μία διεθνοποιημένη αγορά, που αναμορφώνεται ριζικά, ωθούμενη από τις δυνάμεις της παγκοσμιοποίησης και τοποθετεί τις βάσεις για τα δεδομένα της χιλιετίας που ξεκινά.

3.2 Η χρηματιστηριακή πορεία των εταιριών

Κέρδη, αλλά και απώλειες, με τεράστιες διακυμάνσεις στις τιμές των μετοχών και μειωμένα οικονομικά αποτελέσματα είναι μερικά από τα χαρακτηριστικά γνωρίσματα του κλάδου των ασφαλιστικών εταιριών του 2000.

Οι ασφαλιστικές εταιρίες επλήγησαν από τις χρηματιστηριακές εξελίξεις. Ορισμένες εταιρίες υπέστησαν μεγαλύτερες απώλειες από κάποιες άλλες καθώς τα ανώτατα επίπεδα διαμόρφωσης των τιμών τους δείχνουν ότι είχαν μειωμένη αντοχή.

Από τα στοιχεία που έχουμε παρατηρούμε ότι το μεγαλύτερο όριο διακύμανσης το έχει η Ευρωπαϊκή Πίστη και το μικρότερο η Αγροτική Α.Ε.Ζ.Υ.

Στα καθαρά κέρδη προ φόρων, παρατηρούνται επίσης σημαντικές μεταβολές, οι οποίες εντοπίζονται και στο μητρικό αλλά και στον

ενοποιημένο ισολογισμό. Η Ασπίς, ο Φοίνικας και η Ιντεραμερικαν βρέθηκαν με αρνητικό πρόσημο.

Δεν είναι τυχαίο ότι μέσα στο 2000 οι ασφαλιστικές εταιρίες στράφηκαν προς τα συνταξιοδοτικά προγράμματα, προκειμένου να αντισταθμίσουν, όσο αυτό είναι δυνατό, τις απώλειες που καταγράφηκαν στην παραγωγή ασφαλιστρών, εξαιτίας των κακών χρηματιστηριακών συνθηκών.

Παράλληλα κάποιες εταιρίες εφάρμοσαν στον Κλάδο Υγείας (πάντα για λόγους αντισταθμίσεις των απωλειών λόγω ΧΑΑ) αυξήσεις των τιμολογίων τους, αναμένοντας άνοδο των ασφαλιστικών εργασιών, ενώ ταυτόχρονα έβγαλαν και νέα προϊόντα με στόχο την προσέλκυση των ασφαλισμένων.

Ως έμμεση εξέλιξη των συνθηκών της χρηματιστηριακής αγοράς ήταν για το 2000 και η μειωμένη απόδοση των αμοιβαίων κεφαλαίων και κατά συνέπεια και των «συνδεδεμένων» προϊόντων των Unit Linked. Η μέση μείωση των εν λόγω προϊόντων έφθασε το 45% με αποτέλεσμα τη δημιουργία δυσμενούς κλίματος στους επενδυτές.

Τα γεγονότα αυτά δημιούργησαν μέσα στο 2000 μία αναστροφή της «πολιτικής σκέψης» των εταιριών. Διαπιστώθηκε εμπράκτως ότι η υπερβολική προσκόλληση σε προϊόντα που συνδέονται με τα χρηματιστήρια, ίσως θα πρέπει να είναι περισσότερο ισορροπημένη σε σχέση με τα κλασικά παραδοσιακά προϊόντα των εταιριών.

3.3 Ασφαλίσεις Ζωής

Το 2000 δεν υπήρξε τόσο καλό όσο το 1999 για τις εισηγμένες στο ΧΑΑ ασφαλιστικές εταιρίες. Συγκεκριμένα η παραγωγή ζωής μειώθηκε κατά 5,9% το 2000 σε σχέση με το 1999, ενώ τα κέρδη των οκτώ μεγαλύτερων εταιριών μειώθηκαν κατά 42,9%

Το 2000 δεν έκλεισε καλά για τα κεφάλαια Unit Linked των ασφαλιστικών εταιριών σε αντίθεση με το 1999, που υπήρξε ένα εξαιρετικό έτος από πλευράς αποδόσεων. Οι ελληνικές εταιρίες ΑΕΔΑΚ Unit Linked είχαν καταγράψει μία μέση απόδοση +62,34% το 1999, ενώ το 2000 η αντίστοιχη απόδοση υπήρξε αρνητική -18,71%. Επίσης

παρατηρούμαι ότι η μείωση των αποδόσεων που παρατηρήθηκε ήταν διεθνής. Συγκεκριμένα θα πρέπει να αναφέρουμε ότι για τις διεθνείς ΑΕΔΑΚ Unit Linked υπήρξαν +55,06% το 1999 και -9,58% το 2000.

3.4 Λοιποί κλάδοι Ζημιών -Ασφαλίσεις αστικής ευθύνης οχημάτων

Η παραγωγή στις Λοιπές Ζημιές και την Αστική Ευθύνη Αυτοκινήτων αυξήθηκε μεν το 2000 κατά 13,8% αλλά το 1999 είχε, σε σχέση με το 1998, αυξηθεί κατά 15,2%. Ενώ το μέσο καθαρό ασφαλιστρο μεταξύ 1998-2000 ανέβηκε απ' τις 58 χιλιάδες δρχ. στις 66 χιλιάδες δρχ., το μέσο κόστος ζημιάς που, χαρακτηρίζεται από διακυμάνσεις, πήγε απ' τις 475 χιλ. δρχ. το 1998 στις 538 χιλ. δρχ. το 1999, για να πέσει στις 446 χιλ. δρχ. το 2000.

3.5 Αποτελέσματα χρήσεως

Το 2000 τα συνολικά αποτελέσματα χρήσεως του κλάδου έφθασαν τα 64 δις δρχ. έναντι 124 δις δρχ. το 1999, δηλαδή είχαμε πτώση κατά 48%. Αναζητώντας την αιτία αυτής της πτώσεως, θα δούμε πως αυτή οφείλεται:

- α) στην επιβράδυνση του ρυθμού μεγενθύσεως της παραγωγής ζωής
- β) στη μείωση κερδών από ρευστοποίηση επενδύσεων και άλλα έκτακτα κέρδη.

Πράγματι το 1999 οι εταιρίες παρουσίασαν κέρδη από ρευστοποίηση επενδύσεων ύψους 232 δις. δρχ.. Το 2000 αυτά έπεσαν στα 133 δις. δρχ. και 11,6 δις. δρχ. το 1999 (πτώση κατά 28,7%). Δηλαδή το 1999 μπήκαν στον κορβανά των εταιριών 99 δις. δρχ. από ρευστοποίηση επενδύσεων και 3 δις. δρχ. από έκτακτα κέρδη, που δεν μπήκαν το 2000. Συνεπώς, το γεγονός ότι η μείωση των κερδών του κλάδου ήταν

μόλις 60 δις. δρχ. μεταξύ των δύο ετών, παραπέμπει σε βελτίωση άλλων μεγεθών, κυρίως σε προσπάθειες περιστολής των εξόδων, αλλά και στην μεγάλη βελτίωση της παραγωγής ασφαλιστρών από Αυτοκίνητα και Λοιπές Ζημιές.

3.6 Οι πρώτες εταιρίες

Θα πρέπει να αναφέρουμε την πρωτιά της Ιντεραμέρικαν στην παραγωγή ζωής και στα αποτελέσματα χρήσεως και της Εθνικής στα Αυτοκίνητα και τους Λοιπούς Κλάδους. Επίσης θα πρέπει να τονίσουμε την δεύτερη θέση που κατέκτησε ο Φοίνικας στα κέρδη.

Πως κινήθηκαν δύο μεγάλες εταιρίες του κλάδου (επενδύσεις)

Η Εθνική αύξησε το ποσοστό του χαρτοφυλακίου της σε μετοχές ενώ αντιθέτως η Ιντεραμέρικαν το μείωσε (και αύξησε το ποσοστό της σε συμμετοχή σε συνδεδεμένες επενδύσεις). Δηλαδή βλέπουμε ότι η Ιντεραμέρικαν άλλαξε την στρατηγική της και άρχισε να κινείται προς τα ομόλογα τα οποία χωρίς να μπορούν βεβαίως να επιτύχουν τις μεγάλες αποδόσεις των μετοχικών (όταν τα χρηματιστήρια κινούνται ανοδικά) εμφανίζουν εν τούτοις αξιοπρεπείς αποδόσεις, ακόμη και όταν τα χρηματιστήρια κινούνται πτωτικά.

Συγκεκριμένα παρατηρούμε ότι η μεν Εθνική, που αύξησε το ποσοστό της σε μετοχές από 29% σε 35%, είχε το 2000 κέρδη από ρευστοποίηση επενδύσεων 22.064 εκατ., το δε 1999 είχε κέρδη 39.502 εκτμ. δρχ., δηλαδή μείωση κατά 44%.

Η δε Ιντεραμέρικαν, που μείωσε το ποσοστό της σε μετοχές από 46% σε 40%, είχε το 2000 κέρδη από ρευστοποίηση επενδύσεων 38.480 εκτμ., το δε 1999 είχε κέρδη 83.652,173 εκτμ., δηλαδή μείωση κατά 54%.

3.7 Αποτελέσματα για συγκεκριμένες εταιρίες

Κέρδη και ασφάλιστρα

Στην Αγροτική Ασφαλιστική το ανωτέρω ποσοστό κατά το 2000 είναι 11,9% έναντι 11,1% το 1999. Επομένως η εταιρία κράτησε σταθερή την κερδοφορία της σαν ποσοστό επί της παραγωγής της.

Στην Αγροτική Ζωής το ποσοστό είναι για το 2000 6,1%, έναντι 15,1% το 1999, άρα είχαμε πώση.

Στην Ευρωπαϊκή Πίστη τα νούμερα είναι 17% και 40,5%.

Συγκεκριμένα, οι λόγοι που οδήγησαν στην πολύ μεγάλη διαφορά του 1998 και του 1999 είναι οι παρακάτω:

- Στον διαφορετικό τρόπο υπολογισμού των αποθεμάτων που επέβαλε η απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης και που είχε σαν κατάληξη την πρόσθετη επιβάρυνση του αποτελέσματος κατά 650 εκ. δρχ.
- Στην επιβάρυνση των αποτελεσμάτων με πρόσθετα αποθέματα κατά 122 εκατ. δρχ.
- Στην πώση των εσόδων από επενδύσεις κατά 2,6 δις δρχ.. Που οφείλεται στις άσχημες χρηματιστηριακές συνθήκες του 2000 και στη μείωση των επιτοκίων.
- Στην μεγάλη αύξηση των ασφαλιστρών του Κλάδου Ζωής, που όπως είναι γνωστό δεν αποδίδουν βραχυπρόθεσμα κέρδη στο βαθμό που επιβαρύνουν την πρώτη χρήση με πρόσθετο κόστος τουλάχιστον 20%.
- Στη διάθεση σημαντικών κεφαλαίων δημιουργίας ή ενίσχυσης θυγατρικών εταιριών (ΑΕΠΕΥ 1 δις δρχ., Cynamon 220 εκατ. δρχ., AlterEgo 308 εκατ. δρχ.) και τα οποία δεν έχουν άμεση απόδοση.

Στη Metrolife Εμπορική τα νούμερα είναι 5,4% το 2000 και 22,4% το 1999.

Τέλος, στο Φοίνικα τα νούμερα είναι 26,4% το 2000 και 3,9% το 1999. Εδώ, επομένως, είχαμε σημαντική βελτίωση έναντι του 1999.

Έσοδα εξ επενδύσεων

Η μείωση της κερδοφορίας, ως ποσοστό επί της παραγωγής, των περισσότερων εταιριών οφείλεται στις πιο πολλές περιπτώσεις στη μείωση των εσόδων από επενδύσεις.

Σύμφωνα με τα στοιχεία έχουμε:

- Στην Αγροτική Ασφαλιστική τα «άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως» ανέβηκαν από 6,4 δις δρχ. σε 8,1 δις δρχ.
- Στην Αγροτική Ζωής τα «έσοδα εξ επενδύσεων» έπεσαν από 9,9 δις δρχ. σε 8,1 δις δρχ..
- Στην Ευρωπαϊκή Πίστη τα «άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως» έπεσαν σε 1,7 δις δρχ. από 4,3 δις δρχ. το 1999.
- Στη Metrolife Εμπορική τα «άλλα έσοδα εκμεταλλεύσεως» έπεσαν σε 9,5 δις. δρχ. Από 19,7 δις δρχ. το 1999.
- Στον δε Φοίνικα τα αντίστοιχα έσοδα ανέβηκαν σε 22,3 δις δρχ. από 10,9 δις. δρχ. Το 1999.

Δεν είναι τυχαίο που μόνο οι εταιρίες, οι οποίες κατέγραψαν αύξηση εσόδων από επενδύσεις, δηλαδή η Αγροτική Ασφαλιστική και ο Φοίνικας, είναι και οι μόνες στις οποίες τα κέρδη του 2000 ανέβηκαν, ως ποσοστό της παραγωγής ασφαλιστρων, σε σχέση με το 1999.

Η όλη εικόνα τονίζει την αυξανόμενη εξάρτηση του κλάδου από τα έσοδα εξ επενδύσεων, τώρα ιδίως που η παραγωγή ασφαλιστρων επιβραδύνεται, μετά την μεγάλη αύξηση του 1999.

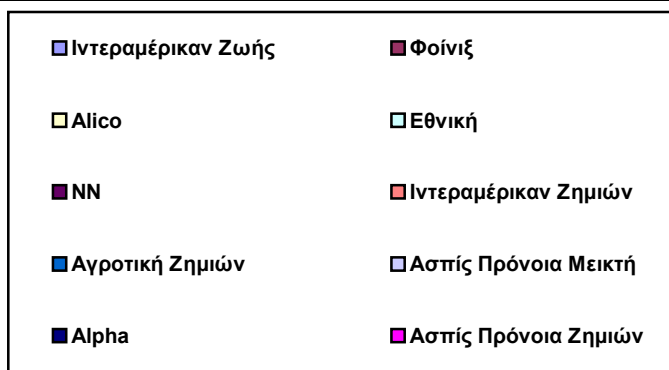
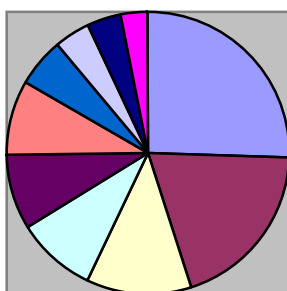
Επιπλέον, θα πρέπει να τονίσουμε τη διαφαινόμενη σχέση μεταξύ της πορείας του Χρηματιστηρίου, των εσόδων από επενδύσεις των εταιριών και της παραγωγής τους.

Φαίνεται δηλαδή πως η πτωτική πορεία του δείκτη ΧΑΑ όχι μόνο επηρέασε τα έσοδα, επομένως και τα κέρδη των περισσότερων εταιριών, αλλά και την ικανότητα και την προθυμία του κοινού να αγοράζει ασφαλιστικά προγράμματα και να πληρώνει ασφάλιστρα.

Οι ασφαλιστικές εταιρίες, σαν σωστοί διαχειριστές επενδύσεων και αποταμιεύσεων του κοινού, έπρεπε να είχαν προβλέψει πως όταν οι τιμές έφτασαν κάποτε στα ύψη δεν μπορούσαν να μείνουν εκεί. Οι ξένοι θεσμικοί επενδυτές το προέβλεψαν, πούλησαν τα πάντα και μπήκαν σε πολύ χαμηλότερες τιμές. Οι ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες απλώς πουλούσαν και ξαναγόραζαν. Η πράξη τους όμως αυτή, ανεβάζει το κόστος των μετοχών και συνεπώς αυξάνει τις ζημιές τους. Αν πωλούσαν και ξαναγόραζαν, σήμερα θα ήταν διαφορετική η εικόνα τους. Θα είχαν μεγάλη ρευστότητα και θα μπορούσαν να αγοράζουν στις σημερινές πολύ χαμηλές τιμές, οι οποίες κάποτε θα ανέβουν.

Αποτελέσματα Χρήσης (ποσά σε εκατ. Δρχ.)

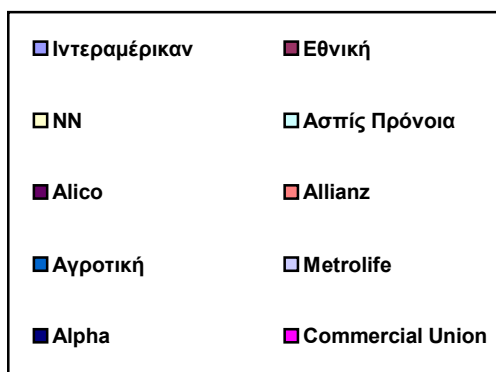
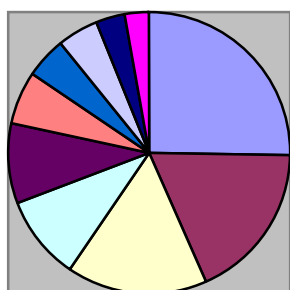
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ
Ιντεραμερικαν Ζωής	17.390
Φοίνιξ	13.085
Alico	8.085
Εθνική	6.281
NN	5.792
Ιντεραμερικαν Ζημιών	5.730
Αγροτική Ζημιών	3.783
Ασπίς Πρόνοια Μεικτή	2.790
Alpha	2.717
Ασπίς Πρόνοια Ζημιών	2.077

Ασφάλιστρα ζώης 2000 (ποσά σε εκατ. Δρχ.)

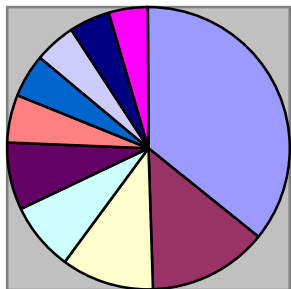
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
Ιντεραμερικαν	102.046
Εθνική	72.153
NN	65.727
Ασπίς Πρόνοια	39.120
Alico	36.367
Allianz	24.966
Αγροτική	18.906
Metrolife	18.808
Alpha	13.923
Commercial Union	11.078

Ασφάλιστρα Αυτοκινήτων 2000 (ποσά σε εκατ. Δρχ.)

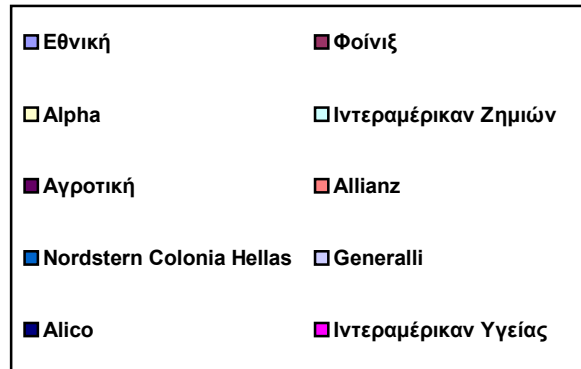
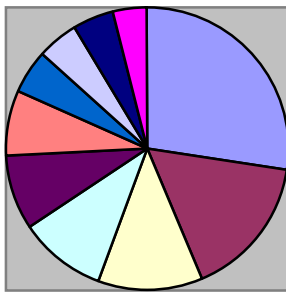
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
Εθνική	52.061
Φοίνιξ	19.355
Αγροτική	15.455
Allianz Ζημιών	11.442

Ιντεραμερικαν Ζωής	11.117
Ιντερσαλόνικα Ζημιών	8.078
Nordstern Colonia Hellas	7.071
Ασπής Πρόνοια Ζημιών	7.069
Διεθνής Ένωση	6.600
Ευρωπαϊκή Ένωση	6.571

Ασφάλιστρα Λοιπών Ζημιών 2000 (ποσά σε εκατ. Δρχ.)

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΑΣΦΑΛΙΣΤΡΑ
Εθνική	36.374
Φοίνιξ	20.972
Alpha	16.003
Ιντεραμερικαν Ζημιών	12.998
Αγροτική	11.344
Allianz	9.860
Nordstern Colonia Hellas	6.796
Generalli	6.263
Alico	6.106
Ιντεραμερικαν Υγείας	5.117

3.8 Ο σημαντικότερος λόγος των αρνητικών αποτελεσμάτων του 2000

Όπως είδαμε και παραπάνω οι περισσότερες εταιρίες στηρίχθηκαν στις επενδύσεις μέσω χρηματιστηρίου.

Γνωρίζουμε ήδη ότι το 1999 ήταν μια πάρα πολύ καλή χρονιά για τις ασφαλιστικές εταιρίες λόγω των έκτακτων κερδών από την άνοδο του Χρηματιστηρίου. Το πρόβλημα που παρατηρείται στο 2000 είναι ότι ενώ μεγαλώνουν τα έσοδα από τα ασφάλιστρα, μεγαλώνουν και τα έξοδα συλλογής των ασφαλιστρών. Συνέπεια αυτού του προβλήματος είναι να μεγαλώνει η εξάρτηση των εταιριών από έσοδα εξ επενδύσεων. Ο λόγος που συνέβη αυτό είναι γιατί οι περισσότερες εταιρίες «επαναπαύτηκαν» στα ενθαρρυντικά αποτελέσματα του 1999 και θεώρησαν ότι θα συνεχίζονταν και στο επόμενο έτος, χωρίς να υπολογίσουν ότι η ανοδική πορεία του χρηματιστηρίου είναι προσωρινή και ότι τα έσοδα που προέρχονται από το χρηματιστήριο είναι έκτακτα. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα να υπάρξει μεγάλη ζημία στις περισσότερες ασφαλιστικές εταιρίες.

3.9 Τελικά συμπεράσματα

Το έτος 2000 θα πρέπει να χαρακτηριστεί σαν ένας από τους χειρότερους χρόνους της ασφαλιστικής αγοράς. Πολλά είναι τα προβλήματα, θα επικεντρωθούμε όμως στα πιο σοβαρά.

Το πρώτο και σοβαρότερο είναι η κατακόρυφη πτώση των μετοχών των εταιριών που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Όταν ο δείκτης έφτασε τα υψηλά εκείνα επίπεδα το 1999, όσες ασφαλιστικές εταιρίες πρόλαβαν να ρευστοποιήσουν και δε ξαναμπήκαν είναι σίγουρα κερδισμένες. Πόσες όμως ήταν εκείνες που ρευστοποίησαν και δεν αγόρασαν ξανά; Ίσως καμιά.

Το πρόβλημα γίνεται ιδιαίτερα οξύ στα Unit Linked προϊόντα γιατί εκεί ο ασφαλισμένος βλέπει την ουσιαστική ζημιά που έχει υποστεί.

Οι ασφαλισμένοι με τις παραδοσιακές Μικτές Ασφάλειες επηρεάστηκαν απλά με την μη παραχώρηση σ' αυτούς υψηλού μερίσματος. Η ζημιά τους όμως ήταν πολύ μικρότερη.

Ένα άλλο πρόβλημα που παρατηρήθηκε στο τέλος του χρόνου αφορά τις αντασφαλίσεις. Οι εταιρίες στο τέλος του χρόνου βρέθηκαν χωρίς επιλογή. Οι αντασφαλιστές μείωσαν σχεδόν σε όλες τις εταιρίες δραστικά τις προμήθειες. Σε κάποιες εταιρίες μάλιστα είχαν πέσει κάτω του 20%. Οι περισσότερες ασφαλιστικές εταιρίες πλήρωναν υψηλότερες προμήθειες τους συνεργάτες τους και με τα υψηλά έξοδα που είχαν σε συνδυασμό με την μείωση των προμηθειών από τις αντασφαλιστικές εταιρίες είχε σαν αποτέλεσμα μείωση κερδών και άσχημα αποτελέσματα χρήσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 : Έτος 2001

4.1 Γενικά στοιχεία

Οι Ασφαλίσεις Ζωής συνολικά παρουσίασαν κάμψη, μειώνοντας την παραγωγή ασφαλιστρών κατά 2,3% έναντι των επιπέδων του 2000, ενώ αντίθετα οι Ασφαλίσεις κατά Ζημιών έδειξαν ουσιαστική αύξηση, αφού αύξησαν την παραγωγή τους κατά 7,64%. Η συνολική, επομένως, παραγωγή αυξήθηκε οριακά (2,54%), ενώ μετά την αφαίρεση του πληθωρισμού (3,4% σε μέσα επίπεδα το 2001), το μέγεθος μετατρέπεται σε αρνητικό. Αξίζει να σημειωθεί ότι το 2001 ήταν η δεύτερη συνεχόμενη χρονιά που η παραγωγή ασφαλιστρών ζωής βίωσε αρνητικά ποσοστά, δεδομένου ότι και το 2000 είχε επέλθει μείωση κατά -1,39 σε σύγκριση με το 1999.

Οι μεταβολές αυτές των Ασφαλίσεων Ζωής είχαν σαν αποτέλεσμα την πτώση του ποσοστού συμμετοχής του Κλάδου Ζωής στο σύνολο της παραγωγής κάτω από 50% για πρώτη φορά μετά από τρία χρόνια, αντίθετα με την επικρατούσα τάση σε όλη την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου τα ποσοστά του Κλάδου Ζωής κυμαίνονταν μεταξύ 62,6% - 65,8%, κατά μέσο όρο, τα τελευταία χρόνια.

Πρέπει, βέβαια, να διευκρινιστεί ότι δεν είναι όλοι οι Κλάδοι Ζωής που παρουσίασαν κάμψη τα δύο τελευταία χρόνια. Τη μεγαλύτερη κάμψη την παρουσίασαν οι Ασφαλίσεις Ζωής συνδεδεμένες με επενδύσεις (συμβόλαια τύπου Unit Linked κυρίως ενιαίας καταβολής), οι οποίες μείωσαν την παραγωγή τους κατά 24 δις. δρχ. περίπου έναντι του 2000 ή κατά 14,69% σε ποσοστό.

Αντίθετα, τα κλασσικά συμβόλαια ζωής αύξησαν την παραγωγή τους έστω και οριακά (0,74%). Φαίνεται, επομένως ότι για μία ακόμη χρονιά η ασφαλιστική αγορά ζωής επηρεάζεται σοβαρά από το αρνητικό κλίμα στην κεφαλαιαγορά, γεγονός που φάνηκε επίσης και στα οικονομικά αποτελέσματα των ασφαλιστικών εταιριών.

Αντίθετα από τις Ασφαλίσεις Ζωής, οι γενικές ασφάλειες δείχνουν μία σταθερή πορεία ανάκαμψης, τα τελευταία χρόνια, με ποσοστά της παραγωγής μεγαλύτερα του μέσου όρου.

Σημαντικός κλάδος παραμένει το αυτοκίνητο, η ασφάλιση του οποίου αποφέρει το 62% της παραγωγής των Ασφαλίσεων κατά Ζημιών. Η Αστική Ευθύνη Οχημάτων παρουσίασε μικρότερη αύξηση (3,53%).

Τα κυριότερα προβλήματα που δεν βοηθούν στην μεγαλύτερη άνθηση του Κλάδου Αυτοκινήτων είναι τα παρακάτω:

α) Το πρόβλημα του Επικουρικού Κεφαλαίου. Πρόκειται για εκκρεμείς ζημιές που αφορούν, είτε σε υποχρεώσεις εταιριών των οποίων ανακλήθηκε η άδεια λειτουργίας είτε σε ζημιές που προκάλεσαν ανασφάλιστα οχήματα. Απαιτήσεις από το Επικουρικό Κεφάλαιο έχουν ήδη περί τους 29000 πολίτες, ενώ σημαντικό είναι να αναφέρουμε ότι από τα μέσα της δεκαετίας του 80 και μέχρι το 2000 το Επικουρικό Κεφάλαιο κατέβαλε σε δικαιούχους αποζημιώσεις συνολικής αξίας 38,615 δις. δραχμές. Τα χρήματα αυτά αφορούσαν σε υποχρεώσεις εταιριών που έπαψαν να λειτουργούν. Στο ίδιο όμως διάστημα τα ποσά που κατάφερε να εισπράξει το Επικουρικό από τις εν λόγω εταιρίες δεν ξεπέρασαν τα 2,5 δις. δραχμές, ενώ αξίζει να αναφερθεί ότι οι υποχρεώσεις τις οποίες καλείται να καλύψει, πάντα για λογαριασμό των ανωτέρω ασφαλιστικών επιχειρήσεων, υπερβαίνουν τα 25 δις. δραχμές. Το πρόβλημα με το οικονομικό άνοιγμα του Επικουρικού Κεφαλαίου διογκώνεται και λόγω του γεγονότος ότι τα περιουσιακά στοιχεία των ασφαλιστικών εταιριών των οποίων οι άδειες ανακλήθηκαν δεν ξεπερνούν σήμερα σε αξία τα 17 δις. δραχμές όταν οι υποχρεώσεις τους υπολογίζονται σε 64 δις δραχμές.

β) Το δεύτερο πρόβλημα είναι οι ανασφάλιστοι και οι υπέρογκες ασφαλιστικές αποζημιώσεις. Ο αριθμός των ανασφάλιστων οχημάτων-δικύκλων έχει πλέον ξεπεράσει στη χώρα μας τα 2.200.000. Από αυτά τα 700.000 αφορούν αυτοκίνητα και δίκυκλα μεγάλου κυβισμού και τα υπόλοιπα 1.500.000 δίκυκλα με κυβισμό μικρότερο των 50 cc. Μάλιστα όπως υπολογίζεται το 1990 το ποσοστό των ανασφάλιστων οχημάτων ήταν 5,7% και το 1999 ανήλθε σε 15% επί των κυκλοφορούντων οχημάτων.

Το ανωτέρω ποσοστό αποτελεί και έναν βασικό δείκτη για τον υπολογισμό των απωλειών που καταγράφουν οι ασφαλιστικές εταιρίες στα ετήσια έσοδα τους.

Όμως, και οι Ασφαλίσεις Περιουσίας έχουν να επιδείξουν σημαντική ανάπτυξη εργασιών: η Ασφάλιση της Πυρκαγιάς αυξήθηκε κατά 8,52%, η Ασφάλιση των Χρηματικών Απωλειών κατά 16% και οι Λοιπές Ζημιές Αγαθών κατά 32,78%.

Τέλος, μεγάλες αυξήσεις παραγωγής εξασφάλισαν το 2001 και οι κλάδοι: Γενικής Αστικής Ευθύνης (15,32%) Νομικής Προστασίας (35,06%) και Βοηθείας (42,59%).

Αναπτύσσονται, όπως φαίνεται, οι μικρότεροι παραδοσιακοί κλάδοι, σε πείσμα των άσχημων οικονομικών αποτελεσμάτων του χρηματιστηρίου.

Τα κεφάλαια το έτος 2001 έχουν μειωθεί κατά 3,5 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ τα τεχνικά αποθέματα έχουν αυξηθεί κατά 2,6 ποσοστιαίες μονάδες έναντι του έτους 2000.

Οι μετοχές και τα μερίδια των αμοιβαίων κεφαλαίων το έτος 2001 μειώθηκαν σε σχέση με το 2000 κατά 3,8 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ οι τίτλοι σταθερού εισοδήματος αυξήθηκαν κατά 1,4 ποσοστιαίες μονάδες.

Τα καθαρά αποτελέσματα χρήσεως παρουσιάζονται μειωμένα έναντι του 2000, η αύξηση «Αποθεματικών προς διάθεση» κατά 191,2% είχε σαν αποτέλεσμα θετικό «Σύνολο Αποτελεσμάτων Χρήσεως ύψους 18,3 δις. δρχ. έναντι 59,6 δις. δρχ. το 2000 (μείωση 69,38%)

Οι φόροι που πληρώθηκαν από τις ασφαλιστικές επιχειρήσεις το 2001 μειώθηκαν κατά 38,13% κι έφθασαν τα 16,1 δις. δρχ. έναντι 26 δις. δρχ. το 2000.

Συνεπώς το αποτέλεσμα χρήσεως μετά την φορολογία διαμορφώνεται σε κέρδος ύψους 2,45 δις. δρχ. κέρδους 31,8 δις δρχ. το 2000 (μείωση 92,29%).

Τα κέρδη μειώθηκαν κατά 96,6% έναντι του 2000, (ουσιαστικά εξαφάνισε τα κέρδη των προηγούμενων ετών, αφού όλη η αγορά περιορίστηκε στα 1,9 δις. δρχ. συνολικά). Τέτοια επίπεδα κερδοφορίας είχε να βιώσει η ασφαλιστική αγορά από τα τέλη της δεκαετίας του 80,

αφού μετά το 1990 τα κέρδη των εταιριών δεν έπεσαν κάτω από τα 4,3 δις. δρχ. σε ετήσια βάση.

Οι συνολικές αποζημιώσεις και παροχές που καταβλήθηκαν το 2001 στους ασφαλισμένους όλων των Κλάδων παρουσίασαν μείωση κατά 4,3% σε σχέση με το 2000. Συγκεκριμένα οι αποζημιώσεις και παροχές των Ασφαλίσεων Ζωής είχαν μείωση 5,14% και στις Ασφαλίσεις Ζημιών είχαμε μείωση 3,6% σε σχέση πάντα με το 2000.

4.2 Στοιχεία παραγωγής έτους 2001

A. Ασφαλίσεις κατά ζημιών

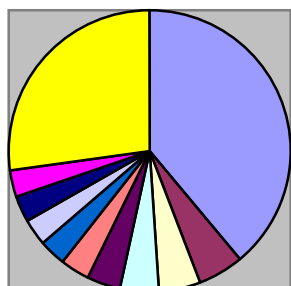
Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις

Ατυχήματα

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1. ALICO AIG LIFE	39%
2. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	5,3%
3. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	4,6%
4. ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ Α.Ε.Γ.Α. ΖΗΜΙΩΝ	4,5%
5. ΑΜΥΝΑ Α.Ε.Γ.Α.	3,8%
6. VICTORIA Α.Α.Ε. ΖΗΜΙΩΝ	3,4%
7. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	3,1%
8. ΔΙΕΘΝΗΣ ΈΝΩΣΗΣ Α.Α.Ε.	3,0%
9. NORDSTERN, COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α.	3,0%
10. ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε. Α.Ε.	3,0%

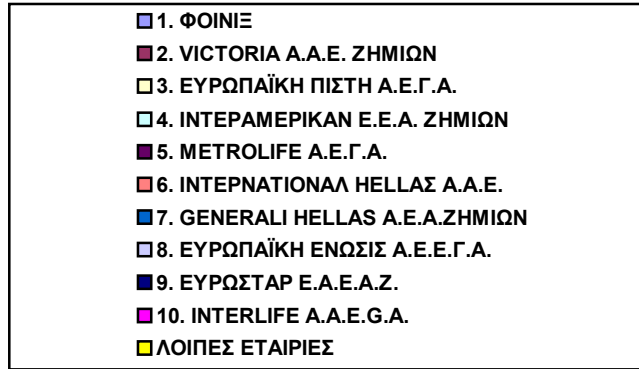
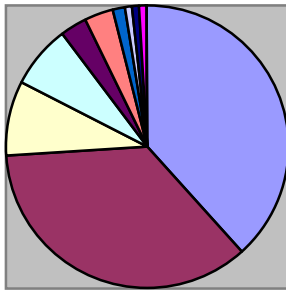
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	27,3%
ΣΥΝΟΛΟ	100,00%

■ 1. ALICO AIG LIFE
■ 2. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
□ 3. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
□ 4. ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ Α.Ε.Γ.Α. ΖΗΜΙΩΝ
■ 5. ΑΜΥΝΑ Α.Ε.Γ.Α.
■ 6. VICTORIA Α.Α.Ε. ΖΗΜΙΩΝ
■ 7. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
□ 8. ΔΙΕΘΝΗΣ ΈΝΩΣΗΣ Α.Α.Ε.
■ 9. NORDSTERN, COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α.
■ 10. ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε. Α.Ε.
■ ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

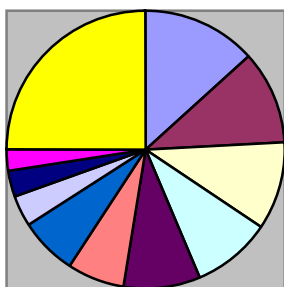
Ασθένειες

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1. ΦΟΙΝΙΞ	38,4%
2. VICTORIA Α.Α.Ε. ΖΗΜΙΩΝ	35,7%
3. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	8,6%
4. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	7,2%
5. METROLIFE Α.Ε.Γ.Α.	3,1%
6. ΙΝΤΕΡΝΑΤΙΟΝΑΛ ΗΕΛΛΑΣ Α.Α.Ε.	3,1%
7. GENERALI HELLAS Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	1,4%
8. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	1,0%
9. ΕΥΡΩΣΤΑΡ Ε.Α.Ε.Α.Ζ.	0,9%
10. INTERLIFE Α.Α.Ε.Γ.Α.	0,6%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	0,1%
ΣΥΝΟΛΟ	100,0%

Λοιπές ζημιές αγαθών

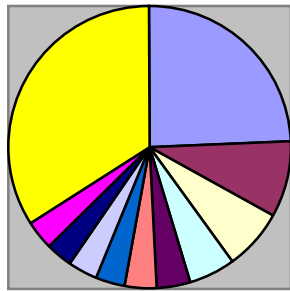
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	13,4%
2. ALPHA Α.Α.Ε.	10,9%
3. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	10,2%
4. ΓΕΝΕΡΑΛΙ ΗΕΛΛΑΣ Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	9,1%
5. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	8,9%
6. ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε. Α.Ε.	6,8%
7. ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	6,5%
8. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	3,6%
9. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	3,0%
10. NATIONALE NEDERLANDEN Ε.Α.Ε.Γ.Α.	2,7%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	24,9%
ΣΥΝΟΛΟ	100,0%

- 1. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 2. ALPHA Α.Α.Ε.
- 3. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 4. GENERALI HELLAS Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
- 5. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
- 6. ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε. Α.Ε.
- 7. ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.
- 8. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
- 9. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.
- 10. NATIONALE NEDERLANDEN Ε.Α.Ε.Γ.Α.
- ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Αστική ευθύνη οχημάτων

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	24,4%
2. ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε. Α.Ε.	8,7%
3. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	7,0%
4. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	5,2%
5. ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ Α.Ε.Γ.Α. ΖΗΜΙΩΝ	4,0%
6. ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.	3,6%
7. ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	3,4%
8. NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α.	3,2%
9. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Ε..Γ.Α.	3,2%
10. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ	3,2%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	34,2%
ΣΥΝΟΛΟ	100,0%

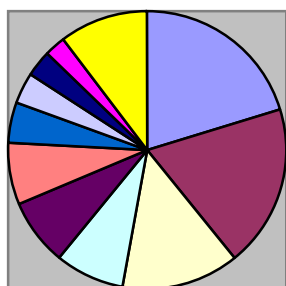
- 1. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 2. ΦΟΙΝΙΞ Γ.Α.Ε. Α.Ε.
- 3. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 4. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
- 5. ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ Α.Ε.Γ.Α. ΖΗΜΙΩΝ
- 6. ALLIANZ Α.Ε.Γ.Α.
- 7. ΓΕΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 8. NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Γ.Α.
- 9. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΙΣ Α.Ε.Ε..Γ.Α.
- 10. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Α. ΖΗΜΙΩΝ
- ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Β. Ασφαλίσεις ζωής

Ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις

Ζωής

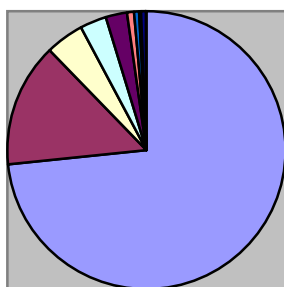
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1.ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ	20,1%
2. NATIONALE NEDERLANDEN Ε.Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ	19,1%
3. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	13,6%
4. ALICO AIG LIFE	7,9%
5. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ & ΥΓΕΙΑΣ	7,8%
6. ALLIANZ Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	7,2%
7. ALPHA Α.Α.Ε.	4,7%
8. METROLIFE ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ	3,6%
9. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.	3,1%
10. NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	2,5%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	10,2%
ΣΥΝΟΛΟ	100,0%

- 1. INTERAMERIKAN E.A.E. ΖΩΗΣ
- 2. NATIONALE NEDERLANDEN E.A.A.E. ΖΩΗΣ
- 3. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 4. ALICO AIG LIFE
- 5. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ & ΥΓΕΙΑΣ
- 6. ALLIANZ Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ
- 7. ALPHA Α.Α.Ε.
- 8. METROLIFE ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ
- 9. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.
- 10. NORDSTERN COLONIA HELLAS Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ
- ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Ασφαλίσεις υγείας

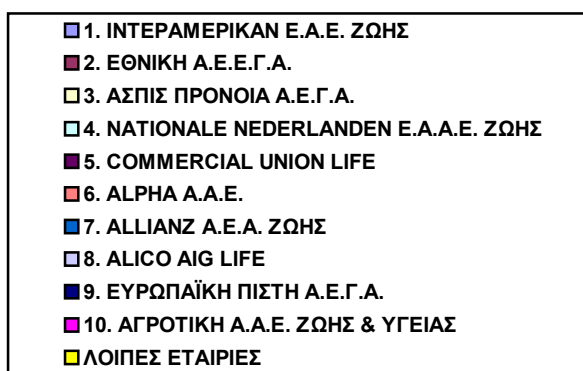
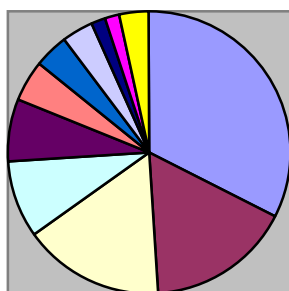
ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.	73,2%
2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	14,4%
3. ALLIANZ Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	4,5%
4. LA VIE Α.Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ	3,1%
5. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	2,4%
6. METROLIFE ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ	0,8%
7. LE MONDE Α.Α.Ε.	0,5%
8. ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Γ.Α.	0,5%
9. ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΖΩΗΣ	0,3%
10. INTERAMERIKAN Ε.Α.Ε ΖΩΗΣ	0,1%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	0,03%
ΣΥΝΟΛΟ	100,0%

- 1. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.
- 2. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.
- 3. ALLIANZ Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ
- 4. LA VIE Α.Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ
- 5. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.
- 6. METROLIFE ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ
- 7. LE MONDE Α.Α.Ε.
- 8. ΑΤΛΑΝΤΙΚΗ ΕΝΩΣΗ Α.Ε.Γ.Α.
- 9. ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΖΩΗΣ
- 10. INTERAMERIKAN Ε.Α.Ε ΖΩΗΣ
- ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ

Ασφαλίσεις ζωής συνδεδεμένες με επενδύσεις

ΕΤΑΙΡΙΕΣ	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ
1. ΙΝΤΕΡΑΜΕΡΙΚΑΝ Ε.Α.Ε. ΖΩΗΣ	32,4%
2. ΕΘΝΙΚΗ Α.Ε.Ε.Γ.Α.	16,4%
3. ΑΣΠΙΣ ΠΡΟΝΟΙΑ Α.Ε.Γ.Α.	16,2%
4. NATIONALE NEDERLANDEN Ε.Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ	8,9%
5. COMMERCIAL UNION LIFE	7,1%
6. ALPHA Α.Α.Ε.	4,8%
7. ALLIANZ Α.Ε.Α. ΖΩΗΣ	3,9%
8. ALICO AIG LIFE	3,5%
9. ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΠΙΣΤΗ Α.Ε.Γ.Α.	1,8%
10. ΑΓΡΟΤΙΚΗ Α.Α.Ε. ΖΩΗΣ & ΥΓΕΙΑΣ	1,6%
ΛΟΙΠΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ	3,3%
ΣΥΝΟΛΟ	100,0%

4.3 Πως κινήθηκαν οι Ευρωπαϊκές ασφαλιστικές εταιρίες

Παρότι το 2000 οι 29 Ευρωπαϊκές αγορές μέλη της Επιτροπής κατάφεραν να αυξήσουν την παραγωγή ασφαλιστρών κατά 12%, το 2001 βίωσαν μία σημαντική πτώση των εργασιών τους, με αποτέλεσμα να καταγράψουν αύξηση παραγωγής μόνο κατά 2,6%.

Το 2001 ήταν μια χρονιά οικονομικής επιβράδυνσης, όχι μόνο για την Ευρώπη αλλά και για τον κόσμο ολόκληρο. Από τη μία πλευρά ήταν η πτώση των χρηματαγορών, ιδίως μετά την απομυθοποίηση των προοπτικών της νέας (ηλεκτρονικής) οικονομίας. Από την άλλη πλευρά, η χρονιά έγινε πολύ δύσκολη εξαιτίας των σημαντικών συνεπειών της τρομοκρατικής επίθεσης της 11^{ης} Σεπτεμβρίου, της οποίας το κόστος εκτιμάται ότι κατά 50% μεταφέρεται στους Ευρωπαίους ασφαλιστές και αντασφαλιστές.

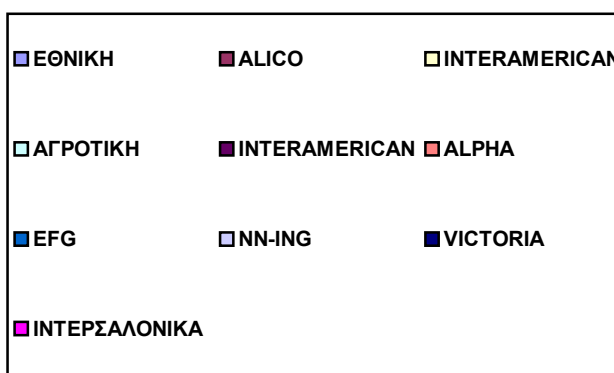
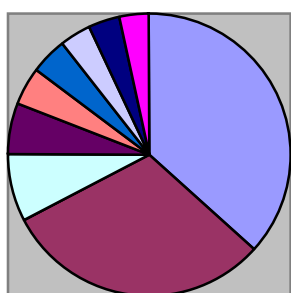
Για τους λόγους αυτούς ο ρυθμός αύξησης της παραγωγής ασφαλιστρών στην Ευρώπη ήταν ο χαμηλότερος που καταγράφηκε από το 1993. Ιδιαίτερος δε οι Ασφαλίσεις Ζωής ήταν αυτές που επηρεάστηκαν περισσότερο από την ύφεση (παρουσίασαν αύξηση μόνο 1,8%). Για πρώτη φορά μετά το 1992, οι Ασφαλίσεις Ζωής κατέγραψαν χαμηλότερο ρυθμό ανάπτυξης εργασιών από τις Ασφαλίσεις Ζημιών.

Δέκα Ευρωπαϊκές αγορές είδαν την παραγωγή ασφαλιστρών ζωής να μειώνεται σε σχέση με το 2000, κυρίως λόγω της μείωσης των συμβολαίων τύπου Unit Linked.

4.4 Οι 10 πρώτες εταιρίες σε κέρδη

Εταιρία	Euro	Κατηγορία
ΕΘΝΙΚΗ	30.884.812,9	Μεικτή
ALICO	25.763.756,4	Μεικτή
INTERAMERICAN	8,023.477,6	Ζημιών
ΑΓΡΟΤΙΚΗ	6.497.432,1	Ζημιών

INTERAMERICAN	4.801.173,8	Ζωής
ALPHA	3.691.856,1	Μεικτή
EFG	3.527.512,8	Ζωής
NN-ING	3.107.850,3	Ζημιών
VICTORIA	3.099.046,2	Ζημιών
ΙΝΤΕΡΣΑΛΟΝΙΚΑ	2.735.143,0	Ζημιών

4.5 Αποτελέσματα για συγκεκριμένες εταιρίες

Στις Ασφαλίσεις Ζωής μείωση παρουσίασαν οι παρακάτω εταιρίες: Η NN Ζωής (κατά 11%), η Ιντεραμερικαν (κατά 6,3%) και η Εθνική (κατά 3,8%). Τις μεγαλύτερες αυξήσεις παραγωγής ζωής επέτυχαν οι παρακάτω εταιρίες: Alico (κατά 12,43%), Alpha (κατά 32,7%), EFG Ζωής (κατά 58,9%) και Αγροτική Ζωής (κατά 17%).

Στις Γενικές Ασφαλίσεις τώρα (Αυτοκίνητα και Λοιπές Ζημιές) θα πρέπει να αναφερθεί η μεγάλη αύξηση που πραγματοποίησε η Εθνική κατά το 2001 (κατά 11,7%), η Ιντεραμερικαν Ζημιών (κατά 14,1%), Αγροτική Ζημιών (κατά 9%), η Ασπίς-Πρόνοια Ζημιών (κατά 15,4%), του Φοίνικα (κατά 4,7%), της International Hellas (κατά 14,7%) και της Metrolife ΑΕΓΑ (κατά 34,6%) ενώ η Generalli αύξησε τα εισπραγμένα ασφαλιστρα της και είχε καλύτερα τεχνικά αποτελέσματα. Συγκεκριμένα

τα εισπραγμένα ασφαλιστρα ανήλθαν στα 45 δις. ευρώ σημειώνοντας αύξηση 4,7% έναντι του 2000. Θα πρέπει να τονίσουμε ότι σημαντικό ρόλο στα καλύτερα αποτελέσματα χρήσεως του Ομίλου Generalli είναι και τα πολύ καλά αποτελέσματα που είχε στον Κλάδο Αυτοκινήτου.

4.6 Το τρομοκρατικό χτύπημα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου

Τα χρηματιστήρια της Ευρώπης και της Ασίας μετά το τρομοκρατικό χτύπημα σημείωσαν πρωτοφανείς αρνητικές αποδόσεις, ενώ η τιμή του πετρελαίου ανέβηκε στα ύψη. Όπως ήταν φυσικό επηρέασε και την ασφαλιστική βιομηχανία, η οποία υπέστη σύμφωνα με τους ειδικούς την πιο μεγάλη οικονομική καταστροφή στην ιστορία της, λόγω των υπέρογκων αποζημιώσεων που κλήθηκαν να καταβάλλουν για τα χιλιάδες ανθρώπινα θύματα και τις ανυπολόγιστες υλικές ζημιές.

Οι μεγαλύτερες ασφαλιστικές και αντασφαλίσιτες εταιρίες του κόσμου είχαν ασφαλίσει τους δίδυμους πύργους, τις εταιρίες, τους ανθρώπους που εργάζονταν σε αυτές, αλλά και τους πυροσβέστες και τους αστυνομικούς που ανέλαβαν το έργο της διάσωσης των εγκλωβισμένων και χάθηκαν μαζί τους, καθώς επίσης και τα αεροπλάνα που μετέφεραν εκατοντάδες επιβάτες. Επιπλέον, αρκετές ήταν οι ασφαλιστικές εταιρίες που στεγάζονταν οι ίδιες στους δίδυμους πύργους. Σχεδόν καμία μεγάλη ασφαλιστική ή αντασφαλιστική εταιρία δεν απέφυγε το οικονομικό κόστος της καταστροφής στην Αμερική. Οι εταιρίες που επωμίστηκαν το μεγαλύτερο βάρος ήταν οι τρεις μεγαλύτερες ασφαλιστικές εταιρίες Munich, Lloyd's of London και η Swiss Re, οι οποίες καλούνταν να καταβάλλουν αποζημιώσεις πάνω από 1 δις. Όπως είναι φυσικό επηρεάστηκε κατά πολύ η κερδοφορία των παραπάνω εταιριών, αλλάζοντας τα δεδομένα που είχαν δημιουργηθεί μέχρι τότε. Επίσης, σημαντικό μερίδιο συμμετοχής είχαν, οι εταιρίες ACE και η XL Capital, η AIG, η Allianz, η Zurich Financial, η Axa κ.λ.π.

Οι αντασφαλιστές υπέστησαν το σοβαρότερο πλήγμα, καθώς ειδικεύονται στην παροχή κάλυψης για καταστροφικά συμβάντα. Έτσι

αυτή η κρίση δυσχέρανε τη δυνατότητα ανάληψης αντασφάλισης, η οποία οδήγησε σε δυσκολία ανεύρεσης κάλυψης για πολλά είδη κινδύνων.

Η εκτίμηση των ζημιών που προκάλεσε το τρομοκρατικό χτύπημα στις ΗΠΑ αποδείχτηκε εξαιρετικά δύσκολη για τους ασφαλιστές όχι μόνο λόγω του μεγέθους της καταστροφής αλλά και γιατί «μπλεχτήκαν» σε αυτό πολλοί διαφορετικοί ασφαλιστικοί κίνδυνοι.

Τα πλήγματα των ασφαλιστικών εταιριών δεν περιορίστηκαν μόνο στις τεράστιες αποζημιώσεις. Από τις πρώτες κιόλας στιγμές οι εταιρίες βρέθηκαν αντιμέτωπες με την «ελεύθερη πτώση» των τιμών των μετοχών τους στα διεθνή χρηματιστήρια, η οποία συνεχίστηκε και στο ελληνικό χρηματιστήριο και επηρέασε ακόμη πιο πολύ τις ήδη αρνητικές επιδόσεις του και κατά επέκταση και τον ελληνικό ασφαλιστικό κλάδο.

Πιο συνοπτικά μερικά από τα αποτελέσματα που προέκυψαν μετά το τρομοκρατικό χτύπημα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου είναι τα παρακάτω:

- Η έντονη μειωμένη ρευστότητα
- Η καθίζηση της παραγωγής ασφαλιστρών στους τομείς των Ασφαλειών Ζωής και των Γενικών Ασφαλίσεων
- Η ανάγκη τροφοδότησης μεγάλων ασφαλιστικών και αντασφαλιστικών συγκροτημάτων με νέα κεφάλαια.
- Η συγχώνευση ή αποχώρηση μερικών αντασφαλιστικών εταιριών από την διεθνή αγορά.

Όλα τα παραπάνω, όπως ήταν φυσικό, είχαν σαν αποτέλεσμα τη δημιουργία μιας πρωτοφανούς ασφυκτικής πίεσης που αλυσιδωτά μετακυλίστηκε στους πελάτες των αντασφαλιστών, που είναι οι ασφαλιστικές εταιρίες, και επακόλουθα στους διαμεσολαβούντες και στους ασφαλιζόμενους καταναλωτές. Οι συνέπειες όλων των παραπάνω έγιναν ασφαλώς αισθητές και στην ελληνική ασφαλιστική αγορά, με αποτέλεσμα τις μεγάλες αυξήσεις του κόστους ασφάλισης, τη μείωση της δυνατότητας κάλυψης, και την σκλήρυνση των όρων ασφάλισης που επέβαλαν οι αντασφαλιστές παγκοσμίως.

4.7 Ασφαλιστικές εταιρίες και χρηματιστήριο

Τα αποτελέσματα των ασφαλιστικών εταιριών ήταν λίγο πολύ αναμενόμενα, με την κάμψη του Χρηματιστηρίου να απεικονίζεται ανάγλυφη στα μειωμένα έσοδα από επενδύσεις, στα μειωμένα έσοδα από τον Κλάδο Ζωής, όπως επίσης και στις περιορισμένες εισπράξεις από τα Αμοιβαία Κεφάλαια. Τα χαρτοφυλάκια των ασφαλιστικών εταιριών εξακολουθούσαν να είναι φορτωμένα με αρνητικές υπεραξίες αρκετών δις. δραχμών, το οποίο σήμαινε ότι τα έσοδα από επενδύσεις μειώνονταν ακόμα περισσότερο από την προηγούμενη χρονιά. Η μόνη περίπτωση που δεν θα μειώνονταν τα έσοδα θα ήταν μόνο εάν ο Γενικός Δείκτης του ΧΑΑ υπερέβαινε τουλάχιστον τις 3500 μονάδες, πράγμα αδύνατον όπως είδαμε και παραπάνω, λόγω του τρομοκρατικού χτυπήματος της 11^{ης} Σεπτεμβρίου που είχε σαν αποτέλεσμα την ακόμη μεγαλύτερη πτώση του δείκτη, καθώς επίσης και της έλλειψης εμπιστοσύνης του επενδυτικού κοινού προς την Σοφοκλέους

Συγκεκριμένα, οι αρνητικές διεθνείς εξελίξεις, οι οποίες διαμορφώθηκαν μετά το τρομοκρατικό χτύπημα στις ΗΠΑ, εξελίξεις οι οποίες καθόρισαν τις ισορροπίες στη διεθνή οικονομία και κατ' επέκταση στα χρηματιστήρια ανά τον κόσμο, είχαν σαν αποτέλεσμα (ειδικά το πρώτο διάστημα) την ακόμη μεγαλύτερη κάμψη του Χρηματιστηρίου.

Η μεγάλη αυτή πτώση στο χρηματιστήριο των ΗΠΑ είχε σαν συνέπεια αλυσιδωτές αντιδράσεις σε Ευρώπη και Ασία, γεγονός το οποίο μετέβαλε τους μακροοικονομικούς δείκτες μέχρι και σήμερα.

Όπως είναι φυσικό το διεθνές αυτό πρόβλημα δεν άφησε ανεπηρέαστο και το ελληνικό χρηματιστήριο στο οποίο στήριζαν αρκετές ασφαλιστικές εταιρίες τις ελπίδες τους. Συγκεκριμένα οι ασφαλιστικές εταιρίες προέβλεπαν την καλύτερη πορεία του χρηματιστηρίου και ίσως αυτή να υπήρχε εάν δεν ακολουθούσε το τρομοκρατικό χτύπημα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου.

4.8 Τελικά συμπεράσματα

Η ελληνική ασφαλιστική αγορά βρίσκεται σε μια από τις πιο κρίσιμες της περιόδους αν όχι η πιο κρίσιμη των τελευταίων ετών. Συγκεκριμένα η παραγωγή δεν αυξάνει με τους ρυθμούς των προηγούμενων ετών, δεν υπάρχουν έσοδα από επενδύσεις, ενώ παράλληλα ο ρυθμός των ζημιών βαίνει αυξανόμενος, τα έξοδα των εταιριών είναι δύο και τρεις φορές υψηλότερα απ' ό τι της υπόλοιπης Ευρώπης, και συγχρόνως υπάρχει ανεπάρκεια ασφαλιστρού.

Το τρομοκρατικό χτύπημα της 11^{ης} Σεπτεμβρίου και η κάμψη του Χρηματιστηρίου ήταν μερικά από τα ποιο σημαντικά γεγονότα που επηρέασαν αρνητικά την διεθνή ασφαλιστική αγορά και κατά επέκταση την ελληνική ασφαλιστική αγορά

Όσον αφορά την σχέση αντασφαλιστή και ασφαλιστή, έχει αλλάξει πολύ. Συγκεκριμένα ο αντασφαλιστής θα απαιτεί να έχει όλο και μεγαλύτερο έλεγχο πάνω στο χαρτοφυλάκιο του πρωτασφαλιστή, όπως επίσης και όσον αφορά το τελικό αντασφάλιστρο που εισπράττει ο αντασφαλιστής, όλο και περισσότερο θα αποσυνδέεται από το αρχικό πρωτασφάλιστο που χρεώνει ο πρωτασφαλιστής. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι αυτή της επιβολής ενιαίου καθαρού αντασφαλιστρού σεισμού και παραπέρα η ήδη ισχύουσα ενίσχυση του πρωτασφαλιστρού από την μειωμένη αντασφαλιστική προμήθεια και τη συμμετοχή του πρωτασφαλιστή στις ζημιές του αντασφαλιστή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 : Έτος 2002

5.1 Γενικά στοιχεία

Σε πολλή υψηλή ζημία διαμορφώθηκε τελικά το καθαρό (προ φόρων) αποτέλεσμα της χρήσης 2002 για τον ασφαλιστικό κλάδο της χώρας μας. Η ζημία των εταιριών ανήλθε στα 220 εκατομμύρια ευρώ, ενώ την προηγούμενη χρονιά υπήρξαν οριακά κέρδη ύψους 5,7 εκατ. ευρώ. Χαρακτηριστικό είναι ότι ο Κλάδος της Ιδιωτικής Ασφάλισης είχε να αντιμετωπίσει ζημιές χρήσεως από το 1989, γεγονός που σημαίνει ότι δεν υπήρξε πιο άσχημη χρονιά από πλευράς αποτελεσμάτων τα τελευταία χρόνια.

Σε μια πρώτη ανάλυση του ζημιογόνου αποτελέσματος του 2002, φαίνεται ότι η θέση των ανωνύμων ασφαλιστικών εταιριών ήταν πολύ χειρότερη από όσο δείχνει το τελικό αποτέλεσμα της αγοράς. Η ζημία για τις 71 ανώνυμες ασφαλιστικές έφθασε τα 220,3 εκατ. ευρώ, όπως επισημάνθηκε προηγουμένως. Από αυτές, οι 42 παρουσίασαν στον Ισολογισμό τους κέρδη ύψους 37,1 εκατ. ευρώ, ενώ οι 29 παρουσίασαν ζημιές ύψους 257,4 εκατ. ευρώ.

Το ζητούμενο βέβαια για την ασφαλιστική αγορά είναι η εξέταση της προέλευσης των ζημιογόνων αποτελεσμάτων. Με άλλα λόγια, να αναζητηθούν οι αιτίες που οδήγησαν στα καταστροφικά αποτελέσματα της χρονιάς, ώστε να εξαχθούν τα κατάλληλα συμπεράσματα για τις επόμενες χρήσεις. Οι αιτίες του “κακού” είναι οι εξής :

- Ο πρώτος παράγοντας σε τάξη μεγέθους, που ξεχωρίζει αμέσως από την ανάλυση των λογαριασμών αποτελεσμάτων χρήσεως, είναι τα πολύ υψηλά έξοδα διοικητικής λειτουργίας και έξοδα λειτουργίας –διαθέσεως (τα έξοδα δηλαδή εκείνα επιπλέον των εξόδων λειτουργίας των ασφαλιστικών κλάδων, τα οποία αναφέρονται στη γενικότερη λειτουργία της επιχείρησης). Τα έξοδα διοικητικής λειτουργίας ανήλθαν στα 170 εκατ. ευρώ για όλη την αγορά το 2002, έναντι 155 εκατ.

ευρώ το 2001 (αυξήθηκαν 9,6%), ενώ τα έξοδα λειτουργίας-διαθέσεως ανήλθαν στα 101,9 εκατ. ευρώ έναντι 99,7 εκατ. ευρώ το 2001 (αυξήθηκαν 2,2%). Τα έξοδα εκμεταλλεύσεως συνολικά ήταν αυτά που το 2002 αντέστρεψαν το σύνολο των μικτών αποτελεσμάτων εκμεταλλεύσεως των ασφαλιστικών κλάδων, από θετικά σε αρνητικά (ζημία χρήσης).

- Ο δεύτερος μεγάλος παράγοντας που οδήγησε στη ζημία της χρήσης ήταν η μείωση των αποτελεσμάτων εκμεταλλεύσεων των ασφαλιστικών κλάδων (δηλαδή η διαφορά εσόδων με εξόδων) κατά 61,57% έναντι των αποτελεσμάτων της προηγούμενης χρονιάς. Αυτό πρακτικά, σημαίνει ότι η ζημιογόνος εκμετάλλευση τόσο των Ασφαλίσεων Ζωής όσο και της Ασφαλίσεως της Αστικής Ευθύνης των Οχημάτων, μείωσαν σημαντικά τα θετικά αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως των υπολοίπων κλάδων της ασφάλισης.
- Τρίτον, παρουσιάστηκε και μείωση των συνολικών εσόδων επενδύσεων κατά 14,47%, ενώ αντίθετα τα έξοδα επενδύσεων αυξήθηκαν κατά 21,09%. Συνεπώς το ισοζύγιο των επενδύσεων έγινε οριακά θετικό για την αγορά, ενώ επίσης η μεγάλη αύξηση της ίδιας κράτησης των αποζημιώσεων που βάρυναν τις εταιρίες δεν ισοσκελίστηκε από την αντίστοιχη αύξηση της ίδιας κράτησης των δεδουλευμένων ασφαλιστρών της χρήσης. Πιο συγκεκριμένα, ενώ η αύξηση της ίδιας κράτησης των αποζημιώσεων έφθασε το 18,53% σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά, η αντίστοιχη αύξηση της ίδιας κράτησης των δεδουλευμένων ασφαλιστρών ήταν μόνο 8,4%. Άρα επιβαρύνθηκε ακόμη περισσότερο το ισοζύγιο εσόδων-εξόδων ασφαλιστικών εργασιών.

Συμπερασματικά, λοιπόν, η ζημιογόνος πορεία του κλάδου το 2002 μπορεί να αιτιολογηθεί από το τρίπτυχο : χαμηλές αποδόσεις των επενδύσεων- υψηλό κόστος λειτουργίας –μη επαρκή ασφαλίστρα για την κάλυψη των αποζημιώσεων. Όσον αφορά την απόδοση των επενδύσεων, ελάχιστα μπορούν να την επηρεάσουν οι ασφαλιστικές εταιρίες, γιατί

εξαρτάται από την γενικότερη οικονομική συγκυρία. Όμως, τους άλλους δύο παράγοντες, δηλαδή το κόστος λειτουργίας και το ύψος των ασφαλιστρών, μπορούν να τους καθορίσουν άμεσα με τις αποφάσεις και την τακτική που ακολουθούν στον επιχειρηματικό τομέα.

5.2 Κλάδος αυτοκινήτων

Δυσοίωνα ήταν τα μηνύματα, για άλλη μία χρονιά από τα αποτελέσματα της Ασφάλισης της Αστικής Ευθύνης Οχημάτων το έτος 2002, σύμφωνα με τα παρακάτω στοιχεία.

Δυσοίωνα ήταν τα μηνύματα, για άλλη μια χρονιά, από τα αποτελέσματα της ασφάλισης της Αστικής Ευθύνης Οχημάτων το έτος 2002, σύμφωνα με τα αναλυτικά στοιχεία του κλάδου.

Το ποσοστό ζημίας (loss ratio) χειροτέρευσε κατά πολύ από την προηγούμενη χρονιά κι έφτασε το 98,16% έναντι 89,17% το 2001. Το δε αποτέλεσμα εκμεταλλεύσεως του κλάδου (όπως αυτό διαμορφώνεται από το αλγεβρικό άθροισμα εσόδων – εξόδων αλλά και της αναλογίας επί των γενικών εξόδων εκμεταλλεύσεως), σύμφωνα με τους υπολογισμούς της ενώσεως, έφτασε τα 118 εκατ. ευρώ ζημιά, ποσό χωρίς προηγούμενο για την ελληνική ασφαλιστική αγορά. Επίσης, ο κλάδος απέφερε έσοδα (ασφάλιστρα + δικαιώματα & έσοδα επενδύσεων) 913 εκατ. ευρώ. Τα έξοδα ανήλθαν σε 948 εκατ. ευρώ.

Επίσης το ποσοστό ζημίας χειροτέρευσε κατά πολύ από την προηγούμενη χρονιά κι έφτασε το 98,16% έναντι 89,17% το 2001.

Οι λόγοι που οδηγούν στα παραπάνω αρνητικά αποτελέσματα είναι οι παρακάτω:

α) Το πρώτο έχει να κάνει με την μείωση του αριθμού των ασφαλιστικών εταιριών που δραστηριοποιούνται στον Κλάδο σε λιγότερες από 50 (το 2002 κατεγράφησαν αναλυτικά στοιχεία από 44 εταιρίες). Αυτό πρακτικά σημαίνει ότι υπάρχει μεγάλη συσσώρευση πολλών μικρών κινδύνων σε λιγότερες Εταιρίες. Σε οποιονδήποτε άλλο κλάδο ασφάλισης που ενεργοποιούνται αναλογικές αντισφαλιστικές συμβάσεις, το γεγονός

αυτό θα ήταν θετικό για τις ασφαλιστικές εταιρίες. Αντίθετα, όμως, στον Κλάδο Αυτοκινήτων οι αντασφαλιστικές συμβάσεις ενεργοποιούνται με την υπερβάλλουσα ζημία (excess of loss), δηλαδή οι χιλιάδες μικρές ζημιές (κυρίως υλικές ζημιές) δεν εμπίπτουν στην αντασφαλιστική σύμβαση, αλλά καλύπτονται από την ίδια την εταιρία σε βάρος των αποτελεσμάτων της. Επομένως, η υπερβολική συγκέντρωση πολλών μικρών ζημιών, από τη μια, και πιθανόν το μη επαρκές ασφάλιστρο, από την άλλη, οδηγούν μακροχρόνια μία ασφαλιστική εταιρία αναπόφευκτα σε αρνητικά αποτελέσματα.

β) το δεύτερο, και σημαντικότερο, έχει να κάνει με την εξέλιξη, τα τελευταία χρόνια, του ποσοστού υπό-αποθεματοποίησης, δηλαδή της απόκλισης μεταξύ της εκτίμησης των εκκρεμών ζημιών κατά το πρώτο έτος της δήλωσης και της υλοποίησης της σχετικής αποζημίωσης τα επόμενα χρόνια.

Ο επόμενος πίνακας μας δίνει μια γενική εικόνα για τον κλάδο στην ελληνική ασφαλιστική αγορά κατά το 2002, καθώς και τη μεταβολή από το προηγούμενο έτος.

	2001	2002	Μεταβολή
Ασφαλισμένα οχήματα	4.022.531	4.128.723	2,64%
Δηλωθείσες ζημιές	371.530	392.938	5,76%
Ασφάλιστρα	810	925	14,20%
Πληρωθείσες αποζημιώσεις	595	666	11,93%
Αποθέματα ζημιών	853	945	10,79%
Μέσο ασφάλιστρο /όχημα	203	224	10,34%
Συχνότητα ανά 1000 οχήματα	92,360	94,970	2,83%

5.3 Κλάδος αυτοκινήτων 2000-2002

Η τάση συρρίκνωσης του μεριδίου αγοράς ή και της παραγωγής στον Κλάδο Αυτοκινήτου δε δεν χαρακτηρίζει το σύνολο των εταιριών που ασκούσαν το συγκεκριμένο κλάδο κατά την περίοδο 2000-2002. Αντίθετα, ήταν εμφανής η τάση αύξησης παραγωγής που παρουσίασαν κάποιες μικρού ή μεσαίου μεγέθους εταιρίες κατά το ίδιο διάστημα, βελτιώνοντας σημαντικά τη θέση τους στον πίνακα γενικής κατάταξης. Μεταξύ αυτών την πιο σημαντική άνοδο την είχαν η Εγνατία, η General Union και η Υδρογείος. Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουμε ως κοινός στόχος των παραπάνω εταιριών ήταν το πολύ χαμηλό τιμολόγιο το οποίο αποτελεί και μέσο ανταγωνιστικότητας με τις μεγαλύτερες εταιρίες, χωρίς ωστόσο να απουσιάζουν και άλλες σημαντικές παράμετροι οι οποίες βοηθούν συμπληρωματικά για το συγκεκριμένο αποτέλεσμα, όπως π.χ. τιμολόγηση κατόπιν ανάλυσης χαρτοφυλακίου, επέκταση συνεργασιών με δίκτυα διανομής, προσεκτικό underwriting κ.τ.λ.

Η Allianz ήταν η εταιρία στην οποία έγινε αισθητή η μείωση παραγωγής και συνακόλουθα μεριδίου αγοράς στον Κλάδο Αυτοκινήτου κατά την περίοδο 2000-2002. Οι λόγοι μείωσης της παραγωγής είναι ότι μετά την συγχώνευση στην Ελλάδα των εταιριών AGF και Helvetia δημιουργήθηκε ένας μεγάλος στόλος αυτοκινήτων με τα τεχνικά αποτελέσματα του Κλάδου να είναι ιδιαίτερα άσχημα. Άρα, πρωταρχικός στόχος της Allianz ήταν η εξυγίανση του Κλάδου Αυτοκινήτων και η επιστροφή του σε μη ζημιογόνα αποτελέσματα. Ακριβώς σε αυτό το λόγο οφείλεται η κάμψη που ξεκίνησε το 2000.

5.4 Πλημμύρα 2002 στην Ελλάδα

Η πλημμύρα του 2002 θεωρείται η αμέσως πιο καταστροφική περίπτωση μετά το σεισμό του 1999 στον ελλαδικό χώρο η οποία προκάλεσε πολλές υλικές ζημιές κυρίως σε περιοχές γύρω από τον Κηφισό ποταμό. Συγκεκριμένα οι μεγαλύτερες ζημιές που παρουσιάστηκαν ήταν στο μετρό, στο Σκλαβενίτη, Goody's, Selestino, Novotel, Sato, Dia, Ρήγας Πλαστικά καθώς επίσης σε αποθήκες εμπορευμάτων στην ευρύτερη περιοχή του Κηφισού, και σε πολλές αντιπροσωπείες αυτοκινήτων στον Βοτανικό. Τις περισσότερες υλικές ζημιές που έγιναν κάλυψαν οι ασφαλιστικές εταιρίες Εθνική και Ιντεραμερίκαν. Η πλημμύρα του 2002 είχε σαν αποτέλεσμα να επιβαρύνει ακόμη πιο πολύ τις ελληνικές ασφαλιστικές εταιρίες και να μειώσει τα κέρδη τους.

5.5 Φυσικές καταστροφές στο εξωτερικό

Μέσα σε ένα χρόνο μεγάλες ασφαλιστικές και αντασφαλίστες εταιρίες της Ευρώπης δέχθηκαν και δεύτερο μεγάλο πλήγμα (μετά το τρομοκρατικό χτύπημα στους δίδυμους πύργους) από τις πλημμύρες του Αυγούστου στην κεντρική Ευρώπη.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που έχουμε, οι αντασφαλίστες εταιρίες Munich Re και Swiss Re μαζί με την Aliens κατέβαλλαν πάνω από 1,1 δις δολάρια (η Munich Re η Swiss Re και η Aliens είχαν μεγάλη πώση κερδών κατά το δεύτερο τρίμηνο μετά τις μεγάλες πλημμύρες) λόγω των καταστροφικών πλημμυρών που έπληξαν την Κεντρική Ευρώπη, όπου στοίχησαν τη ζωή σε περίπου 100 ανθρώπους και κατέστρεψαν χιλιάδες σπίτια και ακίνητη περιουσία

Το 2002 19.000 άνθρωποι σκοτώθηκαν από φυσικές καταστροφές ή προερχόμενες από ανθρώπινο παράγοντα καταστροφές. Πέρα από το κόστος σε ανθρώπινες ζωές, οι οικονομικές ζημιές υπολογίζονται σε 40

δισ. δολάρια, εκ των οποίων οι ασφαλιστικές εταιρίες αποζημιώσαν τα 12 δισ. Στο 2002 εκτός από τις μεγάλες πλημμύρες του Ιουλίου και του Αυγούστου στην Κεντρική Ευρώπη συμπεριλαμβάνονται οι ισχυρές βροχοπτώσεις στην Γαλλία τον Σεπτέμβριο που κόστισαν στις ασφαλιστικές εταιρίες επιπλέον αποζημιώσεις ύψους 440 εκατ δολαρίων. Στις Η.Π.Α μία σειρά τυφώνων κατά τον Απρίλιο έγειρε απαιτήσεις ύψους 1,5 δισ δολαρίων, ενώ ο τυφώνας Lilli στην Καραϊβική προκάλεσε ζημιές της τάξης των 650 εκατ. δολαρίων. Τέλος στα 2 δισ δολάρια ανήλθαν οι καταστροφές που προκλήθηκαν από ανθρώπινο λάθος , αμέλεια ή πρόθεση και οι οποίες οφείλονται σε τεράστιες πυρκαγιές αεροπορικά και διαστημικά ατυχήματα.

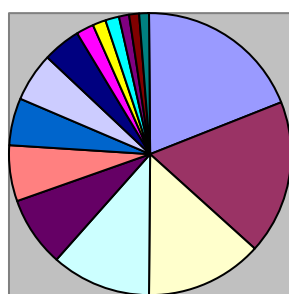
Παρόλο που οι καταστροφές που προκλήθηκαν το 2002 ήταν πολλές και αρκετά ζημιογόνες το ποσό 12 δισ δολαρίων για το ύψος των αποζημιώσεων στο σύνολο των καταστροφών αποτελεί σημαντικά χαμηλότερο ποσό σε σχέση με αυτό που μέχρι τώρα πλήρωναν οι ασφαλιστικές εταιρίες και συγκεκριμένα ύστερα από τις τεράστιες ζημιές του 2001 οι οικονομικές απώλειες τείνουν να επιστρέψουν στα φυσιολογικά επίπεδα.

Η αλλαγή του κλίματος στον πλανήτη είχε σαν αποτέλεσμα να πλήξει τις ασφαλιστικές εταιρίες όλου του κόσμου. Συγκεκριμένα πριν το 1987 κανένα φυσικό φαινόμενο και φυσική καταστροφή δεν κόστισε στην ασφαλιστική βιομηχανία πάνω από 1 δισ δολάρια. Όμως από το 1987 και μέχρι σήμερα πάνω από 20 φαινόμενα κόστισαν πάνω από 1 δισ δολάρια ενώ τα τελευταία χρόνια οι οικονομικές ζημιές από τα φαινόμενα αυτά κυμαίνονται μεταξύ 30 και 60 δισ δολαρίων.

5.6 Οι 15 πρώτες εταιρίες σε κέρδη

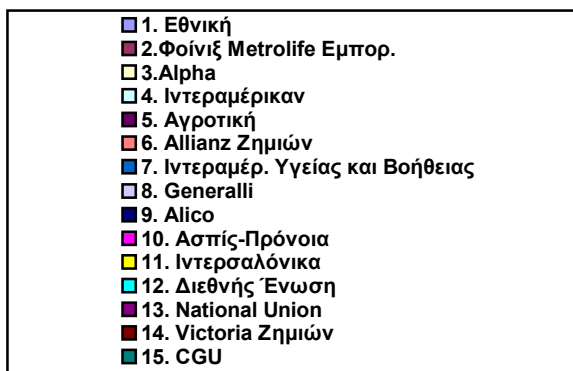
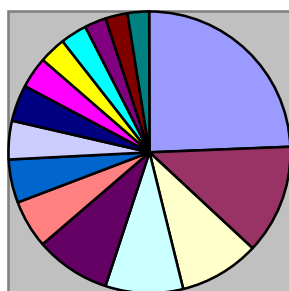
Εταιρία		Κλάδος ζωής
	*	Κατηγορία
1. Ιντεραμερικαν	245.733	Ζωής
2. Εθνική	219.790	Μεικτή
3. NN	171.922	Ζωής
4. Alico	143.089	Μεικτή
5. Ασπίς-Πρόνοια	104.576	Μεικτή
6. Allianz Ζωής	80.227	Ζωής
7. Φοίνιξ Metrolife Εμπορική	72.531	Μεικτή
8. Αγροτική	70.497	Μεικτή
9. Alpha	56.055	Μεικτή
10. Commercial Value	23.065	Μεικτή
11. EFG	21.794	Μεικτή
12. Generalli	20.818	Ζωής
13. International Life	16.976	Ζωής
14. Ευρωπαϊκή Πίστη	13.848	Μεικτή
15. Universal Life	12.699	Ζωής
Σύνολο	1.273.620	
% επί του συνόλου	97,5%	

*: Μεικτά δεδουλευμένα ασφαλιστρα 2002 (ποσά σε χιλ. ευρώ)

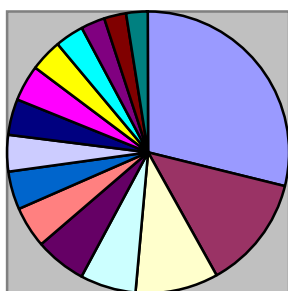
Εταιρία		Κλάδοι Λοιπών Ζημιών
	**	Κατηγορία
1. Εθνική	141.859	Μεικτή
2.Φοινίξ Metrolife Εμπορ.	70.934	Μεικτή
3.Alpha	53.847	Μεικτή
4. Ιντεραμέρικαν	51.159	Ζημιών
5. Αγροτική	49.325	Μεικτή
6. Allianz Ζημιών	32.849	Ζημιών
7. Ιντεραμέρ. Υγείας και Βοήθειας	28.106	Ζημιών
8. Generalli	26.691	Μεικτή
9. Alico	23.163	Ζημιών
10. Ασπίς-Πρόνοια	20.638	Ζημιών
11. Ιντερσαλόνικα	18.718	Ζημιών
12. Διεθνής Ένωση	16.613	Ζημιών
13. National Union	15.497	Ζημιών
14. Victoria Ζημιών	14.644	Ζημιών
15. CGU	13.950	Ζημιών
Σύνολο	577.993	
% του συνόλου	73,7%	

** :Μεικτά Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα 2002 (ποσά σε χιλ. ευρώ)

		Κλάδος Αυτοκινήτου
Εταιρία	***	Κατηγορία
1. Εθνική	177.175	Μεικτή
2. Φοίνιξ Metrolife Εμπορ.	80.096	Μεικτή
3. Αγροτική	57.166	Μεικτή
4. Ιντεραμέρικαν	39.833	Ζημιών
5. Ιντερσαλόνικα	35.159	Ζημιών
6. Γενική Ένωση	28.484	Ζημιών
7. Διεθνή Ένωση	28.175	Ζημιών
8. Μινέττα	25.844	Μεικτή
9. Υδρογείος	25.602	Ζημιών
10. Victoria Ζημιών	24.460	Ζημιών
11. Allianz Ζημιών	22.514	Ζημιών
12. Ασπίς- Πρόνοια	21.132	Ζημιών
13. Commercial Value	16.522	Μεικτή
14. Εγνατία	16.181	Ζημιών
15. Ατλαντική Ένωση	14.481	Μεικτή
Σύνολο	612.824	
% επί συνόλου	78%	

***: Μεικτά Δεδουλευμένα Ασφάλιστρα 2002 (ποσά σε χιλ. ευρώ)

■ 1. Εθνική	■ 2. Φοίνιξ Metrolife Εμπορ.
□ 3. Αγροτική	□ 4. Ιντεραμέρικαν
■ 5. Ιντερσαλόνικα	■ 6. Γενική Ένωση
■ 7. Διεθνή Ένωση	□ 8. Μινέττα
■ 9. Υδρογείος	■ 10. Victoria Ζημιών
■ 11. Allianz Ζημιών	■ 12. Ασπίς- Πρόνοια
■ 13. Commercial Value	■ 14. Εγνατία
■ 15. Ατλαντική Ένωση	

5.7 Αποτελέσματα για συγκεκριμένες εταιρίες

- **Εθνική**

Η Εθνική Ασφαλιστική κατά το 2002, έτος κατόρθωσε να έχει μια επιτυχημένη σε γενικές γραμμές χρονιά.

Συγκεκριμένα επιτύχανε σημαντική αύξηση της τάξης του 10,10% των συνολικών πρωτασφαλιστρών και δικαιωμάτων συμβολαίων, ήτοι 594,8 εκατ. ευρώ σε σύγκριση με 540,1 εκατ. ευρώ κατά το 2001. Στην παραγωγή αυτή η Αστική Ευθύνη Οχημάτων συμμετείχε κατά 36,1%, οι Λοιποί Κλάδοι Ζημιών κατά 26,9%, ήτοι συνολικά οι Γενικές Ασφαλίσεις κατά 63%, ενώ οι Κλάδοι Ζωής κατά 37%. Διψήφια ήταν και η αύξηση της παραγωγής των Γενικών Κλάδων, αγγίζοντας το 11,50% και διαμορφώνοντας το χαρτοφυλάκιο στα 374,9 εκατ. ευρώ έναντι 336,2 εκατ. κατά το 2001. Το συνολικό χαρτοφυλάκιο του Κλάδου Ζωής καταγράφοντας αύξηση κατά 7,58%, ανήλθε στα 219,9 εκατ. ευρώ, έναντι 203,9 εκατ. ευρώ το 2001. Αξίζει να σημειωθεί ότι ο μέσος όρος αύξησης των νέων εργασιών του Κλάδου Ζωής στην Ελλάδα δε ξεπέρασε το 1,2%. Η ενίσχυση των τεχνικών προβλέψεων της εταιρίας κατά 24 εκατ. ευρώ το 2002, επιπλέον της μεταβολής των αποθεμάτων της χρήσεως του 2001, αποτέλεσε τον κύριο λόγο της εμφάνισης της μείωσης των Τεχνικών Αποτελεσμάτων κατά 21,30%, ήτοι 85,4 εκατ. ευρώ, σε σχέση με 108,5 εκατ. ευρώ το 2001. Το Τεχνικό Αποτέλεσμα της εταιρίας, μαζί με τα αποτελέσματα από επενδύσεις, ανήλθε σε 136,9 εκατ. ευρώ έναντι 150,42 εκατ. ευρώ το 2001, σημειώνοντας κάμψη κατά 9% περίπου (ποσοστό 23,03% το 2002, έναντι 27,8% το 2001). Επίσης, επιτεύχθηκε η βελτίωση των Λειτουργικών Εξόδων της εταιρίας. Συγκεκριμένα τα λειτουργικά έξοδα κατά το 2002 ανήλθαν σε 120,432 χιλ. ευρώ έναντι 115,756 χιλ. ευρώ το 2001, παρουσίασαν δηλαδή βελτίωση κατά 1,2%. Τα καθαρά προ φόρων κέρδη της εταιρίας διαμορφώθηκαν σε 3.728,2 χιλ. ευρώ έναντι 30.883,1 χιλ. ευρώ του 2001 και η μείωση ήταν της τάξης του 91,2%. Η μείωση αυτή οφείλεται αποκλειστικά στην αύξηση των τεχνικών προβλέψεων. Πέραν όμως από τη μείωση των κερδών κατά το 2002 η συνεχιζόμενη πτώση των τιμών του

Χρηματοστηρίου και η πλημμύρα του 2002 δημιούργησε σημαντικές αποτιμητικές ζημιές στην εταιρία.

(Ποσά σε χιλ. ευρώ)	Έτος 2002	Σύνθεση %	Έτος 2001	Σύνθεση %	Μεταβ %
Αστική Ευθύνη Αυτοκινήτων	214.663,6	36,1	198.478,2	36,7	8,2
Λοιποί Κλάδοι Ζημιών	160.219,7	26,9	137.759,4	25,5	16,3
Γενικές ασφαλίσεις	374.883,3	63,0	336.237,6	62,2	11,5
Κλάδοι Ζωής	219.882,2	37,0	203.941,7	37,8	7,8
ΣΥΝΟΛΟ	594.765,5	100,0	540.179,3	100,0	10,1

- **Αγροτική Ασφαλιστική**

Το οικονομικό έτος 2002 η Αγροτική Ασφαλιστική Α.Ε., παρά την γενική πτωτική πορεία του κλάδου, κατάφερε να επιτύχει μια θετική πορεία. Συγκεκριμένα :

- Αύξησε σημαντικά τα καθαρά ασφάλιστρα της, σε ποσοστό 17,6% εκ των οποίων 24,4% ήταν η αύξηση των ασφαλίσιμων των Γενικών Ασφαλίσεων και 8,7% των ασφαλίσιμων Ζωής. Οι αυξήσεις αυτές ήταν σχεδόν διπλάσιες του μέσου όρου αύξησης της Ελληνικής Ασφαλιστικής Αγοράς και οδήγησε σε σημαντική αύξηση του μεριδίου αγοράς της εταιρίας, το οποίο ξεπερνά το 6,2% από το 5,7% το 2001.
- Κάλυψε τρεις φορές, περίπου, περισσότερο απ' ότι προβλέπεται από το νόμο, το περιθώριο φερεγγυότητάς της από τα ίδια κεφάλαια, αναδεικνύοντας την υψηλή φερεγγυότητα της εταιρίας.

- Αύξησε τα ίδια κεφάλαια της, τα οποία ανήλθαν στα 97,150 εκ. ευρώ. Το ποσό αυτό ήταν το μεγαλύτερο μεταξύ όλων των εισηγμένων εταιριών του κλάδου.
- Αύξησε σε αριθμό το δίκτυο παραγωγής και βελτίωσε την ποιοτική της σύνθεση. Η παραγωγή του δικτύου πρακτόρων αυξήθηκε κατά 29%, ενώ το δίκτυο Bancassurance (υποκαταστημάτων ΑΤΕ) συμμετείχε με ποσοστό άνω του 61% στη νέα παραγωγή ασφαλειών ζωής.
- Μείωσε το δείκτη των γενικών εξόδων στο 28% των ασφαλιστρών 32,6% που ήταν το 2001.
- Παρουσίασε ζημία ποσού ύψους 25,6 εκ. ευρώ, λόγω του κόστους της συγκώνευσης και των υψηλών προβλέψεων τις οποίες σχημάτισε η νέα εταιρία.

Η πορεία της μετοχής κινήθηκε σε υψηλότερα επίπεδα τόσο σε σχέση με τον κλαδικό όσο και με το γενικό δείκτη.

- **ALICO AIG Life**

Το 2002, παρά τις δύσκολες συνθήκες που επικράτησαν στην ελληνική αλλά και παγκόσμια ασφαλιστική αγορά, ήταν για την ALICO AIG Life άλλη μια πολύ καλή χρονιά.

Ειδικότερα και σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που ανακοινώθηκαν, τα καθαρά κέρδη της εταιρίας για το οικονομικό έτος 2002, ανήλθαν στα 15,3 εκατ. ευρώ. Το συνολικό εισόδημα ανήλθε σε 202,3 εκατ. ευρώ, ενώ τα έσοδα από ασφάλιστρα έφθασαν στο ύψος των 166,3 εκατ. ευρώ. Παράλληλα, κατά το έτος 2002 οι συνολικές παροχές της ALICO AIG Life υπό μορφή αποζημιώσεων και αποθεματοποίησης υπέρ των ασφαλισμένων ανήλθαν σε 144,5 εκατ. ευρώ. Το ποσό αυτό αντιστοιχεί σε ποσοστό 86,9% σε σχέση με τα έσοδα από ασφάλιστρα για την ίδια χρονιά. Τέλος, ενδεικτικό της συνεπής οικονομικής διαχείρισης που ασκεί η εταιρία αποτελεί το γεγονός ότι ο δείκτης γενικών εξόδων βρίσκεται στο εξαιρετικά χαμηλό επίπεδο του 7,2%. Κάθε χρόνο η

επίδοση αυτή αποτελεί την κορυφαία ανάμεσα από όλες τις ασφαλιστικές εταιρίες ζωής στην Ελλάδα, με μεγάλη διαφορά από τις εταιρίες που ακολουθούν, ενώ εξίσου σημαντικό είναι ότι ο δείκτης αυτός είναι επίσης χαμηλότερος από το μέσο όρο των ασφαλιστικών εταιριών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση.

5.8 Τελικά συμπεράσματα

Το 2002 η ασφαλιστική αγορά πέρασε την πιο κρίσιμη περίοδο. Τα γεγονότα των δίδυμων πύργων, η Χρηματιστηριακή κρίση, οι μεγάλες καταστροφές στην Ευρώπη, προξένησαν ανεπανόρθωτα πλήγματα στις ασφαλιστικές και τις αντασφαλιστικές εταιρίες.

Στον ασφαλιστικό τομέα επιδεινώθηκαν τα οικονομικά των ασφαλιστικών εταιριών με άμεσο αποτέλεσμα τις αυξήσεις ασφαλίσεων και την μειωμένη παραγωγή ασφαλιστικών εργασιών

Στον αντασφαλιστικό τομέα μεγάλες εταιρίες τερμάτισαν τις δραστηριότητες τους και μπήκαν σε εκκαθάριση όπως η Gerling Global, Royal & SunAlliance κ.α.

Πολλές δε άλλες αναγκάστηκαν λόγω των μεγάλων ζημιών να προβούν σε σημαντικές αυξήσεις στα κεφάλαια τους προκειμένου να μπορέσουν να συνεχίσουν τις δραστηριότητες τους.

Όσον αφορά το ελληνικό χρηματιστήριο η κρίση που συνεχίζει να υπάρχει έχει απαξιώσει τα χαρτοφυλάκια μετοχών των ασφαλιστικών εταιριών που είναι παραδοσιακοί επενδυτές και προσδοκούσαν στις αποδόσεις αυτές, ενώ τα χαμηλότερα επιτόκια των σταθερών τίτλων δεν μπορούν να ενισχύσουν τα ελλειμματικά, λόγω ανταγωνισμού αλλά και αγοραστικής δύναμης του καταναλωτή, ασφαλιστρα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 : Οικονομία και ασφαλιστικές εταιρίες

1998 - 2002

6.1 Γενικά στοιχεία

Η πορεία της ελληνικής οικονομίας είναι άρρηκτα και απόλυτα συνδεδεμένη με τις εξελίξεις στην Ασφαλιστική Βιομηχανία. Άλλωστε, η ασφαλιστική δραστηριότητα παρατηρείται σε χώρες με υγιή οικονομία. Συνεπώς σύμφωνα με την πορεία της οικονομίας εξαρτιέται και η ανάπτυξη της ασφαλιστικής αγοράς.

Στην Ελλάδα η καλή πορεία του Χρηματιστηρίου από το 1998 μέχρι το 2000 βοήθησε σημαντικά τις εταιρίες και τους έδωσε την ευκαιρία να καλύψουν όλα τα ελλείμματα τους. Ακόμα και οι μεγάλες εταιρίες είχαν δεχτεί πως είχαν άσχημη οικονομική κατάσταση και αναγκάζονταν να μειώνουν τα αποθεματικά τους, για να δείξουν κάποια καλύτερα αποτελέσματα. Η κατάσταση αυτή βελτιώθηκε και καλύφθηκαν όλες οι ζημιές χάρη στην καλή πορεία του Χρηματιστηρίου.

Η όλη εξέλιξη είχε επίσης ευνοϊκές επιπτώσεις στην τιμή των μετοχών εταιριών που ήταν εισηγμένες στο Χρηματιστήριο. Βοήθησε ακόμη, να αντλήσουν νέα κεφάλαια και άλλες που δεν ήταν εισηγμένες, για να εισαχθούν.

Η αξία των μετοχών ήταν σ' όλες ψηλή, δικαιολογείτο όμως λόγω των υπερκερδών που είχαν από το Χρηματιστήριο, αφού έδειχναν σημαντικά κέρδη από υπεραξίες.

Η συνολική παραγωγή ασφαλιστρών παρουσίασε αύξηση περίπου 25% σε σχέση με το 1998, ενώ οι Ασφαλίσεις Ζωής αυξήθηκαν κατά ένα πρωτοφανές για την ελληνική ασφαλιστική αγορά ποσοστό.

Τα έσοδα από τις επενδύσεις των ασφαλιστικών εταιριών διπλασιάστηκαν μέσα σε ένα χρόνο, με αποτέλεσμα τα κέρδη χρήσεως

του κλάδου να εξαπλασιαστούν και να φτάσουν σε επίπεδο που δεν είχε γνωρίσει ξανά η ασφαλιστική αγορά.

Το ίδιο πιστεύανε ότι θα επακολουθήσει και για το επόμενο έτος, άλλα υπήρξαν δύο πολύ σημαντικές λεπτομέρειες που άλλαξαν όλα τα δεδομένα.

Η πρώτη είναι η πορεία του Χρηματιστηρίου, που με την μεγάλη άνοδο του το 1999 έδωσε καλές αποδόσεις στις ασφαλιστικές εταιρίες, τόσο στις επενδύσεις τους όσο και στα συμβόλαια ζωής συνδεδεμένα με επενδύσεις, τα οποία γνώρισαν τρομερή ανάπτυξη. Όμως η αρνητική αντιστροφή του κλίματος στη χρηματιστηριακή αγορά το 2000 επέφερε διπλό πλήγμα στις ασφαλιστικές εταιρίες. Από την μία πλευρά σταμάτησαν οι υπερβολικές αποδόσεις των επενδύσεων σε μετοχές, ενώ κάποιες αποδόσεις γύρισαν σε αρνητικές. Από την άλλη πλευρά, έπαψαν να είναι τόσο ελκυστικά τα Unit Linked συμβόλαια

Η δεύτερη έχει να κάνει με το γεγονός ότι το λογιστικό αποτέλεσμα ασφαλιστικών εργασιών τα τελευταία χρόνια κινείται σε αντίθετη τροχιά από το αποτέλεσμα επενδύσεων και παραμένει αρνητικό, παρά τις προσπάθειες πολλών εταιριών να περιορίσουν το κόστος τους και να επιτύχουν πιο σωστή τιμολόγηση.

Συγκεκριμένα από το 2000 και μετά βλέπουμε τα αντίθετα αποτελέσματα. Το Χρηματιστήριο έφθασε πολύ χαμηλά, οι υπεραξίες που είχαν οι εταιρίες εξαφανίστηκαν, τα εσωτερικά ταμεία των Unit Linked εταιριών έχασαν όλα τα κέρδη, η νέα παραγωγή μειώθηκε, οι ακυρώσεις των συμβολαίων ζωής αυξήθηκαν, ο ανταγωνισμός οξύνθηκε, οι αντασφαλιστές δυσχέραναν τους όρους και μείωσαν τις προμήθειες. Τα Χρηματιστήριο όπως φαίνεται και μέχρι σήμερα δεν πρόκειται να ανακάμψει εύκολα και βλέπουμε ότι τα αποτελέσματα από τις επενδύσεις των ασφαλιστικών εταιριών είναι άσχημα.

6.2 Σημαντικές συγκρίσεις με τη βοήθεια του γενικού δείκτη τιμών του Χρηματιστηρίου Αξιών Αθηνών

Θα ήταν αρκετά ενδιαφέρον να δούμε αν και κατά πόσο επηρέασαν οι αυξομειώσεις του γενικού δείκτη των τιμών του ΧΑΑ στο σύνολο της πενταετίας 1998 – 2002, διάφορα σημαντικά μεγέθη των ασφαλιστικών επιχειρήσεων στο ίδιο διάστημα, όπως το σύνολο των αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν, το σύνολο των εσόδων των ασφαλιστικών εργασιών, το σύνολο των εσόδων από επενδύσεις και οι αμοιβές του προσωπικού.

Αυτό θα γίνει περισσότερο κατανοητό με τη βοήθεια γραφικών παραστάσεων και τη μελέτη τους.

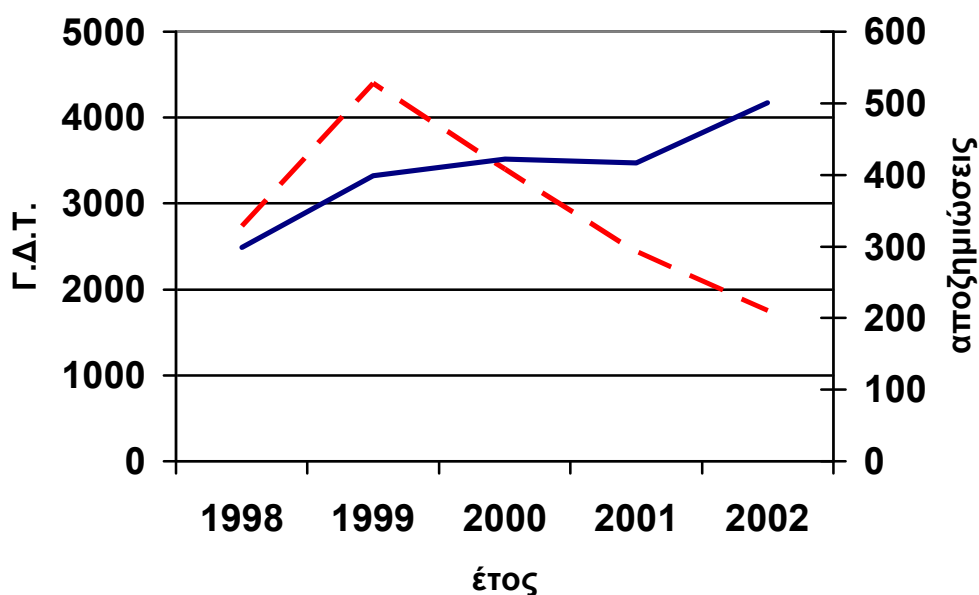
A. Αποζημιώσεις

Φυσικά, λόγω των φυσικών καταστροφών της πενταετίας, όπως ο σεισμός του 1999 και οι πλημμύρες του 2002, οι αποζημιώσεις εμφάνισαν σημαντικές διαφορές ανά έτος. Θα ήταν σημαντικό να εξετάσουμε και τη πορεία αυτών των ποσών σε σχέση με τις μεταβολές του γενικού δείκτη.

Στον παρακάτω πίνακα βλέπουμε το σύνολο των αποζημιώσεων που καταβλήθηκαν ανά έτος από όλες τις εταιρίες, αλλά και «εμπειρικές» τοποθετήσεις του γενικού δείκτη τιμών του ΧΑΑ (Γ.Δ.Τ.). Το 1998 ο δείκτης κυμαινόταν γύρω στις 2700 μονάδες, το 1999 έφτασε ακόμη και στις 4400 μονάδες(«ύψος ρεκόρ»), ενώ έπειτα ακολούθησε πτωτική πορεία, με αποτέλεσμα το Νοέμβρη του 2002 να πέσει ακόμη και στις 1750 μονάδες.

*(τα ποσά είναι σε δις δρχ.)

Έτος	1998	1999	2000	2001	2002
Αποζημιώσεις	299*	399*	422*	417*	501*
Γ.Δ.Τ.	2737	4400	3398	2440	1750

Μελετώντας την γραφική παράσταση των τιμών, (όπου η διακεκομμένη γραμμή δείχνει τις τιμές του Γ.Δ.Τ., ενώ η συνεχής γραμμή τις αποζημιώσεις), παρατηρούμε ότι το 1998 και οι δύο τιμές ξεκινούν σχετικά χαμηλά, ενώ την επόμενη χρονιά τόσο ο Γ.Δ.Τ. όσο και οι αποζημιώσεις αυξάνονται, με αποτέλεσμα η κερδοφορία των επιχειρήσεων να πάρει την ανιούσα, αλλά ταυτόχρονα ο σεισμός και η αύξηση των αποζημιώσεων να βάλουν φρένο σε αυτήν. Τις επόμενες χρονιές ο Γ.Δ.Τ. ακολούθησε φθίνουσα πορεία, ενώ αντιθέτως, οι αποζημιώσεις είχαν αυξητική τάση σχεδόν σε όλα τα έτη, λόγω κυρίως του σεισμού του 1999 και των πλημμυρών του 2002. Η αντιστρόφως ανάλογη εικόνα των δύο μεγεθών, μπορεί να εξηγηθεί, καθώς αυξάνονταν οι αποζημιώσεις ανά έτη, γεγονός αρκετά αρνητικό για την

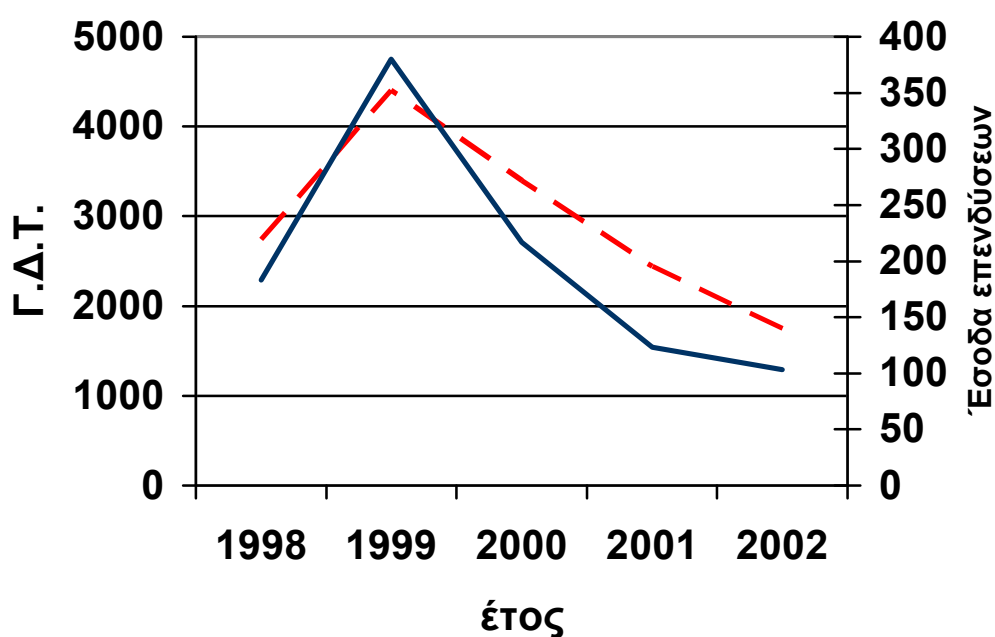
οικονομία των ασφαλιστικών εταιριών και κατ' επέκταση της χώρας, αφού επηρεάζει μια σειρά οικονομικών μεγεθών, με αποτέλεσμα εντέλει να φθίνει και ο Γ.Δ.Τ..

Β. Έσοδα από Επενδύσεις

Οι επενδύσεις, ίσως είναι και το μέγεθος από τα οποία εξετάζουμε, που έχει και την αμεσότερη σχέση με την πορεία του χρηματιστηρίου, και έτσι περιμένουμε να έχουν ανάλογη πορεία κατά την πενταετία. Στον επόμενο πίνακα απεικονίζονται οι επενδύσεις όλων των ασφαλιστικών εταιριών ανά έτος.

*(τα ποσά είναι σε δις δρχ.)

Έτος	1998	1999	2000	2001	2002
Επενδύσεις	183*	380*	217*	123*	103*
Γ.Δ.Τ.	2737	4400	3398	2440	1750

Όπως περιμέναμε, οι γραφικές παραστάσεις των δύο μεγεθών είναι ανάλογες, καθώς είναι φυσικό ότι ενώ ο Γ.Δ.Τ. αυξάνεται κατακόρυφα το 1999, η γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας να βρίσκεται στο ζενίθ, με αποτέλεσμα να αυξάνονται και τα έσοδα από επενδύσεις. Συνεπώς, ενώ τα επόμενα χρόνια η κατάσταση χειροτέρευσε και ο δείκτης έπεσε, αυτό επηρέασε ακόμη και παραδοσιακούς επενδυτές να πάρουν το ρίσκο και να επενδύσουν, με αποτέλεσμα να μειώνονται και τα έσοδα από επενδύσεις.

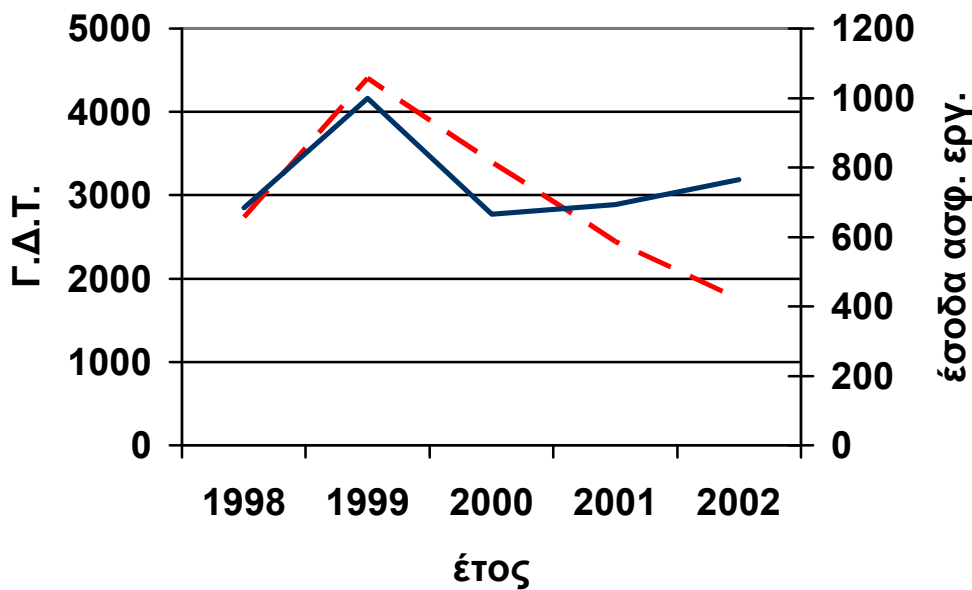
Γ. Έσοδα από τις ασφαλιστικές εργασίες

Ένα από τα αντιπροσωπευτικότερα μεγέθη των ασφαλιστικών εταιριών στο να μελετήσουμε την πορεία τους, είναι και το σύνολο των εσόδων από τις ασφαλιστικές εργασίες, όπως τα ασφάλιστρα από πρωτασφαλίσεις και τα ασφάλιστρα από αντασφαλίσεις. Στον επόμενο πίνακα βλέπουμε το σύνολο των εσόδων από τις ασφαλιστικές εργασίες όλων των εταιριών ανά έτος .

*(τα ποσά είναι σε δις δρχ.)

Έτος	<i>1998</i>	<i>1999</i>	<i>2000</i>	<i>2001</i>	<i>2002</i>
Έσοδα ασφ. εργ.	684*	999*	665*	694*	765*
Γ.Δ.Τ.	2737	4400	3398	2440	1750

Όπως σε όλα τα μεγέθη που εξετάζουμε, παρατηρούμε ότι τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες των εταιριών, ακολουθούν την ίδια πορεία με το Γ.Δ.Τ. ως και το 2000, καθώς είναι φυσικό το 1999 με την άνοδο του χρηματιστηρίου και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής να αυξάνονται τα έσοδα από ασφαλιστικές εργασίες, ενώ το 2000 με την άσχημη οικονομική κατάσταση της χώρας να μειώνονται τα έσοδα. Πάραυτα όμως παρατηρούμε ότι από το έτος 2001 και μετά οι εταιρίες, παρά την συνεχόμενη πτώση του Γ.Δ.Τ., ανακάμπτουν και αυξάνουν, έστω με αργούς ρυθμούς, τα έσοδα τους. Αυτό ίσως και να οφείλεται στη «στροφή» των επιχειρήσεων κυρίως στα κλασσικά και παραδοσιακά συμβόλαια και όχι τόσο στα «σύγχρονα» unit- linked, που αποδείχτηκαν αντιστρόφως ανάλογα των προσδοκιών.

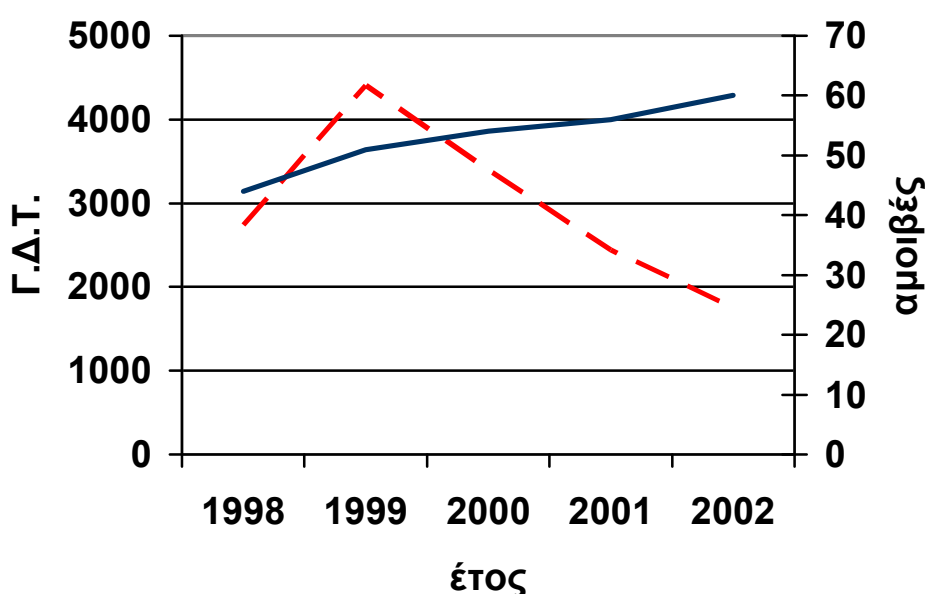
Δ. Αμοιβές προσωπικού

Τέλος, θα ήταν αρκετά ενδιαφέρον να δούμε αν μετά τα άσχημα αποτελέσματα από το 2000 και έπειτα, οι εταιρίες άλλαξαν τακτική και προχώρησαν σε μειώσεις των αμοιβών του προσωπικού τους. Στον

πίνακα που ακολουθεί βλέπουμε το σύνολο των αμοιβών όλων των ασφαλιστικών εταιριών ανά έτος.

*(τα ποσά είναι σε δις δρχ.)

Έτος	1998	1999	2000	2001	2002
Αμοιβές	44*	51*	54*	56*	60*
Γ.Δ.Τ.	2737	4400	3398	2440	1750

Στην πολλή ενδιαφέρουσα αυτή γραφική παράσταση, παρατηρούμε το εξής παράδοξο. Ενώ ο Γ.Δ.Τ. μετά το 2000 έπεφτε συνεχώς με συνέπεια την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης της χώρας και των ασφαλιστικών εταιριών, αυτές δε προχώρησαν σε μέτρα στο εσωτερικό τους, όπως θα ήταν και οι μειώσεις των μισθών, έτσι ώστε να ισοροπήσουν λίγο την αρνητική κατάσταση και τις ζημιές. Αντιθέτως, παρατηρούμε την, έστω και με αργούς ρυθμούς, αυξανόμενη πορεία της γραφικής παράστασης των αμοιβών, αντιστρόφως ανάλογα με το Γ.Δ.Τ. Φυσικά, η μη αλλαγή τακτικής από τις εταιρίες, ακόμη και στον τομέα αυτό, είχε ως αποτέλεσμα τα ήδη γνωστά δυσμενή αποτελέσματα τους.

Βιβλιογραφία

▶ Οικονομικές εφημερίδες :

- “Ημερησία”
- “Κέρδος”
- “Ναυτεμπορική”

▶ Ασφαλιστικά περιοδικά :

- “Ιδιωτική Ασφάλιση”, τεύχη 1998 - 2004
- “Ασφαλιστική Αγορά”, τεύχη 1998 - 2004
- “Ασφαλιστικό Ναι”, τεύχη 1998 - 2004

